

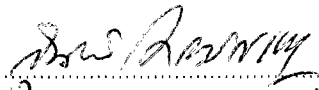
การดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
สำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา

สารนิพนธ์
ของ
ประสานสุข สุชาติานนท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มีนาคม 2541

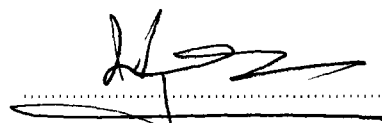
อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

คณะกรรมการสอบ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลย์)
วันที่ 17 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2541

ประกาศคุณูปการ

ในการดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทย ในสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่การค้นคว้าเอกสาร การเก็บเอกสาร ข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อมูลอ้างอิงนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากผู้เกี่ยวข้องหลายท่าน ทั้งนี้ก็ด้วยแรงบันดาลใจจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ยังได้รับความกรุณาอย่างสูง จากรองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ เอาใจใส่ให้กำลังใจ และแก้ไขข้อบกพร่องเป็นอย่างดี จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์ ที่กรุณามาเป็นกรรมการสอบปากเปล่า และได้ให้ความสะดวกในการดำเนินงานวิจัยด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ พระคุณเจ้าพระธรรมราชานุวัตร (หลวงเตี้ย) พระครูกิตติคุณสาทร (มัน กิตติธโร) และพระมหาสิทธิพร เมธงูโร เจ้าอาวาสวัดพุทธประทีป ชานพรานซิสโก ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และส่งเสริมการศึกษาแก่ผู้วิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณ อาจารย์ธวัชชัย ตุ่มท่าไม้ อาจารย์พิชิต แสงลอย และอาจารย์วิไลพรรณ สมตระกูล ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสัมภาษณ์

อย่างไรก็ดี ผลงานนี้สำเร็จโดยได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากหัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกและครูอาสาสมัครสอนการศึกษานอกโรงเรียน ในสหรัฐอเมริกา ที่กรุณาให้สัมภาษณ์ และเพื่อนร่วมงานที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนและให้กำลังใจและขอขอบคุณ นายชัยพร สุชาติานนท์ นายจตุพร สุชาติานนท์ พี่ทุกคนที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจ จนกระทั่งสารนิพนธ์สำเร็จและท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอเทิดพระคุณคุณพ่อประสพ และคุณแม่ลำจวน ศัตรูแสง ที่ได้ให้การอบรมเลี้ยงดูสั่งสอนและให้กำลังใจตลอดจนครู - อาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอนให้ความรู้มา

ประสานสุข สุชาติานนท์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ.....	7
ความเป็นมา.....	7
หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ.....	9
โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในประเทศไทย.....	11
ความเป็นมา.....	11
รูปแบบของโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์.....	13
วิธีดำเนินการสอนและเวลาเรียนของโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์.....	14
การจัดชั้นเรียนของโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์.....	14
หลักสูตรการเรียนการสอนโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์.....	14
การบริหารและความรับผิดชอบของโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์.....	20
วัดไทยในสหรัฐอเมริกา.....	20
เส้นทางการเผยแพร่พระพุทธศาสนาไทย.....	20
จุดเริ่มต้นของวัดไทยในสหรัฐอเมริกา.....	21
จำนวนวัดไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	22
หลักการทำงานของวัดไทย.....	22
จุดประสงค์ของวัด.....	23
การจัดการศึกษานอกโรงเรียนในวัดไทยในสหรัฐอเมริกา.....	24
ความเป็นมา.....	24

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา.....	25
วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา.....	28
วิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ.....	28
วิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน.....	28
หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ.....	32
ครูอาสาสมัครสอนการศึกษานอกโรงเรียน.....	37
การตั้งหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา.....	41
องค์ประกอบในการจัดตั้งหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน.....	41
หน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน.....	42
จำนวนหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก.....	43
ทฤษฎีและหลักการจัดองค์การ.....	44
ทฤษฎีองค์การ.....	44
หลักการจัดองค์การ.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49

3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน.....	51
การสังเกตสภาพการดำเนินงาน.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	52
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา การดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา จากแบบสัมภาษณ์.....	56
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอก โรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก จากแบบสังเกต.....	81

5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	83
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	83
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
สรุปผลการวิจัย.....	84
อภิปรายผล.....	90
ข้อเสนอแนะ.....	98
บรรณานุกรม.....	100

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อวัดในสังกัดมหานิกายและธรรมยุต ในสหรัฐอเมริกา.....	106
ภาคผนวก ข รายชื่อวัดไทยที่ดำเนินการเปิดสอนโรงเรียน พุทธศาสนวันอาทิตย์ในสหรัฐอเมริกา.....	112
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์.....	115
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้บริหารผู้ปฏิบัติงานและครูอาสาสมัครที่ให้สัมภาษณ์....	124

ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	128
----------------------------	-----

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อปัญหาการดำเนินงาน ด้านนโยบายการจัดการศึกษา.....	71
2 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อปัญหาการดำเนินงาน ด้านการประสานงาน.....	72
3 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อปัญหาการดำเนินงาน ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	73
4 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อปัญหาการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม.....	74
5 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อปัญหาการดำเนินงาน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน.....	75
6 ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน ด้านนโยบายการจัดการศึกษา.....	76
7 ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน ด้านการประสานงาน.....	77
8 ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	78
9 ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม.....	79
10 ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน.....	80

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	รูปแบบการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
วิธีเรียนด้วยตนเอง.....	31
2	โครงสร้างหลักสูตรประถมศึกษา (ป.6) พ.ศ.2529
ประเภทบุคคลภายนอกสำหรับคนไทยในต่างประเทศ.....	33
3	โครงสร้างหลักสูตรประถมศึกษาประเภทบุคคลภายนอก
สำหรับคนไทยในต่างประเทศ พุทธศักราช 2530.....	34
4	โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
พุทธศักราช 2530.....	36 - 37

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาในประเทศไทยมีการจัดทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน สำหรับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งมีกรมการศึกษานอกโรงเรียนช่วยในการสนับสนุน และให้ความร่วมมือ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสที่จะได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตามแนวคิดของการศึกษาตลอดชีวิต (สุนทร โคตรบรรเทา. 2524 : 9) และรัฐบาลก็ได้ให้การสนับสนุนการศึกษานอกระบบโรงเรียนมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากที่มีการระบุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530 - 2534) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนไว้ดังนี้ คือ ขยายโอกาสการศึกษาแก่เด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ที่อยู่นอกระบบโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ได้รับการศึกษาที่เป็นพื้นฐานต่อการดำรงชีวิต รู้จักคิดเป็นทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น รวมทั้งมีโอกาสพัฒนาทักษะและวิชาชีพตามความจำเป็นสามารถพึ่งตนเองได้อย่างมีความสุข

ปัจจุบันได้มีผู้ให้ความสนใจในการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะได้เห็นได้จากจำนวนของผู้เรียนการศึกษานอกโรงเรียนทั้งสายสามัญ และวิชาชีพทั้งสิ้น 858,122 คน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2539 : อัดสำเนา) ขณะเดียวกันคนไทยที่อยู่ในต่างประเทศได้มีการตื่นตัว และริเริ่มที่จะให้มีการเรียนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยมากขึ้น จากสถิติของนักเรียนภาคฤดูร้อนในโครงการสอนภาษาไทย และวัฒนธรรมไทย ณ วัดไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา มีจำนวนทั้งสิ้น 6,761 คน (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2539 : อัดสำเนา) และยังมีแนวโน้มว่าจะมีจำนวนของเยาวชนไทยเพิ่มมากขึ้นทุกปี เนื่องจากมีคนไทยไปศึกษาและประกอบอาชีพในต่างประเทศเป็นจำนวนมาก เมืองที่มีคนไทยอาศัยอยู่หนาแน่นก็มักจะมีชุมชนไทย โดยเฉพาะในนครใหญ่ ๆ ก็มี “วัดไทย” เป็นศูนย์กลางของชุมชนและเป็นที่ยกย่องของคนไทยในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน คนไทยในต่างแดนนอกจากจะถือว่าวัดไทยเป็นสถานที่ประกอบพิธีทางพระพุทธศาสนาแล้ว ก็ยังถือว่าวัดไทยเป็นสถานที่พบปะสังสรรค์กันตามธรรมเนียมไทยด้วยวัดไทยแต่ละแห่งนอกจากจะเป็นสถานที่เผยแพร่พระพุทธศาสนา โดยพระสงฆ์ในแต่ละวัดจะมีบทบาทในการอบรมสั่งสอนสืบสานพระพุทธศาสนาให้แก่พุทธศาสนิกชนในชุมชนนั้น ๆ แล้ววัดไทยยังร่วมกับชุมชนคนไทยจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมอันดีงามของชาติให้เป็นที่ปรากฏแก่ชนชาติอื่น และเพื่อธำรงรักษาเอกลักษณ์ของไทยไว้ให้คนไทยในต่างแดน

ได้เชื่อมชมกันต่อไป (สมพงษ์ จิตระดับ. 2536 : 10) กิจกรรมต่าง ๆ ที่วัดไทยได้ร่วมกับชุมชนคนไทยในต่างแดนร่วมกันจัดขึ้นมา นอกจากกิจกรรมทางศาสนาที่จัดขึ้นเป็นประจำ และจัดขึ้นเป็นพิเศษเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา เช่น การฟังเทศน์ การฝึกสมาธิ การเวียนเทียน ฯลฯ แล้ว วัดไทยและชุมชนคนไทยก็ยังได้ร่วมกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้คนไทยในชุมชนนั้น ๆ ได้มีโอกาสพบปะกัน เช่นการจัดงานวันขึ้นปีใหม่ วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันสงกรานต์ ฯลฯ ดังนั้น วัดไทยจึงประกอบด้วย พระสงฆ์ ผู้ปกครอง นักเรียน ครูและพุทธศาสนิกชน

พระธรรมราชานุวัตร ได้สรุปบทบาทของพระสงฆ์วัดไทยในสหรัฐอเมริกา ดังนี้ (วัดไทยลอสแอนเจลิส : สหรัฐอเมริกา 2534 : 167 - 169)

1. เป็นที่พึ่งทางจิตใจ ตั้งแต่เกิดจนถึงสุดท้ายของชีวิตคนไทย
2. บทบาทของศาสนา วัดไทยเป็นสถาบันให้การศึกษาทางศีลธรรม และจริยธรรม เป็นสถานที่บรรพชาอุปสมบท เป็นที่อบรมธรรมวินัยให้ผู้บวช
3. บทบาททางการศึกษา วัดเป็นสถานที่ให้การศึกษาแก่ผู้บวชและบุคคลทั่วไป
4. บทบาททางศิลปวัฒนธรรม วัดเป็นแหล่งกำเนิดและอนุรักษ์ศิลปะ เป็นศูนย์กลางแห่งวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย

ดังนั้น เยาวชนไทยจึงเป็นกำลังสำคัญของชุมชนคนไทย ที่จะเป็นตัวแทนของคนไทยที่จะสืบทอดความเป็นคนไทยในดินแดนที่ไกลบ้านเกิดเมืองนอนของบรรพบุรุษ แต่เด็กไทยที่เกิดในต่างแดนมักจะประสบกับปัญหาที่สำคัญ คือ การขาดความรู้และความสำนึกในความเป็นไทยไม่สามารถใช้ทักษะ ภาษาไทย ในการสื่อความหมายได้ เด็กไทยที่เกิดและเติบโตในต่างแดนอาจจะฟังและพูดภาษาไทยได้บ้าง แต่ส่วนใหญ่จะไม่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ ขาดทักษะทางภาษาไทย ทำให้เด็กไทยในต่างแดนขาดความเข้าใจในศิลปะและวัฒนธรรมไทย ขาดความรู้สึกสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประเทศไทย ซึ่งจะส่งผลให้เด็กไทยในต่างแดนประสบกับความลำบากในการปรับตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อกลับมาอยู่ในประเทศไทย

ข้าราชการไทยที่ต้องเดินทางไปปฏิบัติงานในต่างประเทศตามวาระ มักจะประสบกับปัญหาของบุตรที่ติดตามบิดามารดาไปพำนักอาศัยอยู่ในต่างแดน โดยเฉพาะเด็กเล็กจะเกิดอาการลืมภาษาไทย หากบิดามารดามีเวลาน้อยก็ยิ่งทำให้เด็กลืมภาษาไทยไปได้เร็วขึ้น ซึ่งเป็นปัญหาอย่างยิ่งเมื่อบิดามารดาครบวาระต้องเดินทางกลับไปปฏิบัติงานที่ประเทศไทยอีก

ในระยะแรก ๆ ได้เริ่มต้นให้มีการเรียนการสอนภาษาไทยในต่างแดน โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีวัดไทยกระจายอยู่ทั่วไปในเมืองใหญ่ ๆ ของรัฐต่าง ๆ เช่น ลอสแอนเจลิส นิวยอร์ก วอชิงตัน ดี.ซี. และซานฟรานซิสโก จึงได้มีการอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย โดยจัดสอนในวันอาทิตย์และจัดตั้ง “โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์” ในวัดไทยต่าง ๆ (อุดม เขยกิจวงศ์. 2532 : 12)

โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จัดว่าเป็นสถานศึกษาที่สำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะแก่เด็กไทยในต่างแดน ทั้งในด้านที่เด็กไทยสามารถเรียนรู้หาประสบการณ์ และปลูกฝังวัฒนธรรมไทย เพื่อให้เด็กไทยมีความสำนึกในความเป็นคนไทย รวมทั้งการรู้ภาษาไทย ทั้งการพูด การอ่าน และการเขียน การเรียนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ซึ่งมีวัดไทยเป็นสถานศึกษา แต่การเรียนการสอนยังไม่เป็นระบบ ดังนั้น พระธรรมราชาวัตร (พระเทพโสภณ) จึงได้ทำหนังสือขอขอยืมข้าราชการในสังกัด คณะครูศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อไปเป็นครูอาสาสมัครสอนในภาคฤดูร้อน ณ วัดไทยลอสแอนเจลิส สหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ เพราะการเรียนการสอนภาษาไทยในแบบเดิมที่ใช้อยู่ยังไม่เหมาะสม เวลาเรียนของเด็กมีน้อยและไม่ต่อเนื่อง รวมทั้งตำราที่ใช้อยู่ยังไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และสังคมของเด็กไทยในต่างแดน ดังนั้นในปี พ.ศ. 2527 คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมี ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ เป็นหัวหน้าคณะไปทำการวิจัยเรื่อง “รูปแบบหลักสูตรระยะสั้น และการจัดกิจกรรมบูรณาการเพื่อการสอนภาษาไทย และวัฒนธรรมไทยในลอสแอนเจลิส สหรัฐอเมริกา” (คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2534 : 14) ผลการทดลองใช้หลักสูตรดังกล่าวปรากฏว่า นักเรียนไทยเล็งเห็นคุณค่าของภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ผู้ปกครองต้องการให้บุตรหลานได้เรียนรู้มารยาท ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย นอกจากนี้ส่วนใหญ่มายังต้องการที่จะให้มีการสอบเทียบความรู้ระดับชั้นต่าง ๆ ตามหลักสูตรในประเทศไทย เพื่อให้ได้รับประกาศนียบัตรของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ในปีต่อมาโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในสหรัฐอเมริกาเป็นจำนวนมากมีความประสงค์ที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย รวมทั้งต้องการนำหลักสูตรไปใช้สอนในโรงเรียนของตน พร้อมทั้งขอครูอาสาสมัครเพื่อไปทำการสอน ณ วัดไทยต่างๆ ขณะเดียวกันศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ ได้ดำเนินการประสานงานกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ให้คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก สำหรับคนไทยในต่างประเทศ ให้นักเรียนภาคฤดู

รื้อนมีสิทธิสอบความรู้ เพื่อรับประกาศนียบัตร ระดับประถมศึกษา จากกรมการศึกษานอกโรงเรียน และโครงการนี้ได้ดำเนินการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

หลังจากที่หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ขยายจุดจัดการศึกษาไปยังวัดไทยในสหรัฐอเมริกาอย่างกว้างขวาง มากยิ่งขึ้นนั้น ก็ยังได้มีสถาบันราชภัฏ เช่น สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา สถาบันราชภัฏพระ นคร สถาบันราชภัฏจันทรเกษม สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และสถาบันราชภัฏ อุบลราชธานี ได้ประสานงานและร่วมมือกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ในการจัดตั้งหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกเพิ่มเติม เพื่อเปิดโอกาสให้ เยาวชนไทยและประชาชนชาวไทยในต่างประเทศ มีความเสมอภาคทางการศึกษาตามระบบการ ศึกษาของไทย รวมจำนวน 13 วัด มีครูอาสาสมัครสอนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 ถึง พ.ศ. 2539 จำนวน 410 คน (สถาบันส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน. 2540 : อัดสำเนา)

จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา รัฐบาลได้เล็งเห็นและตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงได้จัดเป็นนโยบาย โดยมอบหมายให้กระทรวง ศึกษาธิการ โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน เป็นแกนกลางในการดำเนินงานและประสานงาน ให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อให้คนไทยที่อาศัยอยู่ในต่าง ประเทศได้เรียนรู้และใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร(กรมการศึกษานอกโรงเรียน . 2537 ก : 8) แต่เนื่องจาก สื่อ เอกสาร ระเบียบ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่นำไปใช้กับเยาวชนไทย ยังไม่เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพการจัดการศึกษาที่ดำเนินการอยู่ จึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาให้เยาวชนไทยที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาต่อไป (กรมการศึกษานอกโรงเรียน . 2540 : 1) สำหรับในอนาคตคาดว่า การจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับคนไทยในต่าง ประเทศ คงไม่เพียงเฉพาะที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเท่านั้น แต่อาจมีแนวโน้มที่จะขยายไปยัง อีกหลายประเทศในโลก ดังนั้น การดำเนินงานอาจประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้าน การประสานงาน ด้านหลักสูตร และการจัดการทั่วไป ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรทำการศึกษาค้นคว้าการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยมาเป็นแนวทางการพิจารณาแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงาน การจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกในประเทศอื่น ๆ ต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา ในด้านนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประสานงาน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน
2. เพื่อรวบรวมข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของเจ้าหน้าที่ ครูอาสาสมัครสอนการศึกษานอกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา และผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เป็นข้อมูลให้กรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยเฉพาะหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกในต่างประเทศ และผู้ที่เกี่ยวข้องได้เป็นแนวทางในการพัฒนา และนำไปใช้ประกอบการพิจารณา ปรับปรุง แก้ไขปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศให้ดียิ่งขึ้นต่อไป
2. ทำให้ได้ข้อมูล และรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งนำไปใช้เพิ่มพูนความรู้ในสาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาวิจัยไว้ ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตของพื้นที่ เป็นการศึกษาเฉพาะการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา
2. ขอบเขตของเนื้อหา เนื้อหาที่จะศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกาใน 5 ด้าน ได้แก่
 - 2.1 ด้านนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
 - 2.2 ด้านการประสานงาน

- 2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 2.4 ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม
- 2.5 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลผู้มีส่วนรับผิดชอบในการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา

1.1 เจ้าอาวาสวัดไทยในสหรัฐอเมริกา หมายถึง พระสงฆ์ที่ทำหน้าที่ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ตลอดจนเป็นผู้สร้างสรรค์ชุมชนไทย ให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาแก่คนไทยในสหรัฐอเมริกา ในที่นี้จำนวน 1 รูป

1.2 ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์สถาบันส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง บุคคลที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์สถาบันส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน และทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศ รวมทั้งประเทศสหรัฐอเมริกา ในที่นี้มี 1 คน

1.3 หัวหน้าฝ่ายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศ หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งฝ่ายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศ ซึ่งรวมทั้งประเทศสหรัฐอเมริกา ในที่นี้มี 1 คน

2. ผู้ปฏิบัติ หมายถึง ผู้มีส่วนในการดำเนินกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา ในที่นี้ได้แก่ หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อดำเนินงานและรับผิดชอบงานด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศในสหรัฐอเมริกา ในที่นี้มี 4 คน

3. ครูอาสาสมัคร หมายถึง บุคคลที่ผ่านการคัดเลือกเพื่อไปทำการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นอาจารย์ประจำกลุ่มจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนในฐานะเป็นครูอาสาสมัคร สำหรับในสหรัฐอเมริกาในที่นี้มี 40 คน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยและนำมาเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

1. การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
2. โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในประเทศไทย
3. วัดไทยในสหรัฐอเมริกา
4. การจัดการศึกษานอกโรงเรียนในวัดไทยในสหรัฐอเมริกา
5. การตั้งหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ

1. ความเป็นมา การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ก่อนปีการศึกษา 2530 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ดำเนินการจัดเป็น 3 ประเภท คือ การศึกษาผู้ใหญ่ภาคค่ำ ดำเนินการเปิดเป็นชั้นเรียน จัดตามโรงเรียนผู้ใหญ่ มีครูสอนเป็นรายวิชาในแต่ละระดับชั้น การศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ จัดโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค ผู้เรียนฟังบทเรียนจากวิทยุ เข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม และการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกผู้เรียนต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม

การจัดการศึกษาทั้ง 3 ประเภทดังกล่าว แม้จะใช้หลักสูตรเดียวกัน แต่วิธีการจัดและการประสานงานกันของหลักสูตรในบางระดับ และบางประเภทยังขาดความสัมพันธ์กัน วิธีดำเนินงานเป็นอิสระแก่กัน หลักสูตรของแต่ละระดับไม่สามารถเลือกเรียนประเภทอื่นได้ในเวลาเดียวกัน วิชาที่สอบได้แต่ละรูปแบบไม่สามารถจะนำมารวมกันได้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน . 2531 : 1)

กรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนขึ้นใหม่ เพื่อให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และสามารถผสมผสานการจัดการศึกษาแต่ละวิธีเรียนได้ นอกจากนี้ยังสามารถเทียบโอนวิชาอาชีพ (เลือก) ได้ทั้ง 3 หมวดวิชา เพื่อเป็นการเอื้ออำนวยความสะดวกแก่นักศึกษา ให้สามารถเลือก

เรียนได้ตามเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความต้องการ โดยได้ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาผู้
ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 4 เป็นหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
พุทธศักราช 2530 ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ 5 เป็นหลักสูตรการศึกษานอก
โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 และปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่
แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4 (เฉพาะระดับ 3) เป็นหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถม
ศึกษา พุทธศักราช 2531 โดยจัดการเรียนการสอนเป็น 3 วิธีเรียน คือ วิธีเรียนแบบชั้น
เรียน (สร.) หรือการศึกษาผู้ใหญ่ภาคค่ำเดิม วิธีเรียนทางไกล (ทก.) หรือการศึกษาทางวิทยุ
และไปรษณีย์เดิมและวิธีเรียนด้วยตนเอง (ตอ.) หรือการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก
เดิม ซึ่งมีรายละเอียดของแต่ละวิธีเรียน ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน . 2533 . 3)

1.1 วิธีเรียนแบบชั้นเรียน (สร.) นักศึกษาจะต้องไปเข้าชั้นเรียนเช่นเดียวกับ
นักเรียนในระบบโรงเรียนภาคปกติ เพียงแต่ช่วงเวลาเรียนจะเป็นในตอนเย็น หรือตอนค่ำเวลา
ประมาณ 17.00 - 20.00 น. ซึ่งเป็นเวลาที่ผู้เรียนว่างจากภารกิจประจำวันต่าง ๆ แล้ว เพื่อได้
ศึกษาและทำกิจกรรมการเรียนตามที่หลักสูตรกำหนดก็ให้จบหลักสูตรของแต่ละระดับ

1.2 วิธีเรียนทางไกล (ทก.) เป็นวิธีเรียนที่เหมาะสมกับนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ที่ไม่มี
เวลาไปเข้าชั้นเรียน เนื่องจากมีภารกิจมาก นักศึกษาที่ประสงค์จะเรียนให้ไปสมัครขึ้น
ทะเบียนและลงทะเบียนได้ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคนั้น ๆ แล้วศึกษาหาความรู้จาก
ตำรา แบบเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มตามเกณฑ์ที่กำหนด ก็ให้จบการศึกษาในระดับนั้น ๆ

1.3 วิธีเรียนด้วยตนเอง (ตอ.) เป็นวิธีเรียนที่คล้าย ๆ กับวิธีเรียนทางไกล คือ
นักศึกษาไม่ต้องไปเข้าชั้นเรียน จะใช้เวลาศึกษาค้นคว้าหาความรู้อ่านตำราด้วยตนเอง ต้องเข้า
ร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม คือ ไม่น้อยกว่า 75 % ของเวลาการพบกลุ่มที่กำหนด หากนักศึกษา
สอบได้หมวดวิชาบังคับและหมวดวิชาเลือกได้ครบตามเกณฑ์ของการจบหลักสูตร แต่ไม่ผ่าน
เกณฑ์กิจกรรมการพบกลุ่มก็จะไม่ได้รับอนุมัติให้จบหลักสูตร

2. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ มีดังต่อไปนี้

2.1 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531

เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐาน และให้คงสภาพอ่านออกเขียนได้

หลักสูตรประกอบด้วย 2 กลุ่มสภาพ คือ กลุ่มสภาพประสบการณ์พื้นฐาน (บังคับ) และกลุ่มสภาพประสบการณ์เสริม(เลือก) ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.2533 :19)

2.1.1 กลุ่มสภาพประสบการณ์พื้นฐาน (บังคับ) ผู้เรียนจะต้องเรียนพื้นฐาน 1 100 สภาพ พื้นฐาน 2 50 สภาพ พื้นฐาน 3 30 สภาพ และพื้นฐาน 4 10 สภาพ รวม 190 สภาพ

2.1.2 กลุ่มสภาพประสบการณ์เสริม (เลือก) ผู้เรียนจะต้องเลือกเรียนไม่น้อยกว่า 60 สภาพ จากกลุ่มสภาพประสบการณ์เสริมต่อไปนี้ ภาษาไทย 20 สภาพ คณิตศาสตร์ 20 สภาพ ส่งเสริมคุณภาพชีวิต 20 สภาพ ภาษาต่างประเทศ 1 20 สภาพ ภาษาต่างประเทศ 2 20 สภาพ (เลือกเรียน 20 หรือ 40 สภาพ ได้เพียง 1 ภาษา) และอาชีพ (ทักษะ) 30 หรือ 60 สภาพ

2.1.3 ผู้เรียนที่จะขอจบหลักสูตรต้องเรียนกลุ่มสภาพประสบการณ์พื้นฐาน (บังคับ) 190 สภาพ และกลุ่มสภาพประสบการณ์เสริม (เลือก) ไม่น้อยกว่า 60 สภาพ รวม ไม่น้อยกว่า 250 สภาพ ใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 500 ชั่วโมง หรือ 1 - 1 $\frac{1}{2}$ ปี ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียนอาจจบได้ก่อนกำหนด

2.2 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 เป็นหลักสูตรต่อเนื่องจากหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประถมศึกษา มุ่งที่จะส่งเสริมให้ผู้ที่ต้องการศึกษาค้นหาความรู้ แต่พลาดโอกาสที่จะศึกษาต่อในระบบโรงเรียน ได้มีโอกาสศึกษาค้นหาความรู้ และการประกอบอาชีพได้เท่าเทียมกับผู้อื่น

หลักสูตรประกอบด้วยหมวดวิชาบังคับ และหมวดวิชาเลือก ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน . 2530 : 20)

2.2.1 หมวดวิชาบังคับ ผู้เรียนจะต้องเรียน 4 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาคณิตศาสตร์ หมวดส่งเสริมคุณภาพชีวิต และหมวดวิชาโลกของงานอาชีพ

2.2.2 หมวดวิชาเลือก ผู้เรียนจะต้องเลือกเรียนอย่างน้อย 3 หมวดวิชา จากหมวดวิชาต่อไปนี้ หมวดวิชาภาษาไทย 1 หมวดคณิตศาสตร์ 1 หมวดคณิตศาสตร์ 2 หมวดส่งเสริมคุณภาพชีวิต 1 หมวดส่งเสริมคุณภาพชีวิต 2 หมวดส่งเสริมคุณภาพชีวิต 3 หมวดส่งเสริมคุณภาพชีวิต 4 หมวดส่งเสริมคุณภาพชีวิต 5 หมวดภาษาอังกฤษ 1 หมวดภาษาอังกฤษ 2 หมวดวิชาอาชีพ (โอนได้ 3 หมวดวิชา)

2.2.3 ผู้เรียนที่จะขอจบหลักสูตรต้องเรียนหมวดวิชาบังคับ 4 หมวดวิชาและหมวดวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา รวมไม่น้อยกว่า 7 หมวดวิชา และผ่านกิจกรรมการพบกลุ่มตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

2.3 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 เป็นหลักสูตรที่เน้นให้ผู้เรียนเลือกกลุ่มวิชาตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจ เพื่อใช้ยึดเป็นอาชีพต่อไป

หลักสูตรประกอบด้วยหมวดวิชาบังคับ และหมวดวิชาเลือก ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน . 2530 : 20)

2.3.1 หมวดวิชาบังคับ มี 5 หมวดวิชา ได้แก่ หมวดวิชาภาษาไทย 1 หมวดวิชาสังคมศึกษา 1 หมวดวิชาพลานามัย หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 1 หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 2 (เฉพาะหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ให้เลือกได้ 1 หมวด) หมวดวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ มี 6 สาขาวิชา ได้แก่ วิชาช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม คหกรรม พานิชยกรรม ศิลปหัตถกรรม ศิลปกรรม (เลือกเพียง 1 สาขาวิชา)

2.3.2 หมวดวิชาเลือก มี 6 หมวดวิชา (เลือกได้ 3 หมวดวิชา) จากหมวดวิชา ต่อไปนี้ หมวดวิชาภาษาไทย 2 หมวดวิชาสังคมศึกษา 2 หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 3 หมวดวิชาคณิตศาสตร์ หมวดวิชาภาษาต่างประเทศ มี 6 ภาษา คือ ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาบาลี ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเยอรมัน ภาษาอาหรับ (ภาษาต่างประเทศเลือกได้ไม่เกิน 2 ภาษา)

2.3.3 เกณฑ์การจบหลักสูตร จะต้องได้วิชาบังคับ 5 หมวดวิชา วิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา และผ่านกิจกรรมการพบกลุ่มตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในประเทศไทย

1. ความเป็นมา โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในประเทศไทย มีการจัดตั้งขึ้น โดยการดำเนินการของคณะสงฆ์ทางฝ่ายมหานิกาย และคณะสงฆ์ฝ่ายธรรมยุต ซึ่งมีประวัติความเป็นมา ดังนี้

1.1 ความเป็นมาของโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุ

ในระหว่างประมาณปี พ.ศ. 2496 - 2500 พระพิมลธรรม (อาจ อาสภเถระ) เจ้าอาวาสวัดมหาธาตุ สังฆมนตรีว่าการองค์การปกครองแห่งคณะสงฆ์ไทย ได้เดินทางไปดูกิจการพระพุทธศาสนาที่ประเทศศรีลังกา ได้เห็นการฝึกอบรมทางด้านศีลธรรม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีในทางพระพุทธศาสนาในวันอาทิตย์ได้ผลดีมาก

เมื่อท่านเดินทางกลับถึงประเทศไทย จึงได้ตั้งโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ขึ้นตามแบบอย่างประเทศศรีลังกา นับว่าเป็นโรงเรียนแห่งแรกในประเทศไทย ตั้งขึ้นที่มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย ในวัดมหาธาตุ ท่าพระจันทร์ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2501 โดยเป็นหน่วยงานหนึ่งขึ้นตรงต่อสำนักธรรมวิจัย ซึ่งเป็นที่บรรยายธรรม ฝึกสมาธิสำหรับบุคคลทั่วไปอยู่แต่เดิม

ต่อมาในปี พ.ศ. 2505 จึงยกฐานะขึ้นเป็นแผนกหนึ่งต่างหาก เรียกว่า “แผนกโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์” และกำหนดให้มีลักษณะที่มีระบบการบริหารภายในเป็นของตนเอง เป็นงานส่วนหนึ่งอยู่ภายใต้สังกัดของมหาวิทยาลัย และเลขาธิการเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2512

เปิดโรงเรียนครั้งแรก มีนักเรียนมาสมัครเรียนเพียง 72 คน ครั้นต่อมาในปี พ.ศ. 2503 มีนักเรียนมาสมัครเรียนกันเป็นจำนวนมาก เนื่องจากประชาชนรู้จักชื่อเสียงของโรงเรียนดี จึงนิยมส่งบุตรหลานของตนให้เข้าเรียนเพิ่มมากขึ้นทุกปี และวัดอื่น ๆ ก็ได้ตั้งขึ้นตามมา เช่น วัดสุวรรณาราม วัดอนงค์าราม วัดเบญจมบพิตร วัดปากน้ำ วัดยานนาวา เป็นต้น

ปัจจุบันโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ที่อยู่ในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนาในกรุงเทพมหานครมีทั้งหมด 43 โรงเรียน และมีอยู่ในต่างจังหวัดอีกประมาณ 300 กว่าโรงเรียน (มหามกุฏราชวิทยาลัย.2532 : 121)

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกฝนอบรมเยาวชนให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านศีลธรรม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณีอันดีงามของไทย
2. เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนไทยรักและหวงแหนวัฒนธรรมไทย ไม่หลงไหล เหม่อheimวัฒนธรรมตะวันตก
3. เพื่อให้เยาวชนไทยตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรม วัฒนธรรม และมีคุณธรรมประจำใจ มีเมตตา กรุณา อ่อนโยน ไม่หวั่นไหว และไม่กระด้าง
4. เพื่อให้เยาวชนไทยนำเอาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ ใช้ในชีวิตประจำวัน และเป็นหลักในการดำเนินชีวิต
5. เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าไปในหมู่เยาวชนไทย และฝึกฝนเยาวชนให้

ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

(มหามกุฏราชวิทยาลัย . 2532 : 121 - 123)

1.3 ความเป็นมาของโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ สภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย วัดบวรนิเวศวิหาร

ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ สภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย ตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2504 โดยคณะผู้บริหารสภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาในพระบรมราชูปถัมภ์ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพมหานคร โดยอาศัยพระบรมราชโองการพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ที่ได้ทรงสถาปนามหามกุฏราชวิทยาลัยขึ้น เพื่อให้เป็นสถานศึกษาพระปริยัติธรรมชั้นสูงของพระภิกษุสามเณร เพื่อเป็นสถานศึกษาวิทยาการซึ่งเป็นของชาติภูมิและต่างประเทศ และเพื่อเป็นสถานที่จัดสั่งสอน (เผยแผ่) พระพุทธศาสนา

คณะผู้บริหารได้เฝ้าสังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงทางด้านศีลธรรม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีของเยาวชน ว่าเป็นไปในทางหายนะ และเสื่อมโทรม เนื่องจากเยาวชนไทยได้หันเหนิยมยอมรับเอาวัฒนธรรมตะวันตกมากขึ้นทุกที ๆ หากปล่อยไว้จะเป็นภัยร้ายแรงสำหรับชาติบ้านเมือง จึงได้พยายามหาหนทางดึงเอาเยาวชนกลับคืน โดยอาศัยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

1.4 วัตถุประสงค์

1. เพื่ออบรมสั่งสอนให้เยาวชนมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
2. เพื่อปลูกฝังคุณธรรม ศีลธรรมและวัฒนธรรมในจิตใจของเยาวชน
3. เพื่อฝึกฝนให้เยาวชนเป็นคนดี ชยันตเข้มแข็งในการศึกษาเล่าเรียน เคารพรักกตัญญูรู้คุณของบิดามารดา และมีความยุติธรรมประจำใจ
4. เพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักรับผิดชอบต่อตัวเอง ต่อสาธารณสมบัติของชาติ ต่อเพื่อน ต่อมนุษยด้วยกัน
5. เพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักหลักในการดำเนินชีวิตโดยอาศัยหลักธรรมในพระพุทธศาสนาและใช้ธรรมะให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
6. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีจิตใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักเสียสละและบำเพ็ญประโยชน์ต่อเพื่อนมนุษย์
7. เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่เยาวชนทั้งภาคภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

(มหามกุฏราชวิทยาลัย . 2524 : 12 - 14)

2. รูปแบบของโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ รูปแบบของโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ทั้งส่วนของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และมหามกุฏราชวิทยาลัย มีการกำหนดรูปแบบไว้ 5 รูปแบบดังนี้

2.1 โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ต้องเป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยการดำเนินงานของทางคณะสงฆ์ และ/หรือ คณะบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาและปลูกฝังศีลธรรมแก่เยาวชนตั้งแต่เยาว์วัย

2.2 ต้องเป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นภายในวัดหรือโรงเรียนของวัด

2.3 ต้องเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาพุทธศาสนาและหลักจริยศึกษาเป็นสำคัญ

2.4 ต้องเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนโดยไม่เรียกเก็บค่าบำรุงการศึกษาใด ๆ และทำการสอนเพื่อเป็นวิทยาทาน

2.5 มุ่งการสอนหนักไปทางด้านปฏิบัติมากกว่าด้านทฤษฎี

3. วิธีดำเนินการสอนและเวลาเรียนของโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีดังนี้

3.1 โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์เปิดรับสมัครนักเรียนประจำปีการศึกษาภายในวันอาทิตย์ที่ 1 ของเดือนพฤษภาคม และจะทำการสอนภายในอาทิตย์ที่ 4 ของเดือนพฤษภาคม

3.2 กำหนดสอบไล่วัดผลกลางปีภายในอาทิตย์ที่ 3 ของเดือนตุลาคม และกำหนดสอบไล่วัดผลประจำปีภายในอาทิตย์ที่ 4 มกราคม

3.3 ปีการศึกษาหนึ่ง ๆ กำหนดให้ทำการสอนไม่น้อยกว่า 40 อาทิตย์ ๆ ละไม่ต่ำกว่า 46 ชั่วโมง และปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ต้องมีเวลาสอนไม่น้อยกว่า 160 ชั่วโมง

4. การจัดชั้นเรียนของโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์จัดชั้นเรียนตามระดับความรู้ของนักเรียนผู้มาสมัคร ตั้งแต่ชั้นพุทธ 1 ถึงพุทธ 9 โดยมีการจัดชั้นเรียนเป็น 4 ชั้น ดังนี้

4.1 ชั้นเตรียม	หมายถึง	ชั้น ป.2 - ป.3
4.2 ชั้นต้น	หมายถึง	ชั้น ป.4 - ป.6
4.3 ชั้นกลาง	หมายถึง	ชั้น ม.1 - ม.3
4.4 ชั้นสูง	หมายถึง	ชั้น ม.4 - ม.6

5. หลักสูตรการเรียนการสอนโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีวัตถุประสงค์ และเนื้อหา ดังต่อไปนี้

5.1 ชั้นเตรียม (ป.1 - ป.3) มีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 5.1.1 เพื่อให้นักเรียนศรัทธาในพระพุทธศาสนา
- 5.1.2 เพื่อให้นักเรียนดำรงตนโดยถูกต้องในสังคม
- 5.1.3 เพื่อให้นักเรียนรู้ถึงสภาพของชีวิตในสังคมและรับผิดชอบต่อตนเอง
- 5.1.4 เพื่อให้นักเรียนรู้จักประเพณีของชาติและมารยาทที่ดีงาม

5.2 ชั้นเตรียม 1 (ป.1) มีเนื้อหาการสอน ดังนี้

5.2.1 ชีวิตในบ้านมีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักของพ่อแม่ การปฏิบัติตนต่อพ่อแม่ ความรักของพี่น้อง วิธีการปฏิบัติต่อพี่น้อง และความสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว รวมถึงความสัมพันธ์กับญาติผู้ใหญ่

5.2.2 ชีวิตที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ มีเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติ คุณค่า และประโยชน์ของธรรมชาติ ความกรุณาต่อสัตว์และการบำรุงรักษาธรรมชาติ

5.2.3 ชีวิตในโรงเรียน มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรงเรียน ความดีของครู การปฏิบัติ ต่อครู การปฏิบัติต่อโรงเรียนและความรักเพื่อน

5.2.4 ความดีของศาสนา มีเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนา คุณของพระพุทธ พระสงฆ์ การปฏิบัติต่อพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ และการปฏิบัติต่อสถานที่และสิ่ง ที่ควรเคารพบูชา

5.3 ชั้นเตรียม 2 (ป.2) มีเนื้อหาในการสอนดังนี้

5.3.1 ชีวิตในชุมชน มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน การปฏิบัติ ต่อผู้ใหญ่ต่อผู้ทำประโยชน์แก่ชุมชน การรักษาความสะอาดและความปลอดภัย และความรักชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์

5.3.2 ชีวิตในบ้าน ชีวิตที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ ชีวิตในโรงเรียน ความดีของ ศาสนา มีเนื้อหาลักษณะเดียวกันกับชั้นเตรียม 1 (ป.1)

5.4 ชั้นเตรียม 3 (ป.3) มีเนื้อหาในการสอนดังนี้

5.4.1 ผู้มีอุปการะคุณ มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้มีอุปการะคุณโดยตรงและโดยอ้อม

5.4.2 มิตรสหาย มีเนื้อหาเกี่ยวกับเพื่อน หมายถึงใคร ประเภทของเพื่อน ความสำคัญของเพื่อน และวิธีปฏิบัติต่อเพื่อน

5.4.3 สิ่งที่ส่งเสริมความดีงามของสังคม มีเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติ สาธารณสมบัติ ปุชนียสถาน ปุชนียวัตถุ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และสิ่งที่เป็น สัญลักษณ์ของชาติ

5.5 ชั้นต้น (ป.4 - ป.6) มีวัตถุประสงค์ดังนี้

5.5.1 เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนเกิดศรัทธาในพระพุทธศาสนา และรู้จักนำหลัก ธรรมไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

5.5.2 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนให้แสดงออกในทางที่ดีงามและเป็นประโยชน์

5.5.3 เพื่อให้นักเรียนรู้จักคบมิตรและเอาอย่างในทางที่ดีงาม

5.5.4 เพื่อให้นักเรียนรู้จักเคารพระเบียบและกฎเกณฑ์ของสังคม

5.5.5 เพื่อให้นักเรียนรู้จักพึ่งตนเอง

5.5.6 เพื่อให้นักเรียนรู้จักมัธยัสถ์

5.5.7 เพื่อให้นักเรียนรู้จักบำเพ็ญสาธารณประโยชน์

5.6 ขั้นต้น 1 (ป.4) มีเนื้อหาในการสอนดังนี้

5.6.1 การเคารพ มีเนื้อหาเกี่ยวกับความหมายบุคคลที่ควรเคารพ และวิธีแสดงความเคารพ

5.6.2 การรู้จักความรับผิดชอบ มีเนื้อหาเกี่ยวกับความหมาย และลักษณะของการรู้จักความรับผิดชอบ

5.6.3 การคบหาและการอยู่ร่วมกัน มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักหมั่นคณะ ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ความเชื่อเพื่อเผื่อแผ่ ความมีมุกตลก จิต ความมีสัจจะ และความมีทมะและขันติ

5.6.4 การบำเพ็ญประโยชน์ มีเนื้อหาเกี่ยวกับความหมาย วิธีบำเพ็ญประโยชน์ และความสำคัญของการบำเพ็ญประโยชน์

5.7 ขั้นต้น 2, 3 (ป.5 - 6) มีเนื้อหาในการสอนดังนี้

5.7.1 ศิล มีเนื้อหาเกี่ยวกับความหมายของศิลปะ 5 ศิล 8 และความสำคัญของศิลปะ

5.7.2 ธรรมจริยา มีเนื้อหาเกี่ยวกับความซื่อตรง ความสุภาพอ่อนน้อม การคบมิตร ความโอบอ้อมอารี ความมีสติรอบคอบ นุญบาป ความมรยัสต์ อดทน และกล้าหาญ

5.8 ชั้นกลาง (ม.1 - ม.3) มีวัตถุประสงค์ดังนี้

5.8.1 เพื่อให้นักเรียนรู้จักฝึกอบรมบังคับควบคุมตนเอง รับผิดชอบต่อตนเอง และส่วนรวม

5.8.2 เพื่อให้นักเรียนรู้จักรักษาสาธารณสมบัติ

5.8.3 เพื่อให้นักเรียนรู้จักวางตัวให้ถูกต้องในสังคม

5.8.4 เพื่อให้นักเรียนเข้าใจสาระธรรมและแนวทางปฏิบัติในพระพุทธศาสนา
เพิ่มขึ้น

5.8.5 เพื่อให้นักเรียนรู้จักศาสนาของประชาชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

5.9 ชั้นกลาง 1 (ม.1) มีเนื้อหาในการสอนดังนี้

5.9.1 คุณค่าของศาสนา มีเนื้อหาเกี่ยวกับความดีเด่นของพระพุทธศาสนา และการบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา

5.9.2 ศิล มีเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปะที่เป็นองค์ของมรรค และวิธีรักษาศิล

5.9.3 ธรรมจริยา มีเนื้อหาเกี่ยวกับอภิสลมูล กุศลมูล อิทธิบาท 4 อปายมุข 6 สุขของคฤหัสถ์ 4 อคติ 4 มงคลสูตร 38 สมာธิภาวนา และวิธีบำเพ็ญสมาธิภาวนา

5.10 ชั้นกลาง 2 (ม.2) มีเนื้อหาในการสอนดังนี้

5.10.1 สวรรัตถธรรม มีเนื้อหาเกี่ยวกับ สังสารวัฏฏ์ และอริยสัจ 4

5.10.2 คุณค่าของศาสนา ศิล ธรรมจริยา มีเนื้อหาลักษณะเช่นเดียวกับ ม.1

5.10.3 ศาสนาคริสต์ มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักคำสอน การปฏิบัติตน

5.11 ชั้นกลาง 3 (ม.3) มีเนื้อหาในการสอนดังนี้

5.11.1 ศาสนาอิสลาม มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักคำสอน การปฏิบัติตน

5.11.2 คุณค่าของศาสนา ศิล สวรรัตถธรรม และธรรมจริยา มีเนื้อหา ลักษณะเช่นเดียวกับ ม.1 และ ม.2

5.12 ชั้นสูง (ม.4 - ม.5) มีวัตถุประสงค์ดังนี้

5.12.1 เพื่อให้นักเรียนรู้จักใช้วิจารณ์ญาณ

5.12.2 เพื่อให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

5.12.3 เพื่อให้นักเรียนรู้จักดำเนินชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนาเป็นพลเมืองดีของชาติและศาสนา

5.12.4 เพื่อให้รู้คุณค่าของพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของสังคม

5.12.5 เพื่อให้รู้ถึงศาสนาของประชาชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

5.13 ชั้นสูง 1 (ม.4) มีเนื้อหาในการสอนดังนี้

5.13.1 คุณค่าของศาสนา

5.13.2 ศิล

5.13.3 สวรรัตถธรรม

5.13.4 ธรรมจริยา

5.13.5 ศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู

5.14 ชั้นสูง 2 (ม.5) มีเนื้อหาในการสอนดังนี้

- 5.14.1 พระรัตนตรัย
- 5.14.2 ธรรมจริยา
- 5.14.3 มงคลสูตร
- 5.14.4 สวรรัตถธรรม
- 5.14.5 สมาธิภาวนา
- 5.14.6 ศาสนา ที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับมนุษย์

5.15 ชั้นสูง 3 (ม.6) มีเนื้อหาในการสอนดังนี้

- 5.15.1 ธรรมจริยา
- 5.15.2 พระสูตร
- 5.15.3 สวรรัตถธรรม
- 5.15.4 เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา
- 5.15.5 วิปัสสนาภาวนา
- 5.15.6 ศาสนาเปรียบเทียบ
- 5.15.7 หลักธรรมประยุกต์

5.16 ชั้นพุทธ 9/1 (นิสิต นักศึกษา ชั้นอุดมศึกษา) มีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 5.16.1 เพื่อให้ นิสิต นักศึกษา รู้ที่มาและการวิวัฒนาการแห่งศาสนาและอารยธรรม
- 5.16.2 เพื่อให้ นิสิต นักศึกษา ได้ศึกษาและเข้าใจคิดหาเหตุผลและข้อเปรียบเทียบหลักธรรมขั้นมูลฐานในศาสนาต่าง ๆ
- 5.16.3 เพื่อส่งเสริมให้นิสิต นักศึกษา ได้ทราบซึ่งและเห็นคุณค่าความสำคัญของศาสนาที่มีต่อมนุษยชาติ
- 5.16.4 เพื่อให้ นิสิต นักศึกษา เห็นคุณค่าและความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีอิทธิพลต่อความเจริญก้าวหน้าของชาติไทย ในด้านสังคม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และวิทยาการต่าง ๆ
- 5.16.5 เพื่อเร่งเร้าและส่งเสริมให้นิสิต นักศึกษา เกิดความกระตือรือร้น เกิดความรับผิดชอบ และความคิดในการที่จะปรับปรุงส่งเสริมพระศาสนาให้ยิ่ง ๆ ขึ้น

5.16.6 เพื่อให้นิสิต นักศึกษา รู้หลักธรรมที่สำคัญและคุณลักษณะพิเศษแห่งพระพุทธศาสนา อันจะก่อให้เกิดศรัทธาปสาทยิ่ง ๆ ขึ้น

5.16.7 เพื่อปลูกฝังนิสัยนิสิต นักศึกษา ให้ยึดมั่นในคุณงามความดีมีศีลธรรมประจำใจและมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนมนุษย์

5.16.8 เพื่อให้นิสิต นักศึกษา รู้จักและนำหลักธรรมมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่การดำเนินชีวิตของตนตามสมควร

5.16.9 เพื่อให้นิสิต นักศึกษา ได้เข้าใจทราบซึ่งสามารถปฏิบัติตามหลักธรรมและอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ตามโอกาสที่สมควร

5.17 ชั้นพุทธ 9/1 (ชั้นอุดมศึกษา) มีเนื้อหาการสอนดังนี้

5.17.1 ศาสนา

5.17.2 ประเภทของศาสนา

5.17.3 พระพุทธศาสนาในประเทศไทย

5.17.4 พระพุทธศาสนากับสังคม

5.17.5 พุทธประวัติวิจารณ์

5.17.6 คุณลักษณะพิเศษของพระพุทธศาสนา

5.17.7 หลักพระพุทธศาสนา

5.17.8 มงคลสูตร

5.17.9 ธรรมประยุक्त

5.18 ชั้นพุทธ 9/2 (นิสิต นักศึกษาที่ผ่านชั้นพุทธ 9/1 มาแล้ว) มีเนื้อหาการสอน

ดังนี้

5.18.1 ประวัติศาสตร์พุทธศาสนา

5.18.2 ศาสนาเปรียบเทียบ

5.18.3 พุทธศาสนากับปัญหาสังคม

5.18.4 พุทธศาสนาสำหรับผู้ครองเรือน

5.18.5 สวรรค์ธรรม

5.18.6 พุทธปัญญา

5.18.7 พระอริยบุคคลในพระพุทธศาสนา

5.18.8 พุทธจริยา

5.18.9 พระสูตร

5.18.10 ธรรมประยุกต์

6. การบริหารและความรับผิดชอบของโรงเรียนพุทธศาสนวันอาทิตย์ ดังนี้

6.1 โรงเรียนพุทธศาสนวันอาทิตย์จะต้องมีกรรมการซึ่งมาจากทั้งสองฝ่ายคือฝ่ายคณะสงฆ์และฝ่ายฆราวาส และต้องอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าอาวาส เจ้าคณะตำบล เจ้าคณะอำเภอ และเจ้าคณะจังหวัด

6.2 ผู้บริหารฝ่ายวิชาการสอนควรเป็นพระภิกษุล้วน ๆ ยกเว้นวิชานาฏศิลป์ และดนตรีไทย

6.3 ฝ่ายอุปถัมภ์ให้มีกรรมการทั้งสองฝ่ายคือฝ่ายคณะสงฆ์และฝ่ายฆราวาส และต้องได้รับความเห็นชอบจากทางราชการในส่วนนั้น ๆ

วัดไทยในสหรัฐอเมริกา

1. เส้นทางเผยแผ่พระพุทธศาสนาไทย พระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมไทยมาอย่างสืบเนื่อง จะเห็นได้ว่ามีผู้นับถือพระพุทธศาสนาในประเทศไทยถึงร้อยละ 95.24 มีพระภิกษุสงฆ์ประมาณ 378,850 รูป และมีวัด 29,555 วัด รัฐบาลไทยได้เผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังต่างประเทศเป็นครั้งแรกเมื่อปีพุทธศักราช 2500 โดยสร้างวัดไทยพุทธคยาขึ้นที่ตำบลโพธิคยา อำเภอคยา รัฐพิหาร ประเทศอินเดีย เพื่อเป็นศูนย์กลางฟื้นฟูพระพุทธศาสนาเป็นวัดไทยแห่งแรกในต่างประเทศ และในปี พ.ศ. 2502 มีหัวหน้าพระธรรมทูต คือพระธรรมมหาวิราณวัตร โดยรัฐบาลไทยได้จัดสรรงบประมาณแผ่นดินไปทำนุบำรุงวัดไทยพุทธคยาปีละ 154,000.00 บาท (กรมการศาสนา 2539 : 1) ต่อมาพระพุทธศาสนาได้เผยแผ่ขยายไปยังประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย และสิงคโปร์ โดยเฉพาะที่มาเลเซียมีวัดพระพุทธศาสนาอยู่ถึง 57 วัด ซึ่งรัฐบาลไทยจัดสรรเงินงบประมาณอุดหนุนการเปิดสอนธรรมในประเทศมาเลเซียประจำเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ปีละ 20,000.00 บาท จากนั้นพระพุทธศาสนาได้แผ่ขยายไปในประเทศต่าง ๆ ในยุโรป มีศูนย์และวัดไทยในประเทศต่าง ๆ ได้แก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน เนเธอร์แลนด์ สวิสเซอร์แลนด์ สวีเดน เดนมาร์ก และฟินแลนด์ ดังนั้น พระพุทธศาสนาจึงเป็น

ที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้น และได้เผยแพร่ไปยังประเทศทางด้านตะวันตก ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของวัดไทยในสหรัฐอเมริกา

2. จุดเริ่มต้นของวัดไทยในสหรัฐอเมริกา คนไทยในต่างประเทศโดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกา นั้น นับถอยหลังไปประมาณ 20 ปี คนไทยส่วนใหญ่มาอยู่กันด้วยความว่าเหว่ ชาติที่พึ่งทางใจ เพราะต่างอยู่กันอย่างกระจัดกระจายไม่มีศูนย์รวมพบปะ สังสรรค์ สภาชีวิต มีความเสี่ยงสูงในการสร้างสถาบันครอบครัวในต่างแดน เปรียบเสมือนนักแสดงโซลิตูดอง กว่าจำนวนคนไทยที่มาศึกษา และประกอบอาชีพจะมีความสามารถสร้างหลักฐานเป็นปีกแผ่นมั่นคง ได้จนสามารถรวมพลังกันสร้างศูนย์รวมน้ำใจชุมชนไทย คือ “วัด” ได้สำเร็จจะมีมากพอเท่าที่เห็นในปัจจุบัน ต้องใช้เวลานาน ใช้ความอดทนมาก วัดจึงเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยเสมอมา และก่อให้เกิดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน การก่อตั้งวัดไทยในต่างประเทศ จะต้องผ่านขั้นตอนหลายประการจากทางการปกครองของแต่ละประเทศ ถึงแม้จะมีความยุ่งยากสักเพียงใด วัดไทยในต่างประเทศก็สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งนี้ เพราะแรงศรัทธาอันแรงกล้าของคนไทยในประเทศนั้น ๆ ซึ่งเห็นได้จากบันทึกลายลักษณ์อักษรที่สะท้อนให้เห็นสาเหตุและเหตุการณ์การสร้างวัดตั้งแต่เริ่มก่อสร้างดังต่อไปนี้ (วัดไทยลอสแอนเจลิส สหรัฐอเมริกา , 2534 : 77) “วัดไทยลอสแอนเจลิสเป็นวัดไทยแห่งแรกในสหรัฐอเมริกา เริ่มจากคนไทยที่มาศึกษา และประกอบอาชีพอยู่ในนครลอสแอนเจลิส สามารถสร้างหลักฐานมั่นคง มีลูกหลานสืบทอดวงศ์ตระกูล มิให้ลืมหาดินกำเนิดเดิม คือ “ความเป็นคนไทย” เมื่ออยู่นานเข้าก็คิดถึงบ้านเกิดเมืองนอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคิดถึงวัดและพระสงฆ์องค์เจ้าเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ สำหรับเป็นที่บำเพ็ญกุศล ทำบุญทำทาน เพราะคนไทยเรานั้นมีความผูกพันกับวัดมาตลอด เรียกว่าตั้งแต่เกิดจนตายเลยทีเดียว ความปรารถนาในอันที่จะมีวัดเป็นที่ประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ เป็นศูนย์รวมน้ำใจคนไทยมาประกอบกิจกรรมตามประสงค์ และประสบความสำเร็จ เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2515 โดย นายพูนศักดิ์ ชอโศติกุล ประธาน “ศูนย์พุทธศาสนาฝ่ายเถรวาท” ได้ถวายที่ดินจำนวน 5 ไร่ 2 งาน ซึ่งเป็นของบิดา คือ นายวิชัย ตั้งอยู่เขตนอร์ธฮอลลีวูด ลอสแอนเจลิส แก่คณะสงฆ์ 18 รูป มีสมเด็จพระสังฆราชปณณสิริมหาเถร วัดพระเชตุพน ขนระทรงสมณศักดิ์ที่สมเด็จพระวันรัต ทรงเป็นประธานประกอบพิธี มี ม.จ.ยุธิษฐียร สวัสดิวัฒน์ กงสุลใหญ่เป็นประธาน และทรงวางศิลาฤกษ์สร้างวัดเป็นปฐมฤกษ์ของการก่อสร้างวัดไทยในสหรัฐอเมริกา เป็นแห่งแรก ในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2515 หัวหน้าสงฆ์วัดไทยลอสแอนเจลิสรูปแรก คือ พระมหาโสภิน โส

ปาโก มีการก่อสร้างอุโบสถศาลารูปทรงสถาปัตยกรรมไทย แต่มีห้องโถง ห้องครัว ห้องทำงาน ห้องเรียน ห้องสมุด ถูกต้องตามกฎหมายก่อสร้างของนครลอสแอนเจลิส ทุกประการ ค่าก่อสร้างระยะแรก คิดเป็นเงิน 284,184.00 เหรียญสหรัฐ เมื่อพระมหาไศยบิน ไสปาโก ปฏิบัติหน้าที่ครบวาระ คณะกรรมการสร้างวัดไทยฝ่ายสงฆ์ในประเทศไทยได้ อาราธนาพระมงคลเทพโมลี วัดสุทัศน์เทพวราราม ขณะนั้นมีสมณศักดิ์เป็นพระพุทธรมณต์วรจารย์ เป็นหัวหน้าสงฆ์รูปที่ 2 ไปปฏิบัติหน้าที่และเมื่อครบวาระปลายปี 2521 คณะกรรมการสร้างวัดไทยฝ่ายสงฆ์ได้อาราธนาพระเทพโสภณไปรับหน้าที่หัวหน้าสงฆ์รูปที่ 3 จากจุดเริ่มต้นของวัดไทยลอสแอนเจลิสนี้เอง ทำให้มีการก่อตั้งวัดไทยขึ้นในสหรัฐอเมริกาอีกเป็นจำนวนมาก โดยทุกวัดมีจุดมุ่งหมายในลักษณะที่คล้ายกัน คือ ต้องการเผยแผ่พุทธศาสนาเป็นสถานที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา และปลูกฝังขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนภาษาไทยอันเป็นภาษาประจำชาติ

3. จำนวนวัดไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา ปัจจุบันวัดไทยในสหรัฐอเมริกามีจำนวน 50 วัด เป็นวัดฝ่ายมหานิกายซึ่งอยู่ในความดูแลของสมัชชาสงฆ์ จำนวน 30 วัด และวัดฝ่ายธรรมยุตอยู่ในความดูแลของคณะสงฆ์ธรรมยุตในสหรัฐอเมริกา จำนวน 20 วัด รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก (กรมการศาสนา . 2538 : 6 - 293)

4. หลักการดำเนินงานของวัดไทย การปฏิบัติศาสนกิจของพระสงฆ์แต่ละวัดจึงมีความแตกต่างกัน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้พระภิกษุสงฆ์ในสหรัฐอเมริกา ปฏิบัติศาสนกิจให้สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อดำรงไว้ซึ่งพระพุทธศาสนาอันเป็นที่ตั้งแห่งศรัทธาของประชาชนที่มีโอกาสร่วมมือกันปฏิบัติงานให้ได้ผล มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และดำเนินงานไปตามนโยบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยยึดหลักใหญ่ ๆ ดังนี้

- 4.1 เป็นศูนย์รวมของชาวไทย เป็นที่สร้างสรรค์ความสามัคคีให้มีขึ้นในหมู่คนไทย
- 4.2 เป็นที่รักษา สืบต่อวัฒนธรรมไทย โดยเป็นที่เผยแผ่และจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม เช่น จัดงานในวันสำคัญทางพุทธศาสนา ประเพณีไทย
- 4.3 เป็นที่บำเพ็ญกุศล ประกอบศาสนพิธี อำนวยความสะดวกแก่พุทธศาสนิกชน

4.4 เป็นที่ให้การศึกษอบรมทางพุทธศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมไทยแก่กุลบุตร กุลธิดาชาวไทย เช่น จัดตั้งโรงเรียนพุทธศาสนาวินยาทย และห้องสมุด

4.5 เป็นที่พึ่งทางจิตใจ แก้ไขปัญหา ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธศาสนา

4.6 เป็นแหล่งเชื่อมโยงชาวไทยให้ร่วมกันบำเพ็ญประโยชน์ ดำเนินการสงเคราะห์คนไทยในสหรัฐอเมริกา

4.7 จัดพิมพ์เอกสาร หนังสือธรรมะ และเผยแพร่กิจกรรมทางศาสนา

4.8 จัดอบรมฝึกสมาธิและเจริญวิปัสสนาภาวนาแก่ชาวต่างประเทศ

4.9 จัดให้ชาวต่างประเทศได้มีการเล่าเรียนพุทธศาสนา ภาษาบาลี พุทธปรัชญา เป็นต้น

4.10 ให้คำแนะนำ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพุทธศาสนาและวัฒนธรรม (มหามกุฏราชวิทยาลัย . 2532 : 140 - 141)

5. จุดประสงค์ ของวัดมีดังต่อไปนี้

5.1 วัดมหานิกาย มีวัตถุประสงค์ดังนี้ (กรมการศาสนา, 2538 : 463)

5.1.1 เพื่อวางนโยบาย ส่งเสริม สนับสนุน แก้ไขปรับปรุง เกี่ยวกับการปฏิบัติศาสนกิจของพระสงฆ์ไทยในสหรัฐอเมริกา

5.1.2 เพื่อเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และร่วมมือประสานงาน ระหว่างคณะสงฆ์ไทยในสหรัฐอเมริกา

5.1.3 เพื่อเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนความรู้ การดำเนินการ และร่วมมือประสานงานระหว่างคณะสงฆ์ไทยในสหรัฐอเมริกา กับคณะสงฆ์แห่งประเทศไทย

5.1.4 เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนกิจการของวัดไทยในสหรัฐอเมริกา

5.1.5 เพื่อให้การปฏิสังขาร และให้ความช่วยเหลือแก่พระสงฆ์ที่มาปฏิบัติศาสนกิจในสหรัฐอเมริกา

5.1.6 เพื่อร่วมมือประสานงานกับองค์การพุทธศาสนา และหน่วยงานทางศาสนาอื่น ๆ

5.2 วัดธรรมยุต มีวัตถุประสงค์ดังนี้

5.2.1 เพื่อดูแลความประพฤติของพระภิกษุและสามเณรคณะสงฆ์ธรรมยุตในสหรัฐอเมริกาให้อยู่ในหลักพระธรรมวินัยของพระพุทธเจ้า

5.2.2 เพื่อดูแลและสนับสนุนกิจกรรมอันชอบธรรมของวัดธรรมยุตในสหรัฐอเมริกา

5.2.3 เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่วัดธรรมยุตในสหรัฐอเมริกา ในการปฏิบัติและเผยแผ่พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า

5.2.4 เพื่อประสานงานระหว่างวัดธรรมยุตในสหรัฐอเมริกา และคณะสงฆ์ธรรมยุตในประเทศไทย

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนในวัดไทยในสหรัฐอเมริกา

1. ความเป็นมา โดยปกติแล้วคนไทยเมื่อมาวัดก็พาลูกหลานมาด้วย ครั้นเมื่อเด็กมากันหลาย ๆ คน พระสงฆ์ก็เกิดเมตตาจิตเหมือนกับพระสงฆ์ในประเทศไทย จึงได้เปิดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาและภาษาไทยแก่เด็ก ๆ ขึ้นที่วัดไทยลอสแอนเจลิสเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2517 ซึ่งในเวลานั้น ยังมีจำนวนนักเรียนไม่มาก การเรียนการสอนไม่สม่ำเสมอ สถานที่เรียนยังไม่สะดวก จนกระทั่งเมื่อก่อสร้างอุโบสถ ศาลา เสร็จ จึงได้เปิดเรียนเป็นกิจลักษณะดัง สัมโมทนิยกถาของพระธรรมราชานุวัตร ตอนหนึ่งที่ว่า (วัดไทยลอสแอนเจลิส. 2529 : 8)

“ในปี พ.ศ. 2523 มีนักเรียนประมาณ 30 - 40 คน มีคุณโสภาส เครือโสภณ เป็นผู้อำนวยการ ตลอดเวลาการเรียนการสอนดำเนินอยู่นั้น ครูก็ดี ผู้ปกครองก็ดี มีความคิดเป็นอันเดียวกันอย่างหนึ่งก็คือ การเรียนของเด็ก ๆ ไม่ก้าวหน้า ผู้ปกครองอยากเห็นลูก ๆ อ่านหนังสือไทยออก พูดภาษาไทยได้ แต่ก็เป็นไปได้ยาก เพราะเด็ก ๆ มีเวลาเรียนภาษาไทยเพียงสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง นอกนั้นเด็กอยู่กับสิ่งแวดล้อม...”

หลังจากที่วัดไทยลอสแอนเจลิสได้เปิดการเรียนการสอนใหม่ และมีนักเรียนจำนวนเพิ่มมากขึ้น นักเรียนเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี วัดไทยต่าง ๆ ที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาจึงได้เปิดดำเนินการโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิตยขึ้นเช่นเดียวกับวัดไทยลอสแอนเจลิส ซึ่งจำนวนของโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิตยในสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 - พ.ศ. 2538 มีจำนวนทั้งสิ้น 44 วัด

(กรมการศาสนา . 2538 : 13) จัดดำเนินการสอนเฉพาะวันอาทิตย์ทุกสัปดาห์ วันละประมาณ 2 1/2 - 4 ชั่วโมง เป็นเวลา 30 วัน ในหนึ่งปี (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก)

2. การจัดการศึกษาออกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา การเรียนการสอนภาษาไทยในต่างแดน โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีวัดกระจายอยู่ทั่วไปในเมืองใหญ่ ๆ ของรัฐต่าง ๆ เช่น ลอสแอนเจลิส นิวยอร์ก วอชิงตัน ดี.ซี. และซานฟรานซิสโก ดังนั้น ในระยะแรก ๆ จึงได้เริ่มต้นให้มีการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และการอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาขึ้น โดยจัดสอนในวันอาทิตย์ และจัดตั้ง “โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์” ในวัดไทยต่าง ๆ (อุดม เขยกิจวงศ์ . 2532 : 12) จะเห็นว่าวัดไทยเป็นสถาบันหลักเป็นแกนของความร่วมมือร่วมใจของการสร้างเยาวชนไทย เป็นแหล่งสนับสนุนการระดมความคิด การร่วมแรงร่วมใจ การประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การสร้างสิ่งแวดล้อมที่ร่มเย็นและอบอุ่น ในขณะที่เดียวกันวัดก็ยังต้องทำหน้าที่ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การเป็นที่พึ่งทางจิตใจ การอบรมกุลบุตร กุลธิดา (สมพงษ์ จิตระดับ . 2536 : 10)

ในปี พ.ศ. 2525 พระเทพโสภณ (ปัจจุบันคือ พระธรรมราชานุวัตร) เจ้าอาวาสวัดไทยลอสแอนเจลิส ได้ริเริ่มให้มีการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ดนตรี และนาฏศิลป์ไทยขึ้นในภาคฤดูร้อน ซึ่งในปีนั้นเวลาเรียนของเด็กมีน้อยไม่ต่อเนื่อง รวมทั้งตำราที่ยังไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสังคมของเด็กไทยในต่างแดน จึงมีเด็กจำนวนไม่มาก

ต่อมาในปี พ.ศ. 2527 พระธรรมราชานุวัตร ประธานกรรมการวัดไทยลอสแอนเจลิส ได้ขอความร่วมมือมายังคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ช่วยจัดการสอนภาษาไทย และวัฒนธรรมไทยแก่เยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา ซึ่งในขณะนั้นทางวัดไทยลอสแอนเจลิสเปิดโรงเรียนสอนพระพุทธศาสนาและภาษาไทยในวันอาทิตย์อยู่แล้ว แต่เพื่อให้เยาวชนไทยได้เรียนรู้ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยอย่างต่อเนื่อง พระธรรมราชานุวัตร จึงดำริให้เปิดสอนภาคฤดูร้อนขึ้น คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้ความร่วมมือ โดยมีศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ เป็นหัวหน้าคณะครุอาสาสมัครไปปฏิบัติงานสอนและทำวิจัยเรื่อง “รูปแบบหลักสูตรระยะสั้นและการจัดกิจกรรมบูรณาการเพื่อการสอนภาษาไทย และวัฒนธรรมไทยแก่นักเรียนโรงเรียนวัดไทยลอสแอนเจลิส” โดยได้รับการอุปถัมภ์ค่าเดินทางจากพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ผู้ร่วมโครงการมี 6 คน ได้แก่ ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ รองศาสตราจารย์ประภาศรี สีหอำไพ

รองศาสตราจารย์ไชยสิริ ปราโมช ณ อยุธยา รองศาสตราจารย์ ดร.ทศนา แชนมณี และข้าราชการกรุงเทพมหานคร 2 คน คือ อาจารย์สาหร่าย แดงนาวา และอาจารย์วรวรรณ ทวีศิลป์

ปี พ.ศ. 2528 พระราชรัตนารักษ์ วัดธัมมมาราม ชิคาโก ได้ขอความร่วมมือให้คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดประชุมเชิงปฏิบัติการอบรมครูอาสาสมัครโรงเรียนวัดไทย สหรัฐอเมริกาที่วัดธัมมมาราม โดยมีศาสตราจารย์อำไพ สุจริตกุล เป็นหัวหน้าคณะ และมีผู้ร่วมคณะ 4 คน ได้แก่ ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ รองศาสตราจารย์ประกาศรี สีนอำไพ รองศาสตราจารย์ ดร.ทศนา แชนมณี และ รองศาสตราจารย์วรนนท์ อักษรพงศ์ ซึ่งได้รับอุปถัมภ์ค่าเดินทางจาก พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก

ในปี พ.ศ. 2529 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ ได้ริเริ่มดำเนินการติดต่อประสานงานกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ให้ประกาศจัดตั้งคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2529 (คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ กศน. 497/2529) โดยกำหนดสถานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ณ วัดไทยลอสแอนเจลิส ทั้งนี้ เพื่อให้ให้นักเรียนภาคฤดูร้อนมีสิทธิสอบเทียบความรู้ เพื่อรับประกาศนียบัตร และเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้เยาวชนไทย และประชาชนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีโอกาสได้รับความเสมอภาคทางการศึกษาด้วย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงได้แต่งตั้งศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ เป็นหัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดไทยลอสแอนเจลิส ประเทศสหรัฐอเมริกา (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย . 2534 : 15)

เนื่องจากปีการศึกษา 2529 เป็นปีแรกของการดำเนินงาน จึงยังขาดหลักสูตรที่จะดำเนินการเรียนการสอนและสอบวัดผล เพื่อรับประกาศนียบัตรของกระทรวงศึกษาธิการในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ประชุมซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนของสงฆ์ ผู้แทนของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้แทนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้พิจารณานหาแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก และเสนอเป็นหลักการให้ใช้หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4 พ.ศ. 2522 (ระดับที่ 3) ซึ่งเป็นหลักสูตรเดียวกับที่ใช้จัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก สำหรับนักศึกษาใน

ประเทศไทยไปพลางก่อน ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องปรับหมวดวิชาบังคับ และหมวดวิชาเลือก ตามโครงสร้างหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใหม่ (คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ กศน. 687/2529 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา (ป.6) พ.ศ. 2529 ประเภทบุคคลภายนอก สำหรับคนไทยในต่างประเทศ) (อุดม เขยกิจวงศ์ . 2532 : 26)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2530 ได้มีการขยายจุดจัดการศึกษาไปยังวัดไทยในรัฐของสหรัฐอเมริกามากขึ้น โดยกระทรวงศึกษาธิการได้อนุมัติ ให้คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกเพิ่มขึ้น ณ วัดธัมมาราม ชิคาโก และวัดวชิรธรรมปทีป นิวยอร์ก และในปีนี้ได้มีการส่งครูอาสาสมัครไปทำการสอนในภาคฤดูร้อน ตามวัดไทยในสหรัฐอเมริกา

ในปี พ.ศ.2531 โครงการสอนภาษาไทย และวัฒนธรรมไทย ได้ขยายหน่วยจัดการศึกษาเพิ่มขึ้นที่วัดพุทธานุสรณ์ ฟริมอนท์ วัดมงคลรัตนาราม เบิร์กลีย์ วัดพุทธธรรม ชิคาโก นอกจากนี้ยังมีสถาบันอื่นดำเนินการในลักษณะเดียวกัน คือ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา (ปัจจุบัน คือ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา) ได้ขอเปิดหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ณ วัดไทยนครปารีส และวัดธรรมประทีป เวอร์จิเนีย (คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ กศน. 211/2531)

ปีพ.ศ. 2532 คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ดำเนินการอนุมัติ เพื่อขยายหน่วยจัดฯ ไป ณ วัดมงคลรัตนาราม แทมปา วัดธรรมคุณาราม ยูทาร์ วัดพุทธวราราม เดนเวอร์ และวัดไทยกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. รวมเป็นหน่วยจัด 10 แห่ง

พ.ศ. 2533 - พ.ศ. 2534 คณะครูศาสตร์ขอขยายหน่วยจัดฯ ไป ณ วัดพระศรีรัตนาราม มิสซูรี และวัดพุทธดัลลัส เท็กซัส

ปีพ.ศ. 2535 คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ขยายหน่วยจัดฯ ไปยังประเทศออสเตรเลีย ณ วัดพุทธรังษี นครซิดนีย์

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 ถึงปี พ.ศ. 2540 มีสถาบันการศึกษา คือ สถาบันราชภัฏพระนคร สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี ขอเปิดดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา เช่นเดียวกับคณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยสถาบันราชภัฏพระนครเปิดทำการเรียนการสอนที่วัดพุทธประทีป รัฐเวอร์จิเนีย สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาเปิดดำเนินการทั้งหมด 4 วัด ที่วัดมงคล

รัตนาราม แทมปา วัดมงคลรัตนาราม เบอร์กเลย์ วัดพุทธจักรมงคลรัตนาราม ซานดิเอโก และ วัดมงคลรัตนาราม ฟอर्थวัลตันบีช และสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี เปิดดำเนินการ 2 แห่ง คือ วัดพุทธประทีป ซานฟรานซิสโก และชมรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยแห่งเมืองริโน

3. วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา จากการที่มีจำนวนคนไทยไปอาศัยอยู่ในต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ทั้งในรูปแบบของการไปประกอบอาชีพส่วนตัว หรือศึกษาต่อทำให้มีจำนวนของเยาวชนทวีจำนวนมากขึ้น หากไม่มีวิธีที่จะช่วยให้เยาวชนไทยเหล่านั้นเห็นคุณค่าของความเป็นไทย ก็จะทำให้บุคคลเหล่านั้นลืมความเป็นไทยจน การศึกษา นอกโรงเรียน ตามมติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2536 โดยให้เปิดดำเนินการสอนใน โรงเรียนภาคสอนเสริมเป็นบางเวลา (Supplementary Schools) และเปิดดำเนินการสอนในภาคฤดู ร้อน (Summer Schools) โดยมีวัตถุประสงค์คือ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน . 2540 : 2)

3.1 เพื่อจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ให้กับ เยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา

3.2 เพื่อสนับสนุนและประสานความร่วมมือให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

3.3 เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ให้ยืดหยุ่นเหมาะสมกับสภาพ สังคมไทยในสหรัฐอเมริกา โดยเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล และ พัฒนาสื่ออุปกรณ์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ด้วยวัตถุประสงค์ดังกล่าว กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดเป้าหมายในการ ดำเนินงาน เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยจัดให้มีการสนับสนุนทางด้านวิชาการเกี่ยวกับการ พัฒนากลยุทธ์ การผลิตสื่อ การบริหารงานระหว่างองค์การ โดยการขยายหน่วยจัดการ ศึกษานอกโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น ให้สถาบันการศึกษาเข้ามาร่วมกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อให้ การดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกามีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. วิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสาย สามัญเป็นวิธีเรียนด้วยตนเอง มีหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกใน ประเทศ เป็นผู้ดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสาขา คือ วัดไทยและชมรมวัฒนธรรมไทยใน

สหรัฐอเมริกาที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง โดยผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความต้องการความสนใจ และความสามารถของตนเอง ซึ่งผู้เรียนจะต้องจัดการควบคุมเวลาและตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สำหรับนักศึกษาที่จะสมัครสอบการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง มีวิธีการดังนี้

4.1 การรับสมัครขั้นทะเบียน ลงทะเบียน ผู้ที่ประสงค์จะสมัครเป็นนักศึกษาสามารถซื้อใบสมัครและสมัครขั้นทะเบียนและลงทะเบียน ได้ที่หน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียน สาขา ณ วัดไทย

4.2 ค่าใช้จ่ายในการสมัคร ผู้ที่ประสงค์จะสมัครสอบการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง วิธีการเรียนทางไกล จะต้องเสียค่าใช้จ่าย ดังนี้

4.2.1 ค่าใบสมัครและระเบียบการ	2 เหรียญ
4.2.2 ค่าขั้นทะเบียนเป็นนักศึกษา	8 เหรียญ
4.2.3 ค่าลงทะเบียนหมวดวิชาบังคับ หมวดวิชาละ	3 เหรียญ
4.2.4 ค่าลงทะเบียนหมวดวิชาเลือก หมวดวิชาละ	2 เหรียญ

4.3 หลักฐานในการสมัครเป็นนักศึกษา มีดังนี้

- 4.3.1 รูปถ่าย จำนวน 4 รูป
- 4.3.2 หนังสือสำคัญแสดงคุณวุฒิ (Report Card) ในกรณีที่ต้องการเทียบโอนหมวดวิชาเลือก ในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

4.4 คุณสมบัติของผู้สมัครลงทะเบียน มีดังนี้

4.4.1 ระดับประถมศึกษา

- 1) ไม่จำกัดพื้นฐาน
- 2) เป็นคนไทยที่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา
- 3) มีสัญชาติไทย และหรือเชื้อสายไทยทางบิดาหรือมารดา

4.4.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

- 1) สอบได้วุฒิอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเกรด

6 หรือ เกรด 7

- 2) เป็นคนไทยที่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา
- 3) มีสัญชาติไทย และหรือเชื้อชาติไทยทางบิดาหรือมารดา

4.4.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1) สอบได้วุฒิอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเกรด 9 หรือเกรด 10

2) เป็นคนไทยที่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา

3) มีสัญชาติไทย และหรือเชื้อชาติไทยทางบิดาหรือมารดา

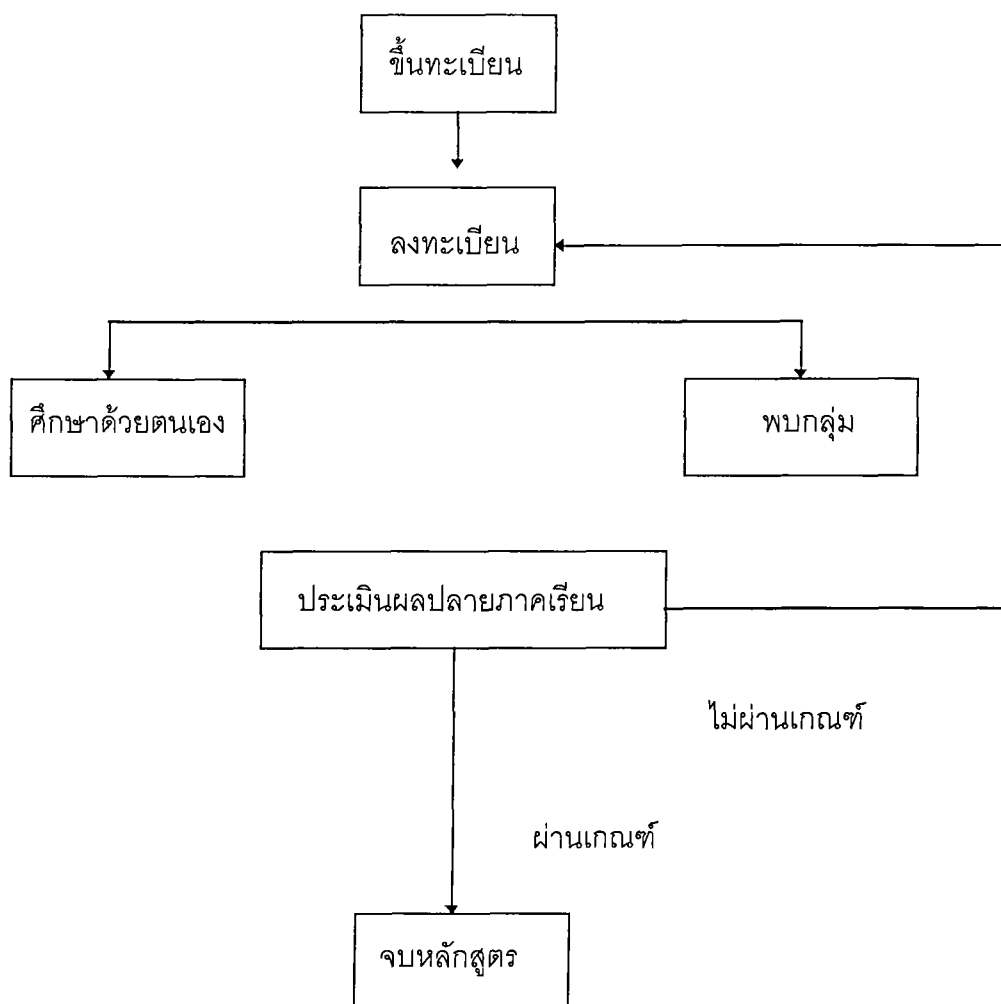
4.5 เกณฑ์การจบหลักสูตร มีดังนี้

4.5.1 สอบผ่านวิชาบังคับ และวิชาเลือกทุกหมวดวิชา ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับ

4.5.2 พบกลุ่มเพื่อร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของเวลาที่กำหนด

4.5.3 มีความประพฤติดี เอาใจใส่ และร่วมมือทำกิจกรรมต่าง ๆ

4.6 ศักดิ์และสิทธิ์และการนำไปใช้ หลักฐานการเรียนหรือประกาศนียบัตรที่นักศึกษาได้รับจากการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับคนไทยในต่างประเทศระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะมีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากับการเรียนในระบบโรงเรียนในประเทศไทยทุกประการ และสามารถนำไปใช้ได้เช่นเดียวกันดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 รูปแบบการศึกษานอกโรงเรียนสายสามมัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง (สถาบันส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน . 2534)

5. วิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน มีดังนี้

5.1 วิธีเรียนด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเลือกเรียนตามความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของตนเอง ซึ่งผู้เรียนจะต้องจัดการควบคุม เวลา และตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาด้วยวิธีนี้ ส่วนใหญ่ผู้เรียนเป็นเยาวชนไทย ซึ่งพูดภาษาไทยไม่ค่อยได้ จำเป็นต้องมีการสอนเสริมวิชาภาษาไทย วิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต และวิชาศิลปวัฒนธรรมไทย ส่วนวิชาอื่น ๆ สามารถนำมาเทียบโอนได้ ระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนจะดำเนินการเฉพาะในภาคฤดูร้อน มีหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภท

บุคคลภายนอกทำหน้าที่คัดเลือกครูอาสาสมัครจากประเทศไทยไปทำการสอนที่วัดไทย ซึ่งเปิดเป็นหน่วยจัด สาขา ประมาณ 2 เดือน หรือ 8 สัปดาห์ สอนวันจันทร์ถึงวันศุกร์ วันละ 6 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 240 ชั่วโมง สำหรับนักศึกษาที่สมัครสอบการศึกษานอกโรงเรียนวิธีเรียนด้วยตนเอง จะต้องสอบผ่านหมวดวิชาบังคับ และต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

5.2 วิธีเรียนทางไกล เป็นการจัดการเรียนการสอนให้กับเยาวชนไทยตลอดปี โดยจัดเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ ประมาณ 9 เดือน หรือ 36 สัปดาห์ สอนวันละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 216 ชั่วโมง โดยมีวัดไทยในสหรัฐอเมริกาเป็นศูนย์การเรียน มีครูอาสาสมัครจากท้องถิ่นมาดำเนินการสอน สำหรับนักศึกษาที่สมัครสอบการศึกษานอกโรงเรียนวิธีเรียนทางไกล จะต้องสอบผ่านหมวดวิชาบังคับ ซึ่งมีคะแนนระหว่างกลางภาค และปลายภาค 40 : 60

6. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ มีดังนี้

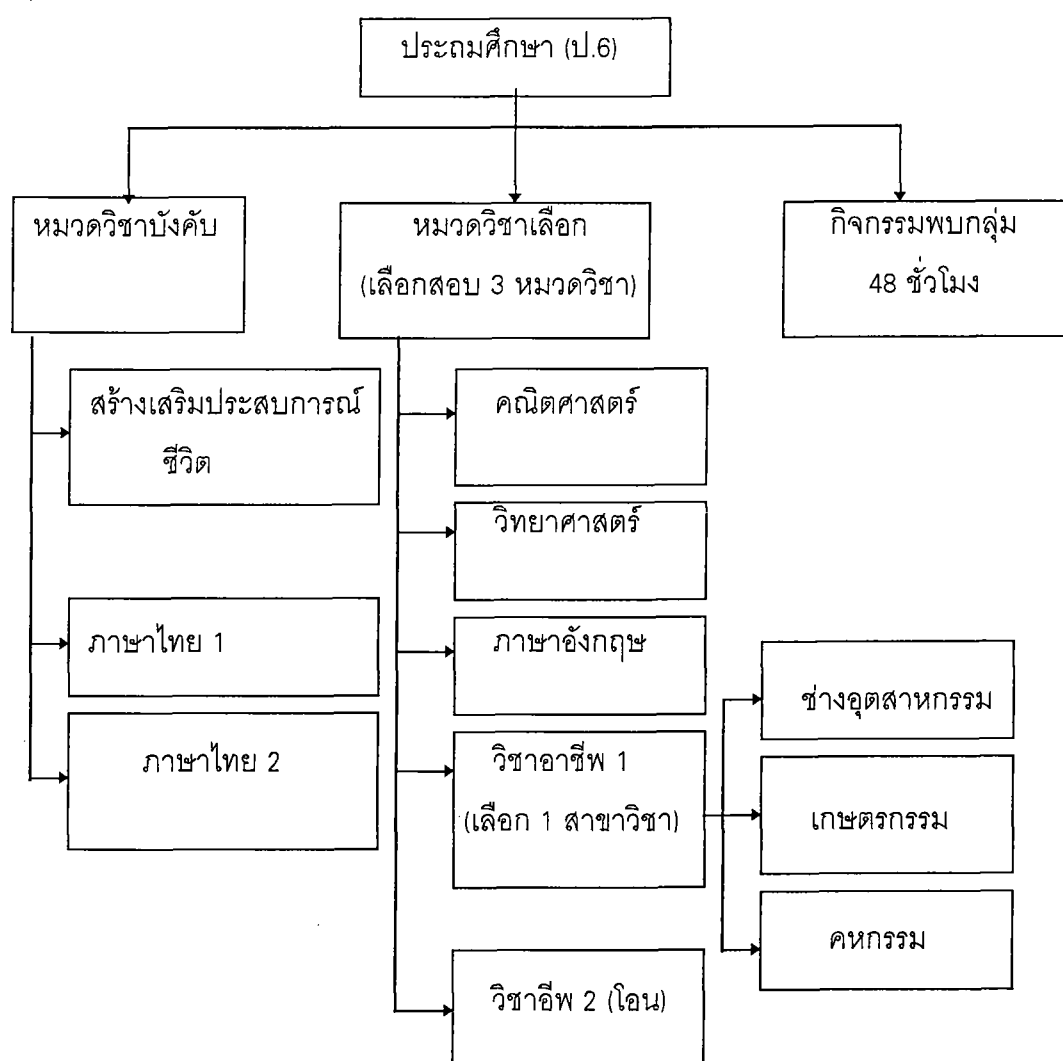
6.1 หลักสูตรระดับประถมศึกษา (ป.6)

ในปีการศึกษา 2529 เป็นปีแรกของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก สำหรับคนไทยในต่างประเทศ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จึงต้องใช้หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4 พ.ศ. 2522 (ระดับที่ 3) ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ใช้กับนักศึกษาไทยในประเทศไทย ซึ่งมีบางหมวดไม่จำเป็นต้องใช้บังคับให้นักศึกษาไทยในต่างประเทศเรียน เพราะสภาพแวดล้อมของสังคมแตกต่างกันในเรื่องขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ และเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาเล่าเรียนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเองและสังคมใกล้ตัว สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้ปรับหมวดวิชาบังคับ และหมวดวิชาเลือกตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่และเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 - 4 พ.ศ. 2522 ใหม่ เป็นหลักสูตรประถมศึกษา (ป.6) พ.ศ. 2529 ประเภทบุคคลภายนอก สำหรับคนไทยในต่างประเทศ เมื่อนักศึกษาจบหลักสูตรนี้แล้ว ยังคงมีความรู้ความสามารถเหมือนเดิมทุกประการ (อุดม เขยทิวส์ . 2529 : 23 - 24)

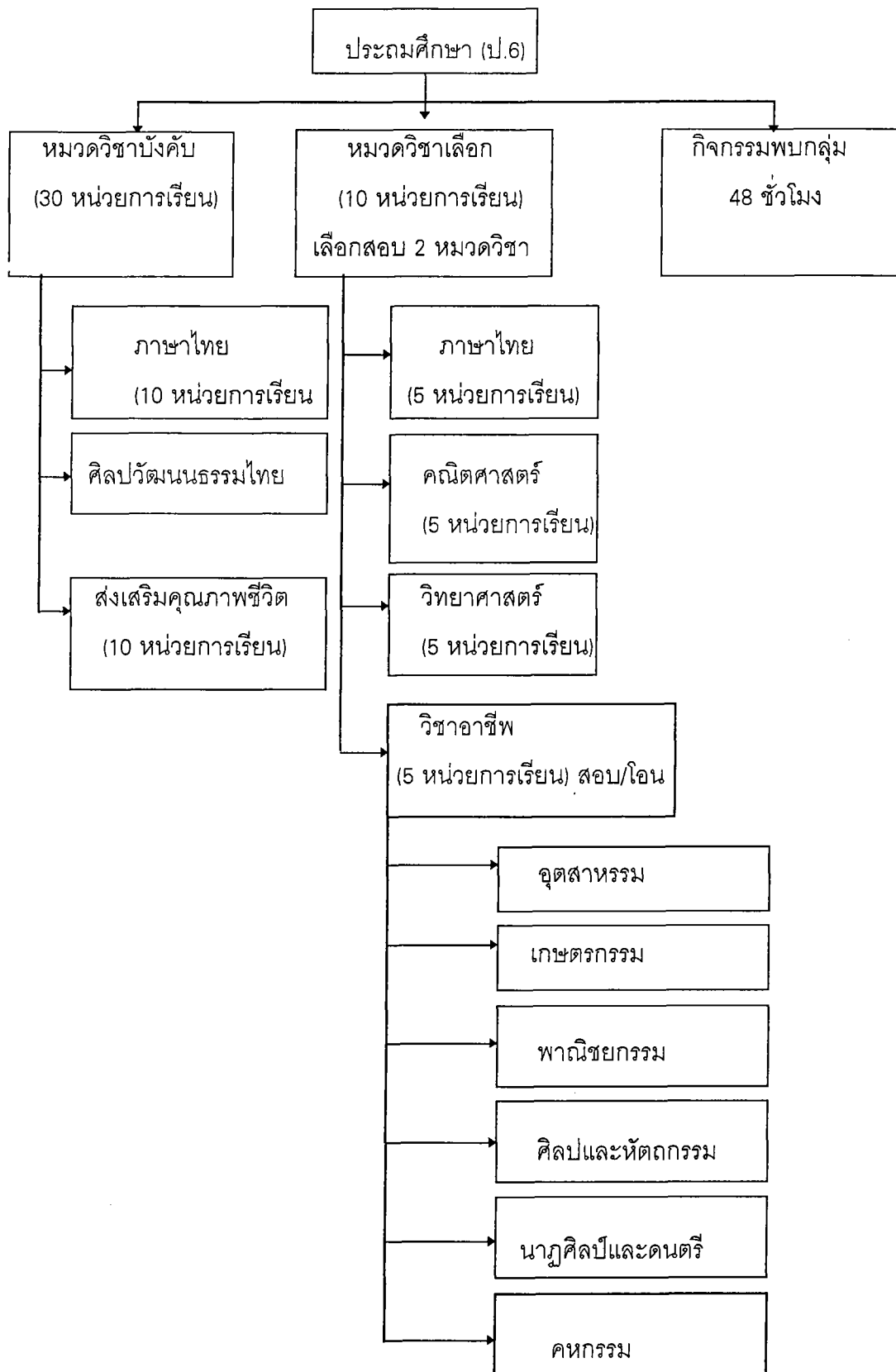
ต่อมาในปี พ.ศ. 2530 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้พิจารณาเห็นชัดว่า หลักสูตรประถมศึกษา (ป.6) พ.ศ. 2529 ประเภทบุคคลภายนอก สำหรับคนไทยในต่างประเทศ ยังไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมของคนไทยในต่างประเทศ และเห็นสมควรฝึกอบรมให้คนไทยในต่างประเทศมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทย และสำนึกในความเป็นไทยมากยิ่งขึ้น

จึงได้มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรใหม่ขึ้น คือ หลักสูตรประถมศึกษา ประเภทบุคคลภายนอก สำหรับคนไทยในต่างประเทศ พุทธศักราช 2530 แต่เนื่องจากยังไม่มีระเบียบประเมินผลการเรียนของหลักสูตรนี้ กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้ชะลอการใช้หลักสูตรไว้ก่อน โดยให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา (ป.6) พ.ศ. 2529 ต่อไป จนถึง ปีการศึกษา 2537 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา ประเภทบุคคลภายนอก สำหรับคนไทยในต่างประเทศ พุทธศักราช 2530 พ.ศ. 2537 และเริ่มใช้หลักสูตรดังกล่าว ตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 เป็นต้นไป (กรมการศึกษานอกโรงเรียน . 2537 :

2)

ภาพประกอบ 2 โครงสร้างหลักสูตรประถมศึกษา (ป.6) พ.ศ. 2529 ประเภทบุคคลภายนอก
สำหรับคนไทยในต่างประเทศ (สถาบันส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน . 2539)

ภาพประกอบ 3 โครงสร้างหลักสูตรประถมศึกษาประเภทบุคคลภายนอก สำหรับคนไทยในต่างประเทศ พุทธศักราช 2530 (กรมการศึกษานอกโรงเรียน . 2539 : 4)

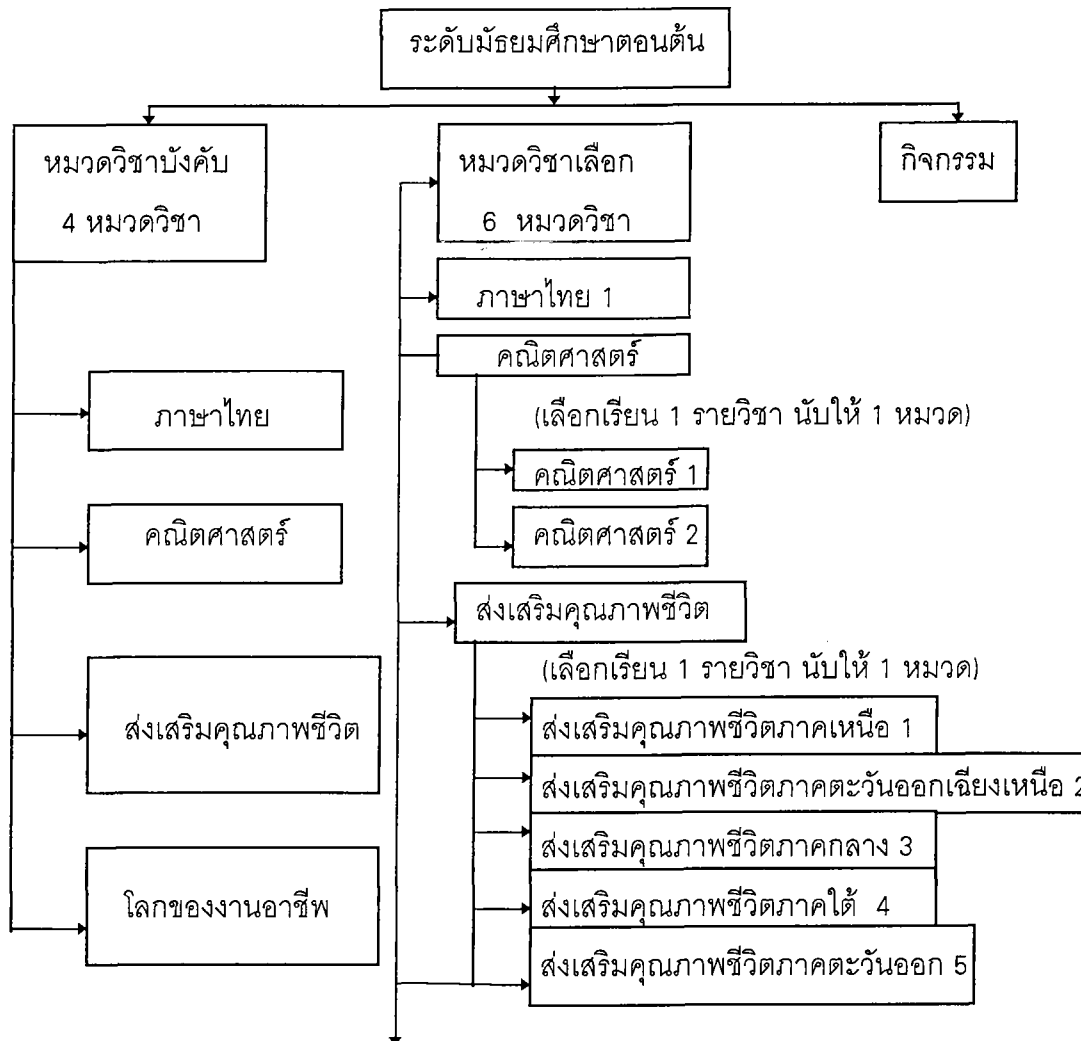
6.2 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530
เนื่องจากในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ยังไม่มีหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับคนไทยในต่างประเทศ กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงนำหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 ของในประเทศไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับคนไทยในต่างประเทศ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้ที่ต้องการศึกษาได้มีโอกาสฝึกทักษะ และปลูกฝังเจตคติที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต สามารถปฏิบัติตนให้ดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามสมควรแก่สภาพ

หลักสูตรประกอบด้วย หมวดวิชาบังคับ และหมวดวิชาเลือกดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน . 2539 ค : 21)

6.2.1 หมวดวิชาบังคับ ผู้เรียนจะต้องเรียน 4 หมวดวิชา คือ วิชาหมวดภาษาไทย หมวดวิชาคณิตศาสตร์ หมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต และหมวดวิชาโลกของงานอาชีพ

6.2.2 หมวดวิชาเลือก ผู้เรียนจะต้องเลือกเรียนอย่างน้อย 3 หมวดวิชา จากหมวดวิชาต่อไปนี้ หมวดวิชาภาษาไทย 1 หมวดคณิตศาสตร์ 1 หมวดคณิตศาสตร์ 2 หมวดส่งเสริมคุณภาพชีวิต 1 หมวดส่งเสริมคุณภาพชีวิต 2 หมวดส่งเสริมคุณภาพชีวิต 3 หมวดส่งเสริมคุณภาพชีวิต 4 หมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต 5 หมวดวิทยาศาสตร์ 1 หมวดวิทยาศาสตร์ 2 หมวดภาษาอังกฤษ 1 หมวดภาษาอังกฤษ 2 หมวดวิชาอาชีพ ซึ่งในหมวดวิชาเลือกนี้ ผู้เรียนสามารถขอเทียบโอนผลการเรียน โดยนำผลการเรียนในระบบโรงเรียนของต่างประเทศมาเทียบโอน

การจบหลักสูตรผู้เรียนจะขอจบหลักสูตร ต้องเรียนหมวดวิชาบังคับ 4 หมวดวิชา และหมวดวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา รวมไม่น้อยกว่า 7 หมวดวิชา และผ่านกิจกรรมการพบกลุ่มไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของเวลาที่กำหนด

(ต่อหน้า 37)

* ผู้เรียนจะต้องร่วมกิจกรรมพบกลุ่มตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

2530 หลักสูตรที่ใช้จัดการเรียนการสอน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ยังไม่มีหลักสูตรที่ใช้กับ
เยาวชนไทยในต่างประเทศ และปัจจุบันยังไม่มีหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคล
ภายนอก และศูนย์การเรียนรู้ใดเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

7. ครูอาสาสมัครสอนการศึกษานอกโรงเรียน ในเรื่องของครูอาสาสมัครสอนการศึกษานอกโรงเรียน ในสหรัฐอเมริกา ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ข้อ ได้แก่ ความเป็นมาของครูอาสาสมัครสอนการศึกษานอกโรงเรียน ในสหรัฐอเมริกา คุณสมบัติ และบทบาทหน้าที่ของครูอาสาสมัครสอนการศึกษานอกโรงเรียน

7.1 ความเป็นมาของครูอาสาสมัคร สืบเนื่องจากการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ให้กับเด็กไทย ณ วัดไทยลอสแอนเจลิส สหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 และได้ขยายการดำเนินงานมาจนถึงปี 2528 ทางวัดไทยลอสแอนเจลิส ได้ขอครูไปทำการสอนและวิจัยสภาพการณ์ที่เป็นไปได้สำหรับเป็นแนวในการวางหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาไทย จนกระทั่งปี พ.ศ. 2529 ถึง พ.ศ. 2540 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงได้ดำเนินการเปิดรับสมัครครูอาสาสมัคร ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาโทและศิษย์เก่าคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อไปทำการสอนภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำกลุ่มในการจัดสอบบุคคลภายนอกของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในสหรัฐอเมริกา เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ในสหรัฐอเมริกา ได้ขยายหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกสาขาออกไปหลายแห่ง และจำเป็นต้องใช้ครูที่จะไปทำการสอนจำนวนมาก คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สถาบันราชภัฏพระนคร และสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี จึงได้เปิดรับสมัครครูอาสาสมัคร โดยมีหลักการครูอาสาสมัคร จะต้องเป็นครูที่สมัครใจในการที่จะไปทำการเรียนการสอนโดยไม่รับค่าตอบแทนใด ๆ และปฏิบัติการเรียนการสอนในสหรัฐอเมริกา เป็นเวลา 3 เดือน และได้รับการแต่งตั้งจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ให้ทำหน้าที่ต่าง ๆ เช่น หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เจ้าหน้าที่ทะเบียนวัดผล ประเมินผล เจ้าหน้าที่ธุรการ และ อาจารย์ประจำกลุ่ม เป็นต้น โดยกำหนดภาระหน้าที่ตามระเบียบทางราชการทุกประการ

7.2 คุณสมบัติของครูอาสาสมัคร การดำเนินการจัด และกำหนดจำนวนครูอาสาสมัครสอนการศึกษานอกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา ให้อยู่ในดุลยพินิจของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก โดยพิจารณาจากความต้องการของหน่วยจัดฯ สาขาที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา กลุ่มของเยาวชนไทย โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกคุณสมบัติ การอบรม สถานภาพ และสวัสดิการดังต่อไปนี้

7.2.1 การคัดเลือกครูอาสาสมัคร เพื่อไปทำการสอนยังหน่วยจัดฯ สาขาที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกสถาบันราชภัฏ

พระนคร และหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี ดำเนินการดังนี้ (ไซสิริ ปราโมช ณ อยุธยา . 2540 : คำสัมภาษณ์)

- 1) เปิดรับสมัครผู้ที่มีความสนใจเป็นครูอาสาสมัครสอนการศึกษานอกโรงเรียน
- 2) แต่งตั้งกรรมการควบคุมการสอบคัดเลือก โดยการสอบสัมภาษณ์ เพื่อดูความรู้ทางภาษาไทย ความสามารถพิเศษ ทัศนคติและความคิดเห็นในการทำงานกับร่วมกับผู้อื่น
- 3) จัดประชุมอบรมครูอาสาสมัครที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อไปปฏิบัติหน้าที่เป็นครูอาสาสมัคร
- 4) ทำหนังสือขออนุญาตต้นสังกัดเพื่อไปปฏิบัติงาน

7.2.2 คุณสมบัติของครูอาสาสมัคร มีดังนี้

- 1) มีประสบการณ์ในการสอนภาษาไทย และวัฒนธรรมไทย
- 2) เป็นข้าราชการจากหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ ได้แก่ ข้าราชการจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร รวมทั้งนิสิตของแต่ละสถาบันการศึกษานั้น ๆ
- 3) เป็นผู้มีความตั้งใจรักและศรัทธาในการปฏิบัติงานครูอาสาสมัคร
- 4) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติเพื่อส่วนรวม และมีความเสียสละอย่างสูง
- 5) เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนเป็นอย่างดี

7.2.3 การอบรมครูอาสาสมัคร เพื่อให้ครูอาสาสมัครสอนการศึกษานอกโรงเรียน เข้าใจถึงกระบวนการดำเนินงานวิธีการอยู่ร่วมกัน ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนเพื่ออยู่ในต่างประเทศ และความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงต้องมีการอบรมครูอาสาสมัครทุกคน โดยใช้ระยะเวลาการอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ได้ร่วมมือกับกรมการศึกษานอกโรงเรียนดำเนินการจัดอบรมครูอาสาสมัคร และเมื่อจบการอบรมครูอาสาสมัคร ทุกคนมีสิทธิได้รับวุฒิปัตร์จากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกนั้น ๆ

7.2.4 สถานภาพและสวัสดิการ

ครูอาสาสมัครสอนการศึกษานอกโรงเรียน ถือว่าเป็นผู้ที่มีความเสียสละและสมัครใจไปทำงานยังต่างประเทศ เพื่อทำประโยชน์ให้แก่เยาวชนไทยที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยน้อยมาก เป็นการชั่วคราว ซึ่งจะเป็นประสบการณ์ที่ดีเป็นประโยชน์ต่อตัวครูอาสาสมัครเอง ดังนั้น ครูอาสาสมัครสอนการศึกษานอกโรงเรียนทางวัดซึ่งเป็นหน่วยจัดฯ สาขาจึงเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับที่พักในระหว่างปฏิบัติกรเรียนการสอนเป็นเวลา 2 เดือน อาหาร และพาครูอาสาสมัครไปทัศนศึกษาตามที่ต่าง ๆ

7.3 บทบาทและหน้าที่ของครูอาสาสมัคร มีดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน .

2537 ค : 7 - 8)

7.3.1 จัดประสบการณ์ ศึกษา วิเคราะห์เกี่ยวกับวัตถุประสงค์และหน้าที่ในการวางแผนการจัดกิจกรรม การศึกษา จัดเตรียมอุปกรณ์การสอน จัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ดำเนินการสอนเสริม และฝึกปฏิบัติจัดทำเอกสาร การประเมินผลการเรียน

7.3.2 จัดประสบการณ์ ศึกษา วิธีปรับตัวในการอยู่ร่วมกัน โดยใช้หลักธรรมในการปฏิบัติงาน

7.3.3 จัดประสบการณ์ และศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการดำเนินงานของครูอาสาสมัครรุ่นพี่ เพื่อนำมาเป็นแบบอย่าง

7.3.4 จัดประสบการณ์ ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาจิต

7.3.5 จัดประสบการณ์ ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของชาวต่างประเทศและการรับประทานอาหาร

สรุปได้ว่า ผู้ที่จะไปปฏิบัติหน้าที่เป็นครูอาสาสมัครจะต้องเป็นผู้ที่มีความอดทนและมีความเสียสละอย่างสูง เพราะถึงแม้ว่าครูอาสาสมัครจะได้รับความอุปถัมภ์ด้านที่พัก อาหาร การประกันสุขภาพ และการศึกษาดูงานด้านการศึกษาในระหว่างที่ไปปฏิบัติงานก็ตาม แต่ภารกิจที่ครูอาสาสมัครจะต้องดำเนินการเป็นเวลา 8 สัปดาห์ นับเป็นภาระที่หนัก และมีความรับผิดชอบค่อนข้างสูงมาก โดยมีได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนใด ๆ จากหน่วยงานทางราชการ หากแต่ครูอาสาสมัครจะต้องทุ่มเทความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการอบรมสั่งสอนเด็กไทยในต่างแดน รวมทั้งความรู้ในเรื่องวัฒนธรรมที่งดงาม ดังสัมผัสทัญญูของพระมหาสุศักดิ์ ชีวานนุโห หรือหลวงพ่อชีวานันทะภิกขุ เจ้าอาวาสวัดไทย กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ตอนหนึ่งที่ว่า (วัดไทยกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. 2534 : 18)

“...ครูอาสาสมัครทั้ง 4 ท่าน ได้ปฏิบัติหน้าที่แห่งความเป็นครูด้วยน้ำใจที่เสียสละอย่างสูง มุ่งงานในหน้าที่เป็นสำคัญ ไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยากลำบาก หาเวลาพักผ่อนไม่ค่อยจะได้ นอนน้อย หลับน้อย พักผ่อนน้อย แต่ทำงานมาก งานยากและหนักที่สุด ก็คือ มาทำหน้าที่สอนเด็กไทยในต่างแดน มันแสนจะลำบากยากเหมือนจับปูใส่กระดิ่ง แต่ถึงกระนั้นคณะครูก็มีความอดทนและฉลาด สามารถใช้อุบายวิธีอันแยบยล สอนเด็กซุกซนทั้งหลายให้กลายเป็นเด็กสุภาพได้พอสมควร บรรดาผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องที่พบเห็นต่างก็มีความดีใจ ปลื้มใจในความน่ารัก น่านับถือ น่าประทับใจ เสียสละ ฉลาด อดทน ประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีของคณะครูอาสาสมัครทั้ง 4 ท่าน ที่ได้ทำงานด้วยความเสียสละสมกับคำว่าเป็นแม่พิมพ์และแบบอย่างที่ดีของบรรดาศิษย์ทั้งหลาย...”

การตั้งหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา

การจัดตั้งหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกในสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นองค์การหรือหน่วยงานหนึ่ง ซึ่งกรมการศึกษาออกโรงเรียนจัดตั้งเพื่อให้เยาวชนได้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับภาษาไทย วัฒนธรรมไทย ตลอดจนการสอบการศึกษาออกโรงเรียน โดยให้ผู้สนใจไปขึ้นทะเบียน และลงทะเบียนได้ที่หน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ดังนั้น กรมการศึกษาออกโรงเรียนจึงได้กำหนดองค์ประกอบในการจัดตั้ง และกำหนดหน้าที่ของบุคลากรประจำหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ดังนี้

1. องค์ประกอบในการจัดตั้งหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียน ประกอบด้วย

1.1 วัดหรือชมรมเป็นสถาบันที่คนไทยถือว่าเป็นศูนย์กลางของชุมชน และเป็นสถานที่ใช้ในการจัดกิจกรรมร่วมกันเป็นประจำ ดังนั้น วัดไทยหรือชมรมที่มีความประสงค์จะจัดตั้งหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียนขึ้นในต่างแดนก็อาจกระทำได้โดยจะต้องแสดงความจำนงที่จะรับภาระเป็นผู้จัดการ โดยแสดงเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังสถาบันการศึกษาแห่งใดแห่งหนึ่งในประเทศไทย ในขณะเดียวกันก็ต้องประสานงานกับสถาบันการศึกษาแห่งนั้น เพื่อให้ไปดำเนินการเรียนการสอน จัดหาครูอาสาสมัคร ประเมินผลและวัดผลทางการเรียนของนักเรียนด้วย

1.2 สถาบันการศึกษาในประเทศไทยจะต้องรองรับโดยรับภาระในด้านการเรียน การสอน การจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียน การจัดหาครูอาสาสมัคร การประเมินผล และการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถาบันการศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดตั้งหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เพราะในการประกาศจัดตั้งจะประกาศจัดตั้งในนามสถาบันการศึกษานั้น ๆ เช่น หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เป็นต้น

1.3 กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงาน ราชการที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก สำหรับคนไทยในต่างประเทศ ดังนั้น หากสถาบันการศึกษาต้องการจัดตั้งเป็นหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก สถาบันการศึกษาจะต้องนำหลักฐานการแสดงความพร้อมและความจำนงที่จะเป็นหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกของสถาบันการศึกษาไปยื่นต่อกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ (โดยสถาบันส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน เป็นผู้ดำเนินการ) เมื่อกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้รับเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และพิจารณาความเหมาะสมแล้ว ก็จะดำเนินการจัดตั้งให้สถาบันการศึกษานั้น เป็นหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก สำหรับคนไทยในต่างประเทศ ต่อไป

นอกจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกสาขา ซึ่งดำเนินการอยู่ ณ วัดไทยในสหรัฐอเมริกา มีหน้าที่จะต้องดำเนินงาน การรับสมัครขึ้นทะเบียน ลงทะเบียน ปฐมนิเทศ จัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ปัจฉิมนิเทศ จัดดำเนินการสอบเพื่อวัดผล ประเมินผล และจัดทำรายงานสรุปผลการศึกษา

2. หน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน การดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในสหรัฐอเมริกา จะต้องมียุคลาภกรหรือเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง โดยหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนจะเสนอรายชื่อผู้ที่ไปทำการสอน ณ วัดไทย หรือชมรมในสหรัฐอเมริกา เพื่อเสนออธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียนแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ซึ่งกระทรวงการคลังจะเป็นผู้กำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ได้ดังต่อไปนี้ (สถาบันส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน . 2539 : 20 - 22)

ทุกหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในสหรัฐอเมริกา จะมีบุคลากรซึ่งประกอบด้วยตำแหน่งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ดำเนินงาน ดังนี้

2.1 หัวหน้าหน่วยจัดมีได้เพียง 1 คน โดยทำหน้าที่ในการบริหารหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ด้านวิชาการ ด้านการคัดเลือกครูอาสาสมัครไปทำการสอน ณ วัดไทยในสหรัฐอเมริกา

2.2 ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัด ทำหน้าที่ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัด ฯ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย มีที่หน่วยจัดสาขาในสหรัฐอเมริกา จำนวนหน่วยละ 1 คน

2.3 เจ้าหน้าที่ธุรการ - การเงิน มีจำนวน 1 คน / นักศึกษา 15 คน ทำหน้าที่รับผิดชอบ

2.3.1 งานธุรการของหน่วยจัด ฯ สาขา ณ วัดไทยในสหรัฐอเมริกา

2.3.2 จัดทำเอกสารขออนุมัติเบิกจ่ายเงิน

2.3.3 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2.4 เจ้าหน้าที่ทะเบียน - วัดผล มีจำนวน 1 คน / นักศึกษา 15 คน ทำหน้าที่รับผิดชอบ

2.4.1 จัดดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครลงทะเบียนนักศึกษา

2.4.2 จัดทำทะเบียนเอกสารเกี่ยวกับนักศึกษา

2.4.3 จัดทำทะเบียนและหลักฐานเกี่ยวกับงานสอบ

2.4.4 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2.5 อาจารย์ประจำกลุ่ม มีจำนวน 1 คน / นักศึกษา 15 คน ทำหน้าที่รับผิดชอบ

2.5.1 จัดกิจกรรมการพบกลุ่มของนักศึกษา

2.5.2 ทดสอบและประเมินผลกิจกรรมการพบกลุ่ม

2.5.3 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

3. จำนวนหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก มีดังนี้

3.1 สังกัดคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกสาขาในสหรัฐอเมริกา จำนวน 8 แห่ง ดังนี้

3.1.1 วัดไทยลอสแอนเจลิส

3.1.2 วัดธัมมาราม ชิคาโก

- 3.1.3 วัดวชิรธรรมปทีป นิวยอร์ก
- 3.1.4 วัดพุทธานุสรณ์ ซานฟรานซิสโก
- 3.1.5 วัดพุทธธรรม ชิคาโก
- 3.1.6 วัดไทยกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. แมรีแลนด์
- 3.1.7 วัดพุทธาวาส ฮิวส์ตัน เท็กซัส
- 3.1.8 วัดพุทธดัลลัส เท็กซัส

3.2 สังกัดสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกสาขาในสหรัฐอเมริกา จำนวน 4 แห่ง ดังนี้

- 3.2.1 วัดมงคลรัตนาราม เบอร์กเลย์ ซานฟรานซิสโก
- 3.2.2 วัดมงคลรัตนาราม แทมปา ฟลอริดา
- 3.2.3 วัดพุทธจักรมงคลรัตนาราม ซานดิเอโก
- 3.2.4 วัดมงคลรัตนาราม ฟอर्थ วอลตัน ฟลอริดา

3.3 สังกัดสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี มีหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกสาขา ในสหรัฐอเมริกา จำนวน 2 แห่ง ดังนี้

- 3.3.1 วัดพุทธประทีป ซานฟรานซิสโก
- 3.3.2 ชมรมวัฒนธรรมไทยแห่งเมืองรีโน

3.4 สังกัดสถาบันราชภัฏพระนคร มีหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกสาขา ในสหรัฐอเมริกา มีเพียงแห่งเดียว คือ วัดธรรมประทีป เวอร์จิเนีย

3.5 สถาบันราชภัฏจันทรเกษม มีหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก สาขาในสหรัฐอเมริกา มีเพียงแห่งเดียว คือ ชมรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยแห่งนครนิวยอร์ก

ทฤษฎีและหลักการจัดองค์การ

1. ทฤษฎีองค์การ พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน นิยามคำว่าองค์การไว้ว่า “เป็นศูนย์กลางกิจกรรมที่รวมประกอบกันขึ้นเป็นหน่วย ถ้าหน่วยงานเพื่อสาธารณะ เรียกว่า องค์การบริหารราชการ ถ้าเป็นหน่วยงานองค์การเอกชนเรียกว่า องค์การบริหารธุรกิจ” (อวยชัย ชะบา . 2523 : 270) และมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายขององค์การ (Organization) และหลักของการจัดองค์การไว้แตกต่างกัน ดังนี้

กมล ชุทรัพย์ (2516 : 89) ให้ความหมายว่า องค์การ คือ หน่วยงานที่มีคนจำนวนมากร่วมมือร่วมใจกันทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์ชัดเจนอย่างมีระเบียบแบบแผนและมีเหตุผลและกฎหมายยอมรับให้จัดตั้งได้

อุทัย หิรัญโต (2520 : 24) องค์การ หมายถึง กลุ่มคนหรือเอกชนหลาย ๆ คนมาร่วมกันทำงานโดยมีการจัดระเบียบ ข้อบังคับ วินัย สิทธิ หน้าที่ หัวหน้า รายได้ รายจ่าย ตลอดจนจนร่วมกันแสดงความคิดเห็น

อรุณ รักธรรม (2522 : 137) ให้ความหมายไว้ว่า ในองค์การทั่วไปย่อมประกอบด้วยบุคคลที่เป็นสมาชิก และสมาชิกทุกคนในองค์การต่างก็แสวงหาความก้าวหน้าความสำเร็จ ตลอดจนความสุขในชีวิต จึงแสดงพฤติกรรมออกมาแตกต่างกันไป ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของตน หรือได้มาในสิ่งที่ตนต้องการ

สีลา สีนานุเคราะห์ (2530 : 1) ได้สรุปความหมายไว้ว่า องค์การมีลักษณะร่วมระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป หรือเป็นลักษณะร่วมของกลุ่มบุคคลที่ร่วมกันดำเนินการกิจการใดกิจการหนึ่งโดยมีเป้าหมาย

บาร์นาค (สีลา สีนานุเคราะห์ . 2530 : 1, อ้างอิงมาจาก Barnard. 1966 : 4 - 6) ให้ความหมายขององค์การไว้ว่า องค์การอย่างเป็นทางการ หมายถึง ความร่วมมือระหว่างบุคคลหลายคน บุคคลเหล่านี้มีความพอใจ มีความตั้งใจและมีวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน เข้าร่วมดำเนินกิจกรรมร่วมกัน

จากความหมายขององค์การตามทัศนะของนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน สรุปได้ว่า องค์การ หมายถึง การให้ความร่วมมือของกลุ่มบุคคลเพื่อดำเนินกิจกรรมร่วมกันด้วยความตั้งใจในการปฏิบัติงาน ให้เกิดผลสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์การแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ จำแนกตามลักษณะการจัดระเบียบภายใน องค์การ แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ (กิติมา ปรีดีดิolk . 2529 : 33 - 34)

1. องค์การแบบเป็นทางการ (Formal Organization) เป็นองค์การที่จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ มีการกำหนดขอบเขตของงาน และอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบไว้อย่างแน่ชัด มีการกำหนดช่วงการควบคุมไว้อย่างเป็นทางการ จัดหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์การไว้อย่างแน่ชัด มีศูนย์รวมแห่งอำนาจไว้ที่จุดใดจุดหนึ่ง เพื่อย่อยควบคุมปฏิบัติงานใน

หน้าที่ต่าง ๆ ภายในองค์การ มีการจัดสายทางเดินของการติดต่อสื่อสารตามระเบียบแบบแผนขององค์การ มีการจัดแบ่งงาน จัดกลุ่มงาน โดยยึดถือตามวัตถุประสงค์ขององค์การที่วางไว้ มีการวางแผนการดำเนินงานไว้ล่วงหน้า โดยมีการกำหนดนโยบาย การวินิจฉัยสั่งการ การมอบอำนาจหน้าที่ ตลอดจนแสดงขอบเขตของการควบคุม มีการสับเปลี่ยนตัวบุคคลให้ทำงานตามความรู้ ความสามารถ และความถนัดในงานนั้น

2. องค์การแบบไม่เป็นทางการ (Informal Organization) เป็นองค์การที่ปราศจากกฎเกณฑ์อย่างเป็นทางการ ไม่มีการวางระเบียบไว้เป็นแบบแผนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานแต่ละบุคคล ไม่มีสายการบังคับบัญชา วัตถุประสงค์ขององค์การยังไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับความพอใจของแต่ละบุคคล ดังนั้น ผลสำเร็จของการจัดองค์การนี้ขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำขององค์การ การติดต่อสื่อสารมักเป็นแบบติดต่อกันเป็นภายใน เน้นเรื่องอำนาจมากกว่าหน้าที่ เน้นตัวบุคคลมากกว่าเรื่องฐานะและตำแหน่ง

จากลักษณะการจัดระเบียบภายในองค์การ จะเห็นว่าการจัดการศึกษาออกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา เป็นการจัดองค์การแบบเป็นทางการ เพราะการปฏิบัติงานต่าง ๆ จำเป็นต้องมีนโยบายกำหนดไว้ให้ชัดเจน มีการแบ่งหน้าที่ของหน่วยงาน โดยต้องยึดวัตถุประสงค์ที่วางไว้ มีการมอบอำนาจหน้าที่สับเปลี่ยนตัวบุคคลให้ทำงาน ดังเช่นการคัดเลือกครูอาสาสมัครให้ตรงกับความต้องการขององค์การหรือวัดซึ่งเป็นหน่วยจัดสาขาแต่ละแห่ง

2. หลักการจัดองค์การ มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับหลักการจัดองค์การดังนี้ คือ จุดมุ่งหมายขององค์การหรือหน่วยงานใด ๆ ย่อมมีความมุ่งหวังที่จะให้ได้ผลงานที่ดีมีคุณภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ กระบวนการหรือวิธีดำเนินงานที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพ และบรรลุตามเป้าหมายได้นั้น บุคคลในองค์การจะต้องดำเนินงานตามหลักการจัดองค์การ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิดไว้ ดังนี้ (สีลา สีลานุเคราะห์ .2530 : 15)

1. ต้องมีวัตถุประสงค์นโยบาย และแผนงานในการดำเนินงานอย่างชัดเจน เพื่อให้สมาชิกได้ทราบ จะทำให้การบริหารองค์การเป็นไปโดยราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

2. ต้องมีศูนย์กลางในการอำนวยความสะดวก มีความรับผิดชอบการอำนวยความสะดวกโดยตรง รวมทั้งมีสายการบังคับบัญชาตามลำดับขั้น

3. มีการระบุหน้าที่การงาน และความรับผิดชอบของแต่ละคนให้ชัดเจน แบ่งงานให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ

4. จัดให้มีระบบติดต่อสื่อสารที่ดีมีหลักในการอำนวยความสะดวก และวินิจัยสั่งงานอย่างมีระบบ

5. จัดให้องค์กรสามารถปรับตัวได้ต่อสภาวะการ และการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในองค์การอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะในเรื่องความต้องการที่แตกต่างของกลุ่มคนในองค์การ การปรับตัวได้จะทำให้องค์การเจริญก้าวหน้า

แมค วีเบอร์ (ศิริอร ชันตหัตถ์ . 2531 : 72 ; อ้างอิงจาก Max Weber.n.d.) ได้เน้นว่าการจัดองค์การแบบราชการจะต้องประกอบด้วย

1. จะต้องมีการแบ่งงานกันทำ โดยแต่ละคนปฏิบัติงานในสาขาที่ตนมีความชำนาญ
2. การปฏิบัติงานให้ยึดถือกฎเกณฑ์และระเบียบโดยเคร่งครัด เพื่อที่จะให้ได้มาตรฐานของงานเท่าเทียมกัน การยึดถือกฎเกณฑ์นี้จะช่วยจัดพฤติกรรมที่บุคคลแตกต่างกันสามารถประสานงานกันได้
3. สายการบังคับบัญชาต้องชัดเจน โดยผู้บังคับบัญชามอบอำนาจและความรับผิดชอบลดหลั่นกันไป
4. บุคคลในองค์การต้องไม่คำนึงถึงความสัมพันธ์ส่วนบุคคล โดยพยายามทำให้ดีที่สุด เพื่อเป้าหมายขององค์การ

จากแนวคิดของนักวิชาการ พอจะสรุปหลักในการจัดองค์การได้ว่า การจัดองค์การเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารพยายามหาหนทางให้บุคคลในองค์การปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จตามแผนที่วางไว้ โดยจัดรวบรวมประเภทของงานให้เข้าเป็นหมวดหมู่ และมีการแบ่งงานกันทำให้ตรงกับความรู้ ความสามารถ เพื่อบริหารงานให้ฝ่ายต่าง ๆ ร่วมกันทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น หน่วยงานหรือองค์การจะเจริญก้าวหน้าหรือประสบผลสำเร็จเพียงใด การดำเนินงานหรือการบริหารงานบุคคลจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความเห็นไว้แตกต่างกัน ดังนี้

คำว่า “การบริหารงานบุคคล” แปลมาจากคำในภาษาอังกฤษว่า “Personnel Administration” หรือ “Personnel Management” ซึ่งหมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับบุคคลในองค์การหรือหน่วยงาน นับตั้งแต่การสรรหาบุคคลมาปฏิบัติงานการบรรจุ และแต่งตั้ง การพัฒนา การประเมินผลการปฏิบัติงาน ไปจนถึงการให้บุคคลพ้นจากงาน (เสนาะ ตีเขวาร์ . 2532 : 8 - 9)

คิวพร มณฑุกันน (2528 : 1) ได้ให้ความหมายการบริหารงานบุคคล หมายถึง กระบวนการวางแผนนโยบายระเบียบและกรรมวิธีในการดำเนินงานเกี่ยวกับตัวบุคคลที่ปฏิบัติงานในองค์การ โดยให้ได้บุคคลที่เหมาะสม และบำรุงรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรด้านมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพให้มีปริมาณเพียงพอ เพื่อให้ได้การปฏิบัติงานบรรลุผลตามเป้าหมาย

สมพงษ์ เกษมสิน (2516 : 4) ได้กล่าวถึงการบริหารงานบุคคลว่า “...การบริหารงานบุคคลนั้น เป็นการจัดงานเกี่ยวกับบุคลากร ตั้งแต่การสรรหาบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน การดูแลรักษา จนกระทั่งพ้นไปจากการปฏิบัติงาน...”

บีช (Beach . 1970 : 64) ให้ความหมายว่า การบริหารบุคคล คือ การดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวบุคคล การคัดเลือกบุคคล การให้การศึกษาอบรม การกำหนดสิ่งตอบแทนต่าง ๆ การควบคุมอัตราค่าจ้าง การเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน การสร้างภาวะผู้นำ และการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในองค์การ

ฟลิปโป (Flippo . 1971 : 4 - 7) ให้ความหมายว่า การบริหารบุคคล คือ การวางแผนการจัดองค์การ การอำนวยการ การควบคุมเกี่ยวกับการสรรหาอัตราเงินเดือน ค่าตอบแทน ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และการทำนุบำรุงรักษาไว้ซึ่งบุคคลขององค์การ เพื่อบรรลุจุดประสงค์ต่าง ๆ ขององค์การ

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการบริหารงานบุคคลนั้น เป็นกระบวนการที่สรรหาบุคลากรเข้าปฏิบัติงานให้ตรงกับความรู้ ความสามารถ เหมาะสม ตามความต้องการของหน่วยงาน ตลอดจนการบำรุงรักษา และพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพ เพื่อปฏิบัติการกิจให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด ดังนั้นในการดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ในสหรัฐอเมริกา จำเป็นที่จะต้องมีการวางแผนในการดำเนินงาน โดยต้องกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในสหรัฐอเมริกา ได้ทราบวิธีการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบการติดต่อสื่อสาร ซึ่งจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยเฉพาะในเรื่องของความต้องการของครูอาสาสมัครที่มาจากที่ต่างกัน จึงต้องพยายามที่จะต้องให้ทุกคนปรับตัวเข้าหากัน หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ควรมอบความรับผิดชอบให้แก่แต่ละคนปฏิบัติงานตามความสามารถ และลดหลั่นกันลงไป เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมาย ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงได้กำหนดรายละเอียดของนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ตลอดจนการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินงานไว้ด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา ยังไม่มีผู้ทำการวิจัยไว้โดยตรง คงมีแต่งานวิจัยที่ใกล้เคียง เท่าที่ศึกษาค้นคว้าได้มีดังนี้

เครือวัลย์ สุวรรณดิษฐากุล (2532 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องทักษะเชิงประเมินของครูอาสาสมัครและกรรมการโรงเรียน ต่อแผนการเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทยระดับ 5 และระดับ 6 โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา พบปัญหาว่า โรงเรียนวัดไทยขาดหลักสูตรและตำรา ขาดครูอาสาสมัครท้องถิ่น ไม่มีเวลาเตรียมการสอน เพราะมีการกิจล้นมือ วิชาที่สอนในโรงเรียนมีหลักสูตรเกี่ยวกับวิชาธรรมะ และพุทธศาสนพิธี หลักสูตรวิชาพุทธศาสนา ครูอาสาสมัครและกรรมการ แสดงทรรศนะในด้านองค์ประกอบของแผนการสอนส่วนใหญ่ มีคุณภาพมากถึงมากที่สุด นักเรียนถึงพอใจในการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก มีคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังการทดสอบ ใช้แผนการสอนสูงกว่าคะแนนก่อนการทดลอง ใช้แผนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

รัชณี จรุงศิริวัฒน์ (2532 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องทักษะเชิงประเมินครูพระสงฆ์ กรรมการโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในสหรัฐอเมริกา ระดับ 3 และระดับ 4 พบว่า หลักสูตรการสอนนั้นสามารถนำไปใช้ด้านแบบฝึกทักษะเหมาะสมมากที่สุด กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนความเข้าใจในการใช้แผนการสอนของครูทำได้เหมาะสมมาก นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนกับก่อนการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.1 แผนการสอนทุกระดับมีประสิทธิภาพ ประภาศรี สีนอำไพ (2535 : 52) ได้ศึกษาความเป็นมาของการจัดหลักสูตรการสอนโรงเรียนวัดไทย พบว่า ปัจจุบันมีคนไทยไปศึกษาและประกอบอาชีพในต่างประเทศเป็นจำนวนมาก การดำรงชีวิตในต่างแดน แม้ว่าคนไทยจะต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมของชาติที่ไปอยู่อาศัย แต่มิได้ละทิ้งวิถีดำเนินชีวิตแบบไทยมากนัก แต่ปัญหาที่สำคัญปัญหาหนึ่ง ซึ่งพ่อแม่ผู้ปกครองกำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้ คือ เด็กไทยที่เป็นบุตรหลานของตนขาดความรู้ความสำนึกในความเป็นไทย เด็กไทยที่เกิดหรือเติบโตในสหรัฐอเมริกาไม่สามารถผ่านการเขียนภาษาไทยได้เลย การอบรมเลี้ยงดูและการขาดทักษะทางภาษาไทย ทำให้เด็กไทยในต่างประเทศขาดความเข้าใจศิลปะ และการขาดทักษะภาษาไทย ขาดความรู้สึกสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประเทศไทย มีลักษณะเป็นเด็กสองภาษาและสองสัญชาติ เมื่อต้องกลับมาอยู่ประเทศไทย จึงประสบความลำบากในการปรับตัว

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2539 : 31 - 33) ได้ทำการศึกษาเรื่อง โครงการครูอาสาสมัครสอนภาษาไทย และวัฒนธรรมไทยในสหรัฐอเมริกา พบว่าสภาพปัญหา การดำเนินโครงการ มีดังนี้

1. สภาพปัญหาด้านหลักสูตร เนื่องจากโครงการมีจุดมุ่งหมายเพื่อสอนภาษาไทยและ วัฒนธรรมไทยให้กับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา แต่เนื่องจากเยาวชนที่มาเรียนมีอายุที่ แตกต่างกัน ตัวหลักสูตรซึ่งจัดไว้ บางครั้งต้องปรับเพื่อให้สอดคล้องกับผู้เรียน แต่ไม่สามารถแก้ ปัญหาได้ จึงทำให้เนื้อหาบางส่วนยากเกินไปสำหรับนักเรียนบางกลุ่มและผู้ปกครองบางส่วน มี ความประสงค์จะให้บุตรสอบเทียบความรู้การศึกษานอกโรงเรียนต่างมุ่งหวังให้ครูสอนเนื้อหาที่ ตรงกับเนื้อหาของการสอบ และให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด ซึ่งเป็นไปได้ยากในการ ปฏิบัติ

2. สภาพปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การดำเนินการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน จะมีความต่อเนื่องขึ้นอยู่กับตัวหลักสูตรเป็นสำคัญ ถ้าหลักการ จุดหมายและ แนวดำเนินการของหลักสูตรมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพโรงเรียนและชุมชน ครูซึ่งวาง แผนการสอนตามหลักสูตร ย่อมดำเนินกิจกรรมได้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย แต่เนื่องจาก ตัว หลักสูตรไม่สามารถประยุกต์ใช้ได้ ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูประสบปัญหา ไปด้วย นอกจากนี้ครูยังขาดประสบการณ์ ปรับตัว ได้ช้าย่อมส่งผลให้การเรียนการสอน ขาดประสิทธิภาพ ทำให้ครูอาสาขาดความกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียน นอกจากนี้ เวลาที่ใช้ในการเรียนมีน้อย ทำให้ครูมีเวลาในการดำเนินการเรียนการสอนไม่เพียงพอ

3. สภาพปัญหาด้านการประเมินผล ส่วนใหญ่ผู้ให้ความคิดเห็นว่า ข้อสอบยากเกินไป ครูไม่ได้แจ้งจุดประสงค์การเรียนให้นักเรียนทราบ นักเรียนไม่สามารถเตรียมตัวสอบได้ถูกต้อง ผู้ ปกครองบางส่วนเสนอแนะว่า ไม่ควรมีการสอบ เนื่องจากผลการสอบไม่สามารถนำไปใช้รับรอง ความรู้ได้ นอกจากนี้ บางครั้งการกำหนดเวลาสอบของโครงการฯ ตรงกับการเปิดของโรงเรียน ซึ่งเรียนอยู่ตามปกติ

4. สภาพปัญหาด้านคุณลักษณะของครูอาสาสมัคร เนื่องจากวัยและประสบการณ์ที่ แตกต่างกัน จึงเป็นปัญหาในเรื่องของการปรับตัว นอกจากนี้การวางตัวของครูอาสาสมัครบาง กลุ่มไม่เหมาะสม โดยเฉพาะการวางตัวกับผู้ปกครองและพระภิกษุ

5. สภาพปัญหาด้านโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนใช้สถานที่ของวัดไทย จึงมีปัญหามิ เรื่องของความคับแคบ สถานที่เรียนไม่เพียงพอ สื่อและอุปกรณ์มีน้อย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้วิธีเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา ข้อมูลบางส่วนเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ และบางส่วนเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ทำการวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ และแปลงเป็นคำร้อยละ เพื่อแสดงให้เห็นว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นหรือแนวทางปฏิบัติอย่างไร โดยดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติและครูอาสาสมัครเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา

ขั้นที่ 2 การสังเกตสภาพการดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

การสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติ

การสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้บริหาร ประกอบด้วย
 - 1.1 เจ้าอาวาสวัดไทยในสหรัฐอเมริกา จำนวน 1 รูป
 - 1.2 ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์สถาบันส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียนจำนวน 1 คน
 - 1.3 หัวหน้าฝ่ายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศ จำนวน 1 คน
2. กลุ่มผู้ปฏิบัติ ได้แก่ หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคล ภายนอกในสหรัฐอเมริกา จำนวน 4 คน
3. กลุ่มครูอาสาสมัคร สอนการศึกษานอกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา จำนวน 40 คน

รวมผู้ที่ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้เป็นผู้บริหาร 3 คน เป็นผู้ปฏิบัติงาน 4 คน และครูอาสาสมัคร 40 คน รวมทั้งสิ้น 47 คน

การสังเกตสภาพการดำเนินงาน

ในขณะที่ผู้วิจัยไปทำการสัมภาษณ์หัวหน้าหน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ก็จะสังเกตการทำงานของเจ้าหน้าที่ สภาพทั่วไปของหน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก การเตรียมการคัดเลือกครูอาสาสมัคร และการจัดอบรมครูอาสาสมัคร

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ชนิด ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกการสังเกต

1.1 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ความเห็นที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา ประกอบด้วย คำถามปัญหาการดำเนินงาน 5 ด้าน คือ ด้านนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประสานงาน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ได้แก่ ชื่อ ชื่อสกุล ตำแหน่ง บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ในสหรัฐอเมริกา มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัญหา การจัดการศึกษานอกโรงเรียน ในสหรัฐอเมริกา ทั้งหมด 5 ด้าน

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ในสหรัฐอเมริกา

2. การสร้างเครื่องมือ

การสร้างคำถามเพื่อจัดทำแบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกการสังเกตตามลำดับขั้นตอนมีดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกาตลอดจนแนวปฏิบัติในการดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

2.2 ศึกษาแนวการสร้างแบบการสังเกตของ ไพศาล หวังพานิช เพื่อสำรวจสภาพการดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก การสังเกตมีลักษณะเป็นภาพรวม แบ่งเนื้อหาเรื่องที่สังเกตเป็นด้านใหญ่ ๆ ได้ 2 ด้าน คือ ด้านสภาพทั่วไปของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ด้านสภาพการดำเนินงานของบุคลากร ด้านการเตรียมสถานที่ในการอบรมครูอาสาสมัคร การจัดวิทยากรในการบรรยาย

2.3 นำข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับข้อปฏิบัติของผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก และครูอาสาสมัคร ตลอดจนการแก้ปัญหาที่กำหนดเป็นประเด็นคำถามที่ต้องการทราบ

2.4 เขียนข้อคำถามจากประเด็นเหล่านี้ เพื่อจัดทำแบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกการสังเกต ฉบับร่าง

2.5 นำแบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกการสังเกต ฉบับร่างปรึกษาขอความเห็นจากผู้รู้ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ในสหรัฐอเมริกา และด้านการวัดทัศนคติ เพื่อให้ช่วยตรวจสอบความครอบคลุมด้านเนื้อหาความเหมาะสมในการใช้ภาษา และความเหมาะสมด้านการวัดผล

2.6 แก้ไขแบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกการสังเกต ตามข้อเสนอแนะของผู้รู้แล้วนำไปปรึกษาท่านประธาน

2.7 นำแบบสัมภาษณ์ไปลองใช้เก็บข้อมูลกับผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 คน คือ หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก 2 คน และครูอาสาสมัคร 8 คน พร้อมกันนี้ผู้วิจัยได้บันทึกการสังเกตสภาพทั่วไปและสภาพการดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เพื่อดูความเหมาะสม

2.8 นำข้อมูลจากการทดลองมาแก้ไขปรับปรุง แล้วจัดทำแบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกการสังเกตฉบับจริง เพื่อเก็บข้อมูลภาคสนามต่อไป

2.9 นำแบบบันทึกการสังเกตรวบรวมข้อมูลที่ได้นำไปใช้ในการ วิจัยวิเคราะห์ โดยสรุปเนื้อหาในลักษณะภาพรวม ที่ได้จากแบบสังเกตนำมาเรียบเรียงเป็นคำบรรยาย ซึ่งทำให้ทราบลักษณะสภาพทั่วไป และสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือจริงเก็บข้อมูลในงานวิจัยต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

วิธีการเก็บโดยการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง 3 กลุ่ม ดังนี้

3.1 ผู้บริหาร ได้แก่ เจ้าอาวาสวัดไทยในสหรัฐอเมริกา 1 รูป ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์สถาบันส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน 1 คน และหัวหน้าฝ่ายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศ 1 คน

3.2 ผู้ปฏิบัติ ได้แก่ หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก 4 คน

3.3 ครูอาสาสมัคร ได้แก่ ครูอาสาสมัครสอนการศึกษานอกโรงเรียน 40 คน

การสัมภาษณ์ใช้เวลาบุคคลละประมาณ 25-30 นาที กลุ่มแรกคือเจ้าอาวาสวัดไทยในสหรัฐอเมริกา ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์สถาบันส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน และหัวหน้าฝ่ายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศ โดยสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 1-3 พฤษภาคม 2540 ช่วงเวลา 12.00-13.00 น.

กลุ่มที่สองสัมภาษณ์หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก สถาบันราชภัฏพระนคร และหัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 4-7 พฤษภาคม 2540 ช่วงเวลา 15.00-16.00 น. ของทุกวัน ในขณะที่ไปสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตและบันทึกลงในแบบบันทึกผลการสังเกต

กลุ่มที่สามสัมภาษณ์ครูอาสาสมัครสอนการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 40 คน โดยสัมภาษณ์ตั้งแต่วันที่ 4-31 พฤษภาคม 2540 ช่วงเวลา 11.30-12.30 น. และช่วงเวลา 16.00-16.30 น.

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. วิเคราะห์แบบสัมพัทธ์ การวิเคราะห์โดยการจำแนกคำตอบออกตามเนื้อหา แล้วจแนงนับความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ จัดเรียงลำดับคำตอบตามจำนวนความถี่จากมากไปหาน้อย
2. วิเคราะห์แบบสังเกต เป็นการวิเคราะห์บันทึกที่รายละเอียดจากการสำรวจสภาพทั่วไปเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง ห้องปฏิบัติงาน วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ และสภาพการดำเนินงานด้านบุคลากร ด้านการเตรียมสถานที่อบรมครูอาสาสมัคร และการจัดหาวิทยากรในการให้ความรู้แก่ครูอาสาสมัคร วิเคราะห์โดยการสรุปเนื้อหา แล้วนำเสนอในลักษณะภาพรวมด้วยวิธีการบรรยาย (ตัวอย่างแบบบันทึกอยู่ในภาคผนวก)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง การดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา ผู้วิจัยได้นำเสนอโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา จากแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอก จากแบบสังเกต

ตอนที่ 1 : การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้บริหาร มีบุคคลดังนี้

1.1 เจ้าอาวาสวัดไทยในลอสแอนเจลิส ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1.1 ด้านนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ยังไม่เห็นชัดเจนว่ากรมการศึกษานอกโรงเรียนจะช่วยอะไรได้บ้าง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรชี้แจงนโยบายให้ชัดเจนแก่ทางวัดและหน่วยจัดฯ เพื่อจะได้ปฏิบัติให้ตรงตามนโยบาย

จากคำสัมภาษณ์ของพระธรรมราชานุวัตร แสดงว่า ปัญหาที่พบคือท่านยังไม่ทราบนโยบายที่ชัดเจนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนว่าจะช่วยทางวัดและหน่วยจัดฯ อย่างไร ท่านจึงได้เสนอแนะว่ากรมการศึกษานอกโรงเรียนจำเป็นต้องชี้แจงในเรื่องของนโยบายของกรมการศึกษานอกโรงเรียนให้ทางวัดที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา และหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนได้ทราบนโยบาย เพื่อที่ทางวัดและหน่วยจัดฯ จะได้ปฏิบัติให้ตรงตามนโยบาย

1.1.2 ด้านการประสานงาน วัดและกรมการศึกษานอกโรงเรียนไม่ค่อยได้ประสานงานกัน โดยเฉพาะวัดที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา ดังนั้น กรมการศึกษานอกโรงเรียนจำเป็นต้องมีเอกสารแจ้งไปยังวัดในอเมริกา หรือแจ้งไปยังสมัชชาสงฆ์ไทยในสหรัฐอเมริกา ถึงความคืบหน้าของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศ ขณะเดียวกันกรมการศึกษานอกโรงเรียนกับคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะต้องแบ่งบทบาทให้ชัดเจนและประสานกันโดยตรงเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่หน่วยจัดฯ วัดและกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ตั้งไว้

จากคำสัมภาษณ์ของพระธรรมราชานุวัตร แสดงว่าปัญหาที่พบคือ การประสานงานระหว่างวัดที่อยู่ในอเมริกากับกรมการศึกษานอกโรงเรียนและหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก กับกรมการศึกษานอกโรงเรียน ยังขาดการประสานงานกัน ท่านจึงได้เสนอแนะว่า กรมการศึกษานอกโรงเรียนต้องมีเอกสารแจ้งความก้าวหน้าของการดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกาไปยังวัดไทย หรือสมัชชาสงฆ์ไทยในสหรัฐอเมริกา ขณะเดียวกันก็ต้องประสานงานกับหน่วยจัดฯ และแบ่งบทบาทให้ชัดเจน เพื่อจะได้ทำงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรจะต้องปรับหลักสูตรระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้เหมาะสมกับสถานที่ ส่วนระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอนนั้นขึ้นอยู่กับภูมิประเทศ เพราะบางแห่งการเปิดสอนภาคฤดูร้อนอาจมีระยะเวลาน้อยแต่ก็ไม่ค่อยมีปัญหาเนื่องจากครูอาสาสมัครที่ไปสอนได้เตรียมแผนการสอนไว้เป็นอย่างดี

จากคำสัมภาษณ์ของพระธรรมราชานุวัตร แสดงว่า ปัญหาที่พบคือ หลักสูตรระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้นยังไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม จึงมีข้อเสนอแนะว่าต้องปรับหลักสูตรระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ส่วนระยะเวลาการจัดการเรียนการสอนก็ขึ้นอยู่กับภูมิประเทศ

1.1.4 ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม เห็นว่าครูอาสาสมัครได้จัดกิจกรรมการพบกลุ่มตามหลักสูตรของกรมการศึกษานอกโรงเรียน เด็กไทยก็มาร่วมกันทำกิจกรรมเป็นอย่างดี

จากคำสัมภาษณ์ของพระธรรมราชานุวัตร แสดงว่า การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มตามหลักสูตรกรมการศึกษานอกโรงเรียน นักเรียนให้ความร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดีบรรลุตามจุดประสงค์ทุกประการ

1.1.5 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนในภาคฤดูร้อน มีนักเรียนมาเรียน และสมัครสอบกับกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นจำนวนมาก เด็กก็สามารถสอบผ่านแสดงว่าเกิดผลสัมฤทธิ์ในการประเมินผล และต้องการให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีข้อสอบกลางไปให้ตามวัดต่าง ๆ ได้ใช้สอบ เพราะจะได้ไม่มีปัญหากับอาจารย์ที่ไปนิเทศก์ครูอาสาสมัคร

จากคำสัมภาษณ์ของพระธรรมราชานุวัตร แสดงว่า การประเมินผลการเรียนการสอนเกิดผลสัมฤทธิ์ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยสังเกตจากผลการสอบของเด็กที่จบหลักสูตรเป็นจำนวนมาก และกรมจำเป็นต้องมีข้อสอบกลางเพื่อให้หน่วยจัดสาขา ๆ ได้นำไปใช้สอบ

1.2 ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์สถาบันส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.2.1 ด้านนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ให้มีการจัดการศึกษาทั้งสายสามัญที่จบหลักสูตรแล้วได้รับประกาศนียบัตรระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และการจัดการศึกษาที่เผยแพร่วัฒนธรรมไทย คือ การเรียนภาษาไทย การเรียนศิลปวัฒนธรรมไทย และการเรียนรู้วิถีชีวิตของคนไทยโดยจะได้รับวุฒิบัตรเมื่อจบหลักสูตรสั้น ๆ ในแต่ละประเภทที่ให้การศึกษา และจัดให้มีการส่งเสริมการเผยแพร่ด้านวัฒนธรรมไทย คือ ภาษาไทยและศิลปวัฒนธรรมไทยให้กับชาวต่างชาติ เพื่อเป็นการรุกทางวัฒนธรรมให้ชาวต่างชาติได้ชื่นชมความงามของวัฒนธรรมไทย และยังเป็นการชักจูงให้ชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวเมืองไทย เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ทำรายได้ที่สำคัญให้กับประเทศไทยอีกด้วย

จากคำสัมภาษณ์ของผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ฯ เกี่ยวกับนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เห็นว่า ควรจัดการศึกษาสายสามัญ เมื่อจบระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายแล้วควรได้รับประกาศนียบัตร และจัดการศึกษาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย โดยให้เรียนรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทย เมื่อจบแล้วจะได้รับวุฒิบัตร นอกจากนี้ยังควรส่งเสริมเรื่องของวัฒนธรรมไทยให้กับชาวต่างชาติ เพื่อให้ชาวต่างชาติได้ชื่นชม และชักจูงให้ชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ซึ่งเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไปด้วย

1.2.2 ด้านการประสานงาน โดยระบบการจัดการศึกษาในต่างประเทศ ปัจจุบันติดต่อประสานงานเป็น 2 ทาง คือ ประสานงานระหว่างกรมการศึกษานอกโรงเรียนกับหน่วยจัดที่เป็นสถาบันการศึกษาไปจัดการศึกษา ณ วัด ชมรม ที่ขอเปิดการจัดการศึกษาในต่าง

ประเทศและประสานงานโดย วัด ชมรม ติดต่อกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อให้ไปจัดการศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศ แต่กรมต้องประสานงานไปยังสถาบันการศึกษาอีกต่อหนึ่ง จากสภาพการดำเนินงานดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาขึ้น คือ การประสานงานระหว่างกรมกับหน่วยจัด ยังไม่มีความชัดไว การเป็นผู้ให้บริการแก่หน่วยจัดของสถาบันส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียนยังไม่ดีพอ จึงต้องปรับบุคลิกให้เป็นผู้บริการที่ดี ส่วนด้านข้อมูลที่ให้บริการ บางครั้งเกิดความคลาดเคลื่อน จำเป็นต้องให้ทุกคนในฝ่ายต่างประเทศควรให้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนและตรงกันและการอำนวยความสะดวก เรื่องจัดการเรียนการสอนของหน่วยจัดยังไม่ดีพอ จึงควรเตรียมข้อมูลสิ่งอำนวยความสะดวกให้พร้อมที่หน่วยจัดจะขอรับบริการได้ทันที ส่วนการประสานงานระหว่าง วัด ชมรม กับกรมการศึกษานอกโรงเรียน เมื่อได้รับการติดต่อจากวัด หรือชมรม แล้ว กรมฯไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ทันที เพราะการจัดการศึกษาในต่างประเทศต้องผ่านสถาบันการศึกษา จึงจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขแนวทางการจัดให้ วัด ชมรม สามารถดำเนินการเองได้ โดยกรมฯ สนับสนุนสื่อ และงบประมาณบางส่วน นอกจากนี้การประสานงานยังเกิดความล่าช้าไม่ทันตามความต้องการของวัด และชมรม จึงต้องปรับปรุงแก้ไขเช่นเดียวกัน

จากคำสัมภาษณ์ของผู้ช่วยผู้อำนวยการฯ แสดงว่าปัญหาที่พบคือการประสานงานระหว่างกรมกับหน่วยจัด ยังไม่ดีพอโดยเฉพาะในด้านการบริการ ด้านข้อมูลบางครั้งเกิดความคลาดเคลื่อน การให้ความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนแก่หน่วยจัดยังไม่ดีพอ สำหรับการประสานงานระหว่างวัด ชมรม กับกรมฯ ยังไม่สามารถสนองความต้องการได้ทันที เกิดความล่าช้า จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้ คือ ต้องปรับบุคลิกให้เป็นผู้บริการที่ดี เจ้าหน้าที่ในฝ่ายต่างประเทศต้องให้ข้อมูล และอำนวยความสะดวกพร้อมที่จะบริการได้ทันที กรมการศึกษานอกโรงเรียนต้องสนับสนุนสื่อ และงบประมาณบางส่วนให้วัดและหน่วยจัดฯ

1.2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยส่งเสริมให้ครูอาสาสมัครในพื้นที่ (อเมริกา) ได้เป็นครูเพิ่มมากขึ้น กรมฯจะต้องสนับสนุนสื่อการเรียน ส่งให้ครูอาสาสมัครในพื้นที่ได้ศึกษาและฝึกการเรียนการสอนได้ด้วยตนเอง แต่ทั้งนี้กรมฯ ก็จะต้องพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่ขาดทักษะในการใช้ภาษาไทย ซึ่งได้แก่ หนังสือเรียน เพื่อให้เป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนสามารถที่จะเรียนด้วยตนเอง หรือผู้ปกครองช่วยสอนได้

จากคำสัมภาษณ์ของผู้ช่วยผู้อำนวยการฯ มีข้อเสนอแนะว่า กรมฯต้องการส่งเสริมให้มีครูอาสาสมัครในพื้นที่เพื่อช่วยในการเรียนการสอนแต่กรมต้องมีสื่อที่ทันสมัยเพื่อช่วยให้ครูอาสาสมัครในพื้นที่สามารถสอนได้ตรงเป้าหมายยิ่งขึ้น

1.2.4 ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ในต่างประเทศยังคงมีความจำเป็น แต่จะแตกต่างไปจากการพบกลุ่มในประเทศตรงที่ในต่างประเทศเน้นส่งเสริมความเป็นไทย ซึ่งกรมได้จัดทำแนวทางการพบกลุ่มแล้ว คาดว่าจะเป็นส่วนส่งเสริมความเป็นไทยมากยิ่งขึ้น

จากคำสัมภาษณ์ของผู้ช่วยผู้อำนวยการฯ มีข้อเสนอแนะว่าการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มในต่างประเทศมีความจำเป็นอย่างยิ่ง และการจัดกิจกรรมที่จัดจะต้องเน้นในความเป็นไทย ซึ่งกรมได้ทำแนวทางการพบกลุ่มแล้ว

1.2.5 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน กรมได้ปรับปรุงวิธีการประเมินผลให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในต่างประเทศ โดยแบ่งเป็นระดับ ป.2 ป.4 และป.6 และจะเริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 นี้ คาดว่าจะช่วยเป็นแรงกระตุ้นให้นักเรียนเข้าสอบเพื่อเทียบความรู้มากยิ่งขึ้น

จากคำสัมภาษณ์ของผู้ช่วยผู้อำนวยการฯ แสดงว่าปัญหาที่พบคือ วิธีการประเมินผลดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะว่ากรมการศึกษานอกโรงเรียนควรปรับปรุงวิธีการประเมินผลให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในต่างประเทศ เพื่อให้เป็นสิ่งที่สนใจให้นักเรียนมาสอบเพื่อเทียบความรู้ จึงได้แบ่งเป็นระดับ ป.2 ป.4 และ ป.6

1.3 หัวหน้าฝ่ายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.3.1 ด้านนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศ เพื่อให้สนองตามนโยบายของรัฐบาล การจัดการศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศในอนาคต ควรที่จะต้องครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายคนไทยทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย ที่อาศัยอยู่ในประเทศต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเด็กไทยที่เกิดในต่างประเทศ หรือที่อพยพติดตามครอบครัว กลุ่มคนไทยที่เดินทางไปปฏิบัติภารกิจทั้งด้านการศึกษาต่อและการขายแรงงานในประเทศต่าง ๆ โดยเน้นจุดประสงค์หลักคือ เพื่อให้กลุ่มคนไทยดังกล่าวได้ตระหนักในความเป็นคนไทย และได้ทราบข่าวสาร เหตุการณ์ บ้านเมืองที่เป็นปัจจุบันที่สุดตลอดจนให้มีจิตสำนึกที่พร้อมที่จะมีส่วนร่วมสนับสนุนช่วยเหลือประเทศชาติทั้งทางตรงและทางอ้อม

จากคำสัมภาษณ์แสดงว่าหัวหน้าฝ่ายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศมีข้อเสนอแนะว่า นโยบายของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศนั้นไม่ควรจัดเฉพาะเยาวชนไทยที่เกิดในต่างประเทศ หรือที่อพยพติดตามครอบครัวไปเท่านั้น หากแต่ควรที่จะ

ต้องมีการจัดการศึกษาให้กับคนไทยทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย เพื่อให้กลุ่มคนไทยเหล่านั้นได้ตระหนักในความเป็นไทย

1.3.2 ด้านการประสานงาน ในการดำเนินงานปัจจุบันพบว่าการประสานงานน้อยเนื่องจากการดำเนินงานและการจัดการเรียนการสอนอยู่ภายใต้การดูแล และบริหารงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งกรมการศึกษานอกโรงเรียนแต่งตั้งให้คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสถาบันราชภัฏต่าง ๆ เป็นหน่วยจัดฯ และในทางปฏิบัติการศึกษานอกโรงเรียนมิได้มีบทบาทในการกำกับดูแลหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนสาขา ณ วัดไทยที่เปิดทำการสอน จึงทำให้ขาดข้อมูลสภาพปัญหาของแต่ละหน่วยจัดสาขา ซึ่งหน่วยจัดฯ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือสถาบันราชภัฏ ก็ได้ดำเนินการรายงานผลเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรง ตามสภาพความเป็นจริง ในกรณีนี้กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรวางแผนนโยบายและมาตรการในการแก้ปัญหา ดังนี้

1) ส่งผู้แทนไปบริหารงานหรือกำกับดูแลหน่วยจัดสาขาปีละครั้ง หรือเทอม/ภาคเรียนละครั้ง โดยขอทำความตกลงกับหน่วยจัด คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือสถาบันราชภัฏให้มีการจัดส่งครูประจำกลุ่ม ซึ่งมีคนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนไปทำการสอนด้วยอย่างน้อย 1 คนต่อกลุ่ม

2) ขอให้หน่วยจัด คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยหรือสถาบันราชภัฏมีการประสานงานการจัดการเรียนการสอนซึ่งกันและกัน เพื่อให้มีรูปแบบไปในทิศทางและแนวทางเดียวกัน ให้มีการจัดอบรมครูอาสาสมัครร่วมกัน มีใช้ต่างคนต่างทำ โดยมีกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นแกนกลางในการจัดกิจกรรมร่วมกัน

3) ให้หน่วยจัดคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและสถาบันราชภัฏจัดทำรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละปี ให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนทราบเป็นระยะ ๆ

จากคำสัมภาษณ์ของหัวหน้าฝ่ายฯ แสดงว่าปัญหาที่พบคือการประสานงานระหว่างกรมการศึกษานอกโรงเรียนกับหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนมีน้อยมาก ทั้งนี้เป็นเพราะกรมการศึกษานอกโรงเรียนมิได้เข้าไปมีบทบาทในการกำกับดูแล ทำให้ขาดข้อมูลสภาพปัญหา ซึ่งหน่วยจัดก็ได้รายงานผลการดำเนินงานให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนทราบ จึงขอเสนอแนะว่ากรมการศึกษานอกโรงเรียนควรมีมาตรการ คือ จัดส่งผู้แทนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนไปดูแลหน่วยจัด สาขา ให้คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสถาบันราชภัฏมีการประสานงานกัน มีใช้ต่างคนต่างทำและควรให้หน่วยจัดทำรายงานผลการดำเนินงานให้

กรมการศึกษานอกโรงเรียนทราบเป็นระยะ

1.3.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนแต่ละหน่วยจัดควรมีรูปแบบและแนวทางเดียวกัน โดยใช้หลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นจะต้องผ่านการอบรมจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนก่อนปฏิบัติงาน

จากคำสัมภาษณ์หัวหน้าฝ่ายการจัดการศึกษามีข้อเสนอแนะว่าควรให้หน่วยจัดดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้มีรูปแบบและแนวทางเดียวกัน โดยใช้หลักสูตรสื่อ และต้องผ่านการอบรมก่อนปฏิบัติงาน

1.3.4 ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม กิจกรรมการพบกลุ่มนอกจากจะเป็นการพบกันเพื่อทบทวนบทเรียนหรือซักถามหรือปฏิบัติงานร่วมกันแล้ว ควรมีการสอดแทรกให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเหตุการณ์บ้านเมืองที่เป็นปัจจุบันที่สุดทุกครั้ง เพื่อให้คนไทยและลูกหลานไทยได้ทราบ เพื่อให้เกิดจิตใต้สำนึกที่จะช่วยเหลือสนับสนุนประเทศชาติเมื่อยามจำเป็นหรือคับขัน

จากคำสัมภาษณ์ หัวหน้าฝ่ายการจัดการศึกษามีข้อเสนอแนะว่าในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มครูอาสาสมัครนอกจากจะทบทวนเนื้อหาในบทเรียนแล้ว ควรให้เยาวชนไทยได้ทราบถึงเหตุการณ์บ้านเมืองที่เป็นปัจจุบันเพื่อให้เกิดจิตใต้สำนึกและพร้อมที่จะสนับสนุนประเทศชาติในยามจำเป็น

1.3.5 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ให้หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและสถาบันราชภัฏต่าง ๆ มีการประเมินผลเป็นไปในแนวเดียวกัน โดยมีกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้จัดส่งเครื่องมือประเมินผลตามหลักสูตรของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่หน่วยจัดสาขาใช้อยู่ เพื่อให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนสามารถพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรหรือรูปแบบการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายยิ่งขึ้น

จากคำสัมภาษณ์ หัวหน้าฝ่ายการจัดการศึกษามีข้อเสนอแนะว่า ในการประเมินผลการเรียนการสอน ควรให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนส่งเครื่องมือประเมินผลไปให้หน่วยจัดสาขาใช้ เพื่อให้เป็นไปในแนวเดียวกัน เพราะจะได้นำผลการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

2. กลุ่มผู้ปฏิบัติ มีบุคลากรดังนี้

2.1 หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะดังนี้

2.1.1 ด้านนโยบายการจัดการศึกษา พยายามที่จะสนองนโยบายของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในฐานะที่เป็นหัวหน้าหน่วยจัดฯ โดยจัดการเรียนการสอน ฝึกอบรมให้คนไทยในต่างประเทศมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาไทยและศิลปวัฒนธรรมไทยให้ตระหนักในความเป็นไทยและพยายามโน้มนำให้เด็กไทยกลับมาศึกษาต่อในประเทศไทย

จากคำสัมภาษณ์ของหัวหน้าหน่วยจัดฯ มีข้อเสนอแนะว่าหน่วยจัดฯ พยายามที่จะสนองตามนโยบายของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในการที่จะจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้คนไทยให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาไทย และศิลปวัฒนธรรมไทย ตลอดจนให้ตระหนักในความเป็นไทย ขณะเดียวกันก็โน้มนำเด็กไทยให้กลับมาศึกษาต่อในประเทศไทย

2.1.2 ด้านการประสานงาน กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ติดต่อประสานงานกับหน่วยจัดฯ อย่างสม่ำเสมอ และให้ความช่วยเหลือสนับสนุนให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี นอกจากนี้หน่วยจัดฯ ต้องการให้มีการประสานงานทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล

จากคำสัมภาษณ์ของหัวหน้าหน่วยจัดฯ แสดงว่า การประสานงานระหว่างกรมการศึกษานอกโรงเรียนกับหน่วยจัดฯ มีการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนให้ความรู้ในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี และมีข้อเสนอแนะว่า หน่วยจัดฯ ต้องการประสานงานทุกด้านกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน

2.1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน เกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษาเห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว แต่หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้นยังไม่เหมาะสมเนื่องจากมีวิชาบังคับหลายวิชา ซึ่งเด็กไทยในต่างประเทศได้เรียนในระบบโรงเรียนแล้ว เช่น คณิตศาสตร์ และเนื้อหารองของวิชาต่าง ๆ ค่อนข้างลึกเกินไป ทำให้เกิดปัญหาเรื่องระยะเวลาว่าน้อยเกินไป คือประมาณ 8 - 9 สัปดาห์ สำหรับภาคฤดูร้อน จนต้องมีการปรับเนื้อหา และวิธีการสอนแบบเร่งรัด นอกจากนี้ยังต้องการให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนขยายโครงการจัดการเรียนการสอนให้มีหลากหลายนอกเหนือไปจากการจัดสอบบุคคลภายนอกเป็นอย่างยิ่ง เพราะการเผยแพร่ภาษา และวัฒนธรรมไทยอาจทำได้หลายรูปแบบ

จากคำสัมภาษณ์ของหัวหน้าหน่วยจัดฯ แสดงว่าปัญหาที่พบ คือ หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่เหมาะสมกับเด็กไทยในต่างประเทศเกี่ยวกับเนื้อหาของวิชาต่าง ๆ ค่อนข้างล้าเกินไป และระยะเวลาในการเรียนการสอนน้อยเกินไป สำหรับข้อเสนอแนะ คือ ต้องการให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนขยายโครงการจัดการเรียนการสอนให้หลากหลาย นอกเหนือไปจากการจัดสอบบุคคลภายนอก และปรับหลักสูตรให้เหมาะสม

2.1.4 ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม กิจกรรมที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนดไว้ปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในสหรัฐอเมริกาได้อยู่แล้ว นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดี แต่ควรเพิ่มเนื้อหาหลักสูตรกิจกรรมให้เปิดกว้างเพื่อให้หน่วยจัดสาขาแต่ละแห่งได้เลือกตามความเหมาะสม เพราะเวลาในการจัดกิจกรรมอาจไม่เพียงพอ เช่น เดิมกำหนดเวลาที่ใช้จัดกิจกรรม 3 ชั่วโมง หรือ 6 ชั่วโมง อาจต้องแยกย่อยเป็นกิจกรรมละ 2 ชั่วโมง สำหรับครูอาสาสมัครส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เชี่ยวชาญในการสอนอยู่แล้วจึงไปมีปัญหในการจัดการเรียนการสอน

จากคำสัมภาษณ์ของหัวหน้าหน่วยจัดฯ แสดงว่าปัญหาที่พบ คือ เวลาในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มไม่เพียงพอ จึงมีข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มเนื้อหาของหลักสูตรให้เปิดกว้างเพื่อหน่วยจัดสาขาแต่ละแห่งได้เลือกตามความเหมาะสม

2.1.5 ด้านการประเมินผล การสอบในภาคฤดูร้อนนักเรียนในระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่สอบผ่าน แสดงว่า นักเรียนมีความรู้ทางด้านภาษาไทย และวัฒนธรรมไทย ดังนั้น กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดทำข้อสอบกลาง เพราะจะทำให้การสอบมีมาตรฐานเดียวกัน แต่ในทางปฏิบัติอาจมีปัญหาในแง่ของการควบคุม เพราะวัดแต่ละแห่งซึ่งเป็นสถานที่สอบมีตารางการสอบไม่ตรงกัน เนื่องจากสภาพแวดล้อมของแต่ละแห่งไม่เหมือนกันทำให้ข้อสอบอาจรวบได้ ในฐานะที่เป็นหัวหน้าหน่วยจัดฯ คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีส่วนร่วมกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศได้มีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับคะแนนของนักเรียน โดยมีอาจารย์นิเทศนำข้อสอบไปสอบ ดูแลการสอบอย่างใกล้ชิด อาจารย์ผู้สอนก็ควบคุมนักเรียนอย่างเข้มงวด ไม่มีการทุจริตในการสอบ ข้อสอบจะมีเนื้อหาหลักสูตรของกรมการศึกษานอกโรงเรียน คะแนนของนักเรียนเป็นคะแนนที่น่าเชื่อถือแต่มีปัญหาคือ หลังจากการสอบแล้ว ถ้านักเรียนไม่ได้เรียนอีกเมื่อถึงไวกักระยะหนึ่ง นักเรียนก็จะลืมได้ง่าย สำหรับในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะมีปัญหาบางวิชา เช่น คณิตศาสตร์ ซึ่งนักเรียนไม่เข้าใจโจทย์เนื่องจากเป็นหลักสูตรของไทย กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรต้องปรับปรุงแก้ไขในบางส่วน

จากคำสัมภาษณ์ของหัวหน้าหน่วยจัดฯ แสดงว่าปัญหาที่พบ คือ หลังจากสอบเสร็จแล้วนักเรียนจะลืมภาษาไทย และนักเรียนมีปัญหเกี่ยวกับโจทย์คำถามในวิชาคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จึงมีข้อเสนอแนะว่ากรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดทำข้อสอบกลาง เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

2.2 หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก สถาบันราชภัฏพระนคร ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.2.1 ด้านนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เห็นด้วยกับนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เพราะจะได้ช่วยให้เยาวชนไทยตระหนักในความเป็นไทยภูมิใจในความเป็นคนไทย รักประเทศที่เป็นบ้านเกิดของตนเอง แต่นโยบายนี้ควรเผยแพร่ให้กับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของนโยบาย มิฉะนั้นจะกลายเป็นว่าคนไทยในประเทศไม่ช่วยแต่ไปช่วยคนไทยซึ่งอยู่ในต่างประเทศที่มีความพร้อมทั้งการเงินและการศึกษา

จากคำสัมภาษณ์ของหัวหน้าหน่วยจัดฯ แสดงว่า หัวหน้าหน่วยจัดฯ เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน แต่ควรเผยแพร่นโยบายเพื่อให้บุคคลทั่วไปได้เข้าใจ

2.2.2 ด้านการประสานงาน ระหว่างหน่วยจัดฯ กับกรมการศึกษานอกโรงเรียนจะได้รับการแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของกรมเป็นอย่างดี ทั้งในเรื่องของการเตรียมเอกสาร การเตรียมตัวในการปฏิบัติงาน แนะนำวิธีการเขียนรายงานการวัดผลสำหรับปัญหาจะมีปัญหาเฉพาะคือวัดมิได้มีการประสานงานกับกรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยตรง ดังนั้น เมื่อครูภาคฤดูร้อนกลับประเทศไทยแล้ว เมื่อวัดต้องการเอกสาร และสิ่งต่าง ๆ วัดจะต้องติดต่อมาที่หน่วยจัดฯ ให้เป็นผู้ประสานงานกับกรมฯ ซึ่งเป็นการเสียเวลา แทนที่วัดจะติดต่อกับกรมฯ โดยตรง

จากคำสัมภาษณ์ของหัวหน้าหน่วยจัดฯ แสดงว่า ปัญหาที่พบ คือ การประสานงานระหว่างกรมการศึกษานอกโรงเรียนกับวัดยังไม่ดีพอ จึงมีข้อเสนอแนะว่ากรมฯ จำเป็นต้องมีการประสานงานกับวัดที่อยู่ในอเมริกาโดยตรงไม่ว่าจะเป็นการส่งเอกสาร และให้ความช่วยเหลือเท่าที่จำเป็น

2.2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากหน่วยจัดฯ มีการจัดการเรียนการสอนเฉพาะระดับประถมศึกษา และมีครูอาสาสมัครไปทำการสอนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ตลอดจนการเตรียมแผนการสอนเป็นอย่างดี จึงไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ส่วนเนื้อหาของหลักสูตรระดับประถมศึกษามีบางตอนซึ่งยาก สำหรับเด็กไทยที่เติบโตในอเมริกาแต่ก็

สามารถอธิบายให้เด็กไทยเข้าใจได้

จากคำสัมภาษณ์ของหัวหน้าหน่วยจัดฯ แสดงว่า ปัญหาที่พบ คือ หลักสูตรระดับประถมศึกษาบางตอน มีเนื้อหายากสำหรับที่จะใช้สอนเด็กไทยที่เติบโตในสหรัฐอเมริกา ข้อเสนอแนะ คือ ครูอาสาสมัครควรเตรียมแผนการสอนให้พร้อม

2.2.4 ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ได้ดำเนินการตามหลักสูตรการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และนักเรียนก็สนใจที่จะทำกิจกรรมด้วยดี เป็นที่น่าสนุกสนานมาก บางครั้งกิจกรรมที่จัดให้กับเด็กมีมากจนทำให้ระยะเวลาไม่เพียงพอ แต่ก็อยู่ในเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

2.2.5 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน โดยทำการสอบระหว่างภาคและปลายภาค นักเรียนสามารถสอบผ่านและเลื่อนชั้นได้ ส่วนนักเรียนที่สมัครสอบบุคคลภายนอกของกรมการศึกษานอกโรงเรียน หน่วยจัดฯ ได้ออกข้อสอบให้ตรงกับหลักสูตรโรงเรียนระดับประถมศึกษา นักเรียนก็สามารถสอบผ่านทั้งหมด ซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นว่าการสอนภาคฤดูร้อนเกิดสัมฤทธิ์ผลตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ส่วนการจัดทำข้อสอบกลาง เพื่อให้หน่วยจัดฯ นำไปใช้ในการสอนนั้นเห็นว่าเป็นการดี แต่ในทางปฏิบัติแล้ว การจัดสอบของวัดแต่ละแห่งไม่พร้อมกันเกรงว่าจะมีปัญหาตามมาในฐานะที่เป็นหัวหน้าหน่วยจัดฯ ก็ได้ดูแลในเรื่องของการสอบเป็นอย่างดีนับตั้งแต่การออกข้อสอบ การตรวจข้อสอบ และการรายงานผลการสอบได้ดำเนินการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้คะแนนที่ได้มีคุณภาพ

จากคำสัมภาษณ์ของหัวหน้าหน่วยจัดฯ แสดงว่า การสอนในภาคฤดูร้อนเกิดผลสัมฤทธิ์ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยสังเกตจากผลการสอบของนักเรียน ส่วนการจัดทำข้อสอบ อาจมีปัญหาเพราะแต่ละวัดสอบไม่พร้อมกัน ส่วนการควบคุมคะแนนการสอบได้พยายามดูแลอย่างใกล้ชิด ทั้งในด้านการออกข้อสอบ การตรวจข้อสอบและการรายงานผลการสอบ

2.3 หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะดังนี้

2.3.1 ด้านนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เป็นนโยบายที่ดีเพราะสามารถดึงบุคลากรที่มีคุณภาพที่เป็นคนไทย ให้กลับมาพัฒนาประเทศชาติได้แต่ควรมีการประชาสัมพันธ์เรื่องนโยบายให้บุคคลทั่วไปได้ทราบบ้าง เพราะในปัจจุบันยังไม่ค่อยได้ทราบนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเท่าที่ควร

จากคำสัมภาษณ์ของหัวหน้าหน่วยจัดฯ แสดงว่า ปัญหาที่พบ คือ การประชาสัมพันธ์เรื่อง ของนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนมีน้อยมาก ข้อเสนอแนะคือ ให้มีการประชาสัมพันธ์เพื่อจะทำให้บุคคลทั่วไปได้เข้าใจถึงนโยบายว่าเป็นนโยบายที่ดีควรแก่การสนับสนุนเพราะถือว่าเป็นการดึงทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพให้กลับมาพัฒนาประเทศชาติ

2.3.2 ด้านการประสานงาน ระหว่างกรมการศึกษานอกโรงเรียนกับหน่วยจัดฯ ไม่ค่อยใกล้ชิดนัก พบกันน้อยครั้งมาก ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องการสื่อสารความไม่ชัดเจน จำเป็นต้องให้มีการประสานงานกันมากกว่านี้มีการติดต่อประสานงานกันให้มาก

จากคำสัมภาษณ์ของหัวหน้าหน่วยจัดฯ แสดงว่า ปัญหาที่พบ คือ การประสานงานระหว่างหน่วยจัดฯ กับกรมการศึกษานอกโรงเรียนมีน้อยมากจนทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสารความหมาย ข้อเสนอแนะ คือ ควรให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนกับหน่วยจัดฯ ได้มีการประสานงานกันให้มาก

2.3.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะเนื้อหาของหลักสูตรภาษาไทย และวัฒนธรรมไทยมีเนื้อหามาก ทำให้ครูอาสาสมัครที่ไปทำการสอนต้องเหนื่อยมาก เพราะต้องเตรียมการสอนเป็นอย่างดี จึงจะทำให้การสอนเนื้อหาในหลักสูตรได้ตรงกับระยะเวลาที่กำหนด

จากคำสัมภาษณ์ของหัวหน้าหน่วยจัดฯ แสดงว่า ปัญหาที่พบ คือ เนื้อหาของหลักสูตรภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยมีมากเกินไป ครูอาสาสมัครจึงต้องปรับเนื้อหาในการสอนอย่างหนัก เพื่อให้ตรงตามเนื้อหาของหลักสูตร และระยะเวลาที่กำหนด จึงมีข้อเสนอแนะว่า ครูต้องเตรียมการสอนเป็นอย่างดี เพื่อจะได้สอนเนื้อหาให้ทันกับระยะเวลาที่กำหนด

2.3.4 ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม เห็นว่าเนื้อหาของหลักสูตรการจัดกิจกรรมเหมาะสมกับสภาพของชุมชน และหน่วยจัดฯ ก็ได้จัดกิจกรรมการพบกลุ่มตรงตามหลักสูตรของกรมการศึกษานอกโรงเรียนทุกประการ แต่ในการจัดกิจกรรมที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด หากเป็นไปได้ควรเปิดโอกาสให้หน่วยจัดฯ สาขาได้เลือกตามความเหมาะสมกับเด็กไทยและสภาพแวดล้อม

จากคำสัมภาษณ์ของหัวหน้าหน่วยจัดฯ มีข้อเสนอแนะว่า เนื้อหาของหลักสูตรการจัดกิจกรรมของกรมการศึกษานอกโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้หน่วยจัดฯ ได้เลือกกิจกรรมตามความเหมาะสม

2.3.5 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน สามารถประเมินได้ครอบคลุมหลักสูตร สำหรับนักเรียนที่ไม่ได้สอบกับกรมการศึกษานอกโรงเรียนจะทดสอบเป็นระยะ ๆ ส่วนนักเรียนที่จะสอบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จะทำการประเมินผลปลายภาคครั้งเดียว ข้อสอบที่ใช้จะยึดเนื้อหาของหลักสูตรเป็นหลัก ผลการสอบของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก เพราะสามารถสอบผ่านทุกคน ส่วนการจัดทำข้อสอบกลางของกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อให้หน่วยจัดสาขาได้ใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันนั้น เห็นว่าเป็นเรื่องดีแต่การทดสอบของหน่วยจัดสาขาแต่ละแห่งน่าจะมีมาตรฐาน เพราะมีการควบคุมการออกข้อสอบ การตรวจข้อสอบ อย่างเคร่งครัด

จากคำสัมภาษณ์ของหัวหน้าหน่วยจัดฯ แสดงว่าในการสอบบุคคลภายนอกของกรมการศึกษานอกโรงเรียน หน่วยจัดฯ จะยึดหลักสูตรในการออกข้อสอบเป็นหลักและก็ประสบผลสัมฤทธิ์ เพราะนักเรียนส่วนใหญ่สามารถสอบผ่านทุกคน การใช้ข้อสอบกลางเป็นเรื่องดี แต่ปัจจุบันการจัดทำข้อสอบก็มีมาตรฐานคืออยู่แล้ว

2.4 หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะดังนี้

2.4.1 ด้านนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เป็นนโยบายที่ดีเพราะทำให้เด็กไทยที่อยู่ในต่างประเทศมีโอกาสได้ศึกษาเกี่ยวกับภาษาไทย วัฒนธรรมไทยและสอบบุคคลภายนอก เพื่อรับประกาศนียบัตรจากประเทศไทยอีกด้วย และหน่วยจัดฯ สามารถปฏิบัติตามนโยบายที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด เนื่องจากการไปจัดการเรียนการสอนของสถาบันราชภัฏอุบลราชธานีมีเป้าหมายเดียวกับนโยบายของกรมการศึกษานอกโรงเรียนอยู่แล้ว

จากคำสัมภาษณ์ของหัวหน้าหน่วยจัดฯ แสดงว่า หน่วยจัดฯ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี มีความคิดว่า นโยบายการจัดการศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นนโยบายที่ดี เพราะทำให้เด็กไทยได้มีโอกาสศึกษาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และสอบบุคคลภายนอก เพื่อรับประกาศนียบัตรเทียบเท่ากับในประเทศไทย และหน่วยจัดฯ สามารถปฏิบัติตามนโยบายของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

2.4.2 ด้านการประสานงาน ได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นการแนะนำเรื่องของการจัดทำเอกสารการจัดสอบการเตรียมเอกสาร และสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ

จากคำสัมภาษณ์ของหัวหน้าหน่วยจัดฯ แสดงว่า หน่วยจัดฯ สถาบันราชภัฏ อุบลราชธานีไม่มีปัญหาในเรื่องการประสานงานระหว่างกรมการศึกษานอกโรงเรียนกับหน่วยจัดฯ

2.4.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน เกี่ยวกับหลักสูตรระดับประถมศึกษา เห็นว่ามีความเหมาะสมดีแล้ว เพราะมีเนื้อหาครอบคลุมทั้งภาษาไทย และศิลปวัฒนธรรมไทย เด็กไทยได้เรียนรู้และเข้าใจในวัฒนธรรมไทยมากยิ่งขึ้นมีเนื้อหาบางเรื่องเท่านั้นที่ยากสำหรับเด็กไทย เช่น คำราชาศัพท์ คำวิสามานยนาม คำสนธิ เป็นต้น ส่วนระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน เพราะครูอาสาสมัครที่ไปได้เตรียมการสอนเป็นอย่างดี ส่วนการขยายโครงการนั้นเห็นด้วยว่าควรมีการขยายโครงการให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

จากคำสัมภาษณ์ของหัวหน้าหน่วยจัดฯ แสดงว่า ปัญหาที่พบ คือ เนื้อหาของหลักสูตรระดับประถมศึกษาวิชาภาษาไทยอาจยากเกินไป โดยเฉพาะคำราชาศัพท์ คำสนธิเป็นต้น ดังนั้นเพื่อให้การสอนเป็นด้วยดี และเหมาะสมกับเวลา มีข้อเสนอแนะว่าครูอาสาสมัครจำเป็นต้องเตรียมตัวอย่างดี และการดำเนินการควรมีการขยายโครงการให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

2.4.4 ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม เนื่องจากหน่วยจัดสาขามีนักเรียนจำนวนไม่มาก ดังนั้น จึงไม่มีปัญหาเรื่องการจัดครูประจำกลุ่มกับนักเรียน การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มดำเนินการตามหลักสูตรกิจกรรมการพบกลุ่มที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด และประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี

จากคำสัมภาษณ์ของหัวหน้าหน่วยจัดฯ แสดงว่า หน่วยจัดฯ สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมพบกลุ่มได้ตรงตามหลักสูตรกิจกรรมการพบกลุ่มของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีจำนวนนักเรียนไม่มาก

2.4.5 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ได้ประเมินผลนักเรียนโดยการทดสอบเป็นระยะ ๆ หลังจากมีการสอนเสร็จ จึงเห็นว่าการประเมินผลนั้นจะมีความเหมาะสมหรือไม่ขึ้นอยู่กับความวางแผนการในการจัดการเรียนการสอน จึงจะทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับการทดสอบบุคคลภายนอกนั้น เนื่องจากหน่วยจัดซึ่งดำเนินการได้ 2 ปี ยังไม่มีนักเรียนที่จะทดสอบในระดับประถมศึกษา แต่เห็นด้วยว่ากรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดทำข้อสอบกลางเพื่อให้หน่วยจัดสาขาในสหรัฐอเมริกาได้ใช้ข้อสอบที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และในฐานะที่เป็นหัวหน้าหน่วยจัดฯ เห็นว่าการที่จะทำหาคะแนนของนักศึกษาที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับนับถือได้นั้นควรใช้ข้อสอบมาตรฐานจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน

จากคำสัมภาษณ์ของหัวหน้าหน่วยจัดฯ แสดงว่าหน่วยจัดฯ มีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน โดยทำการทดสอบเป็นระยะๆ ทำให้ประสบผลสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในส่วนของการสอบบุคคลภายนอกหัวหน้าหน่วยจัดฯ เห็นด้วยที่จะให้มีข้อสอบกลาง ซึ่งจัดทำโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อให้คะแนนของนักศึกษามีคุณภาพเป็นที่เชื่อถือได้

3 กลุ่มครูอาสาสมัคร จำนวน 40 คน ดำเนินการวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และร้อยละของปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในด้านนโยบายการจัดการศึกษา ด้านการประสานงาน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน รวม 5 ด้าน โดยถือว่าได้คะแนนปัญหาการดำเนินงานดังนี้

ระหว่าง 1.00 - 33.00 มีปัญหาระดับน้อย

ระหว่าง 34.00 - 67.00 มีปัญหาระดับปานกลาง

ระหว่าง 68.00-100.00 มีปัญหาระดับมาก

ดังตาราง 1-5 ต่อไปนี้

ตาราง 1 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานด้าน
นโยบายการจัดการศึกษา

ปัญหาการดำเนินงานด้านนโยบายการจัดการศึกษา	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
ไม่มั่นใจในการปฏิบัติงานตามนโยบาย	25	62.50
ไม่ทราบว่ามียุทธศาสตร์ในการดำเนินงานการจัดการศึกษา		
ศึกษานอกโรงเรียน	19	47.50
มีการเปลี่ยนแปลงงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน	8	20.00
มีการเปลี่ยนแปลงแผนการดำเนินงาน	4	10.00

จากตาราง 1 แสดงว่าผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 40 คน มีความคิดเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา ด้านนโยบายการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ ซึ่งมีคะแนน ร้อยละ 62.50 คือ “มีความไม่มั่นใจในการปฏิบัติงานตามนโยบาย” และมีคะแนน ร้อยละ 47.50 คือ “ไม่ทราบว่ามียุทธศาสตร์ในการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน” และมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 2 ข้อ ซึ่งมีคะแนน ร้อยละ 20.00 คือ “มีการเปลี่ยนแปลงงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน” และคะแนนร้อยละ 10.00 คือ “มีการเปลี่ยนแปลงแผนการดำเนินงาน”

ตาราง 2 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อปัญหาการดำเนินงาน
ด้านการประสานงาน

ปัญหาการดำเนินงานด้านการประสานงาน	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
ขาดการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ของกรมการ นอกโรงเรียนกับครูอาสาสมัคร	30	75.00
ไม่ได้รับข่าวสารของกรมการศึกษานอกโรงเรียน	27	67.50
ขาดการประสานงานกับหน่วยจัดที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา	12	30.00

จากตาราง 2 แสดงว่าผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 40 คน มีความคิดเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน การจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทย ในสหรัฐอเมริกา ด้านการประสานงาน อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ซึ่งมีคะแนน (ร้อยละ 67.50-75.00) คือ “ไม่ได้รับข่าวสารของกรมการศึกษานอกโรงเรียน” และ “ขาดการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนกับครูอาสาสมัคร” และ “มีปัญหายุ่งยากในระดับน้อย 1 ข้อ ซึ่งมีคะแนน (ร้อยละ 30.00) คือ “ขาดการประสานงานกับหน่วยจัดที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา”

ตาราง 3 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานสำหรับ
เยาวชนไทย ในสหรัฐอเมริกา ด้านการจัดการเรียนการสอน

ปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอน	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
เนื้อหาหลักสูตรระดับประถมศึกษาค่อนข้างยากและ มากเกินไป	37	92.50
เยาวชนไทยที่เกิดในต่างประเทศให้ความสนใจกับสื่อ ที่นำไปใช้สอนน้อยมาก	35	87.50
ระยะเวลาไม่เหมาะสมกับภาคฤดูร้อน	29	72.50
ขาดการนิเทศติดตามผลจากเจ้าหน้าที่กรมการศึกษา นอกโรงเรียน	25	62.50
นักศึกษามีความรู้พื้นฐานภาษาไทยแตกต่างกัน	18	45.00
เนื้อหาหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไม่เหมาะสม กับเยาวชนไทยและสภาพแวดล้อม	10	25.00
มีจำนวนครูน้อยไม่เหมาะกับจำนวนเด็ก	9	22.50

จากตาราง 3 แสดงว่าผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 40 คน มีความคิดเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทย ในสหรัฐอเมริกา ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ซึ่งมีคะแนน (ร้อยละ 72.50 - 92.50) คือ “ระยะเวลาไม่เหมาะสมกับภาคฤดูร้อน” “เยาวชนไทยที่เกิดในต่างประเทศให้ความสนใจกับสื่อที่นำไปใช้สอนน้อยมาก” และ “เนื้อหาหลักสูตรระดับประถมศึกษาค่อนข้างยากและมากเกินไป” อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ ซึ่งมีคะแนน (ร้อยละ 45.00-62.50) คือ “นักศึกษามีความรู้พื้นฐานภาษาไทยแตกต่างกัน” และ “ขาดการนิเทศติดตามผลจากเจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน” และอยู่ในระดับน้อย 2 ข้อ ซึ่งมีคะแนน (ร้อยละ 22.50-25.00) คือ “มีจำนวนครูน้อยไม่เหมาะกับจำนวนเด็ก” และ “เนื้อหาหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไม่เหมาะสมกับเยาวชนไทยและสภาพแวดล้อม”

ตาราง 4 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานด้านการ
จัดกิจกรรมการพบกลุ่ม

ปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
ไม่เข้าใจจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรม	29	72.50
คู่มือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพบกลุ่มไม่มี	23	57.50
ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดอบรมครูอาสาสมัคร น้อยเกินไป	20	50.00
อาจารย์ประจำกลุ่มบางคนไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับ การปฏิบัติงาน	18	45.00
ขาดการนิเทศและติดตามผลจากเจ้าหน้าที่กรมการ ศึกษานอกโรงเรียน	17	42.50

จากตาราง 4 แสดงว่าผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 40 คน มีความคิดเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ซึ่งมีคะแนน ร้อยละ 72.50 “ไม่เข้าใจจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรม” อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ ซึ่งมีคะแนน ร้อยละ 42.50-57.50 คือ “ขาดการนิเทศและติดตามผลจากเจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน” “อาจารย์ประจำกลุ่มบางคนไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน” “ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดอบรมครูอาสาสมัครน้อยเกินไป” และ “คู่มือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพบกลุ่มไม่มี”

ตาราง 5 ค่าความถี่และร้อยละของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อปัญหาการดำเนินงาน

ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

ปัญหาการดำเนินงานด้านการประเมินผลการเรียนการสอน	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
เยาวชนไทยขาดทักษะในการอ่านภาษาไทยอย่างแตกฉาน	33	82.50
เวลาในการประเมินผลน้อยเกินไป	29	72.50
ความยุ่งยากในการจัดทำเอกสาร	27	67.50
เกณฑ์การประเมินผลไม่เหมาะสมกับเยาวชนไทย	22	55.00
การประเมินผลไม่สอดคล้องกับเนื้อหา	19	47.50
ไม่ได้นำผลจากการวัดผลประเมินผลมาปรับปรุงแก้ไข	16	40.00
ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบในการปฏิบัติงาน	10	25.00

จากตาราง 5 แสดงว่าผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 40 คน มีความคิดเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทย ในสหรัฐอเมริกา ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ซึ่งมีคะแนน ร้อยละ 67.50 - 82.50 คือ “ความยุ่งยากในการจัดทำเอกสาร” “เวลาในการประเมินผลน้อยเกินไป” และ “เยาวชนไทยขาดทักษะในการอ่านภาษาไทยอย่างแตกฉาน” อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ ซึ่งมีคะแนน ร้อยละ 40.00-55.00 คือ “ไม่ได้นำผลจากการวัดผลประเมินผลมาปรับปรุงแก้ไข” “การประเมินผลไม่สอดคล้องกับเนื้อหา” และ “เกณฑ์การประเมินผลไม่เหมาะสมกับเยาวชนไทย” อยู่ในระดับน้อย 2 ข้อ ซึ่งมีคะแนน ร้อยละ 25.00 - 27.50 คือ “ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบในการปฏิบัติงาน” และ “ผู้ปกครองบางคนไม่เห็นความสำคัญของการประเมินผล”

2. การวิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน การวิเคราะห์ใช้ความถี่และร้อยละ ดังตาราง 6 - 10 ต่อไปนี้

ตาราง 6 ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานด้านนโยบายการจัดการศึกษา

ความเห็นและข้อเสนอแนะด้านนโยบายการจัดการศึกษา	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	23	57.50
ชี้แจงนโยบายในการปฏิบัติงาน	21	52.50
จัดทำแผนปฏิบัติงานให้ชัดเจน	18	42.00
จัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับการทำกิจกรรม	10	25.00

จากตาราง 6 แสดงว่าผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 40 คน มีความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทย ในสหรัฐอเมริกา ด้านนโยบายการจัดการศึกษา ดังนี้ คือ เสนอแนะให้มีการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ 23 คน คิดเป็นร้อยละ 57.50 ชี้แจงนโยบายในการปฏิบัติงาน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 จัดทำแผนปฏิบัติงานให้ชัดเจน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 และจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับการทำกิจกรรม 10 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

ตาราง 7 ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานด้านการ
ประสานงาน

ความเห็นและข้อเสนอแนะด้านการประสานงาน	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
จัดให้มีเจ้าหน้าที่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนไป ประสานงานกับครูอาสาสมัคร	25	62.50
การประชาสัมพันธ์งานการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับ เยาวชนไทยในต่างประเทศให้มากยิ่งขึ้น	23	57.50
จัดทำทำเนียบครูอาสาสมัคร	20	50.00
ขอข้อมูลจากหน่วยจัดที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา	10	25.00

จากตาราง 7 แสดงว่าผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 40 คน มีความเห็นและข้อเสนอแนะ
เกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา ด้าน
การประสานงาน ดังนี้ คือ เสนอให้มีเจ้าหน้าที่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ไปประสานงาน
กับครูอาสาสมัคร 25 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 จัดให้มีการประชาสัมพันธ์งานการศึกษานอก
โรงเรียน สำหรับเยาวชนไทย ในต่างประเทศให้มากยิ่งขึ้น 23 คน คิดเป็นร้อยละ 57.50
จัดทำทำเนียบครูอาสาสมัคร 20 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และขอข้อมูลจากหน่วยจัดที่อยู่ใน
ในสหรัฐอเมริกา 10 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

ตาราง 8 ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอน

ความเห็นและข้อเสนอแนะด้านการจัดการเรียนการสอน	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
ควรปรับหลักสูตรระดับประถมศึกษาให้เหมาะสมกับเยาวชนไทยและสภาพแวดล้อม	31	71.50
จัดทำสื่อให้ทันสมัยเพื่อให้เยาวชนไทยสนใจ	29	72.50
จัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับระยะเวลาในภาคฤดูร้อน	21	52.50
จัดทำแผนในการปฏิบัติงานการนิเทศติดตามผล	20	50.00
ควรจัดหาครูอาสาสมัครที่มีเทคนิคในการสอนภาษาไทย	17	42.50
เพิ่มจำนวนครูอาสาสมัครที่ไปทำการสอนให้มากขึ้น	7	17.50
ควรปรับหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม	3	7.50

จากตาราง 8 แสดงว่าผู้เกี่ยวข้อง 40 คน มีความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทย ในสหรัฐอเมริกาด้านการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ คือ เสนอให้ปรับหลักสูตรระดับประถมศึกษาให้เหมาะสมกับเยาวชนไทย และสภาพแวดล้อม 31 คน คิดเป็นร้อยละ 77.50 จัดทำสื่อให้ทันสมัย เพื่อให้เยาวชนไทยสนใจ 29 คน คิดเป็นร้อยละ 72.50 จัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับระยะเวลาในภาคฤดูร้อน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 ควรจัดทำแผนในการปฏิบัติงานการนิเทศติดตามผล 20 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ควรจัดหาครูอาสาสมัครที่มีเทคนิคในการสอนภาษาไทย 17 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 เพิ่มจำนวนครูอาสาสมัครที่ไปทำการสอนให้มากขึ้น 7 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 และควรปรับหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50

ตาราง 9 ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานด้านการ
จัดกิจกรรมการพบกลุ่ม

ความเห็นและข้อเสนอแนะด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
ควรมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานและ		
จุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม	25	62.50
จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม	22	55.00
ควรลดจำนวนการทำกิจกรรมเพื่อให้เหมาะสมกับ		
ระยะเวลา	18	45.00
จัดให้มีเจ้าหน้าที่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนไป		
ติดตามผล	14	35.00

จากตาราง 9 แสดงว่าผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 40 คน มีความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ
การดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทย ในสหรัฐอเมริกา ด้านการ
จัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ดังนี้ คือ เสนอให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานและจุด
ประสงค์ของการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม 25 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 จัดทำคู่มือการจัดก
ิจกรรมการพบกลุ่ม 22 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 ควรลดจำนวนการทำกิจกรรมเพื่อให้เหมาะ
สมกับระยะเวลา 18 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 และควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ของกรมการศึกษ
านอกโรงเรียนไปติดตามผล 14 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00

ตาราง 10 ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานด้านการ
ประเมินผลการเรียนการสอน

ความเห็นและข้อเสนอแนะด้านการประเมินผล การเรียนการสอน	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
ควรพัฒนาการสอนภาษาไทยเพื่อให้เยาวชนไทยเกิดทักษะ	33	82.50
ควรเพิ่มเวลาในการประเมินผล	27	67.50
ควรจัดทำแบบฟอร์มเอกสารการสอบให้ชัดเจน	25	62.50
ควรปรับปรุงเกณฑ์การประเมินผล	22	55.00
ควรให้ผู้สอนเป็นผู้จัดทำเครื่องมือประเมินผล	19	47.50
ควรนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงแก้ไข	18	45.00
ครูอาสาสมัครควรชี้แจงให้ความรู้แก่ผู้ปกครองให้ เข้าใจมากยิ่งขึ้น	8	20.00
จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน	5	12.50

จากตาราง 10 แสดงว่าผู้เกี่ยวข้องจำนวน 40 คน มีความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ
การดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกาด้านการ
ประเมินผลการเรียนการสอน ดังนี้ คือ เสนอให้มีการพัฒนาการสอนภาษาไทยเพื่อให้เยาวชน
ไทยเกิดทักษะ 33 คน คิดเป็นร้อยละ 82.50 ควรเพิ่มเวลาในการประเมินผล 27 คน คิดเป็น
ร้อยละ 67.50 ควรจัดทำแบบฟอร์มเอกสารให้ชัดเจน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 ควร
ปรับปรุงเกณฑ์ประเมินผล 22 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 ควรให้ผู้สอนเป็นผู้จัดทำเครื่องมือ
ประเมินผล 19 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 ควรนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงแก้ไข
18 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 ครูอาสาสมัครควรชี้แจงให้ความรู้แก่ผู้ปกครองให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น
8 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์จากแบบสังเกต

1. สภาพทั่วไปของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย

1.1 สถานที่ตั้ง หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย มีจำนวน 4 หน่วย ตั้งอยู่ในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 1 แห่ง และตั้งอยู่ในสถาบันราชภัฏ สังกัดสภาสถาบันราชภัฏ 3 แห่ง คือสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สถาบันราชภัฏพระนคร และสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี จากการสังเกตพบว่าสถานที่ในการปฏิบัติงานยังไม่เป็นเอกเทศยังคงต้องอาศัยห้องปฏิบัติงานของสถาบันการศึกษานั้น ๆ ในการจัดเตรียมเอกสารและจัดประชุม

1.2 วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ พบว่า วัสดุและครุภัณฑ์ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องถ่ายเอกสาร โทรศัพท์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องโพรเจกเตอร์ และวัสดุสำนักงาน จะอาศัยใช้ร่วมกับของสถาบันการศึกษานั้น

2. สภาพการดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ที่ตั้งในประเทศไทย

2.1 ด้านบุคลากร บุคลากรหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เป็นอาจารย์ที่ทำการสอนในสถาบันการศึกษาภาคปกติ หลังจากเสร็จสิ้นภารกิจการสอนแล้ว ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก จะต้องปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดเตรียมเอกสารต่าง ๆ เช่น ตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับรายงานการประเมินผล และจัดทำเอกสารในการเบิกจ่ายค่าตอบแทน เป็นต้น

2.2 ด้านการจัดอบรมครูอาสาสมัคร การจัดอบรมครูอาสาสมัครเพื่อไปทำการสอนการศึกษานอกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา มีการจัดเพียงครั้งเดียว คือ ช่วงวันที่ 1-5 พฤษภาคม ของทุกปี ผู้วิจัยได้ไปทำการสังเกตและสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบว่า ในการรับสมัครครูอาสาสมัครนั้น ทางหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก จะเปิดรับสมัครครูอาสาสมัคร ประมาณเดือนมกราคมของทุกปี และหน่วยจัดฯ จะเป็นผู้กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะไปทำการสอน หลังจากนั้นจึงได้เตรียมการอบรมครูอาสาสมัคร โดยยึดหลักสูตรการฝึก

อบรมครูอาสาสมัครสอนการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับคนไทยในต่างประเทศเป็นหลัก โดยใช้
เวลา 5 วัน มีการเชิญวิทยากรจากสถานที่ต่าง ๆ มาบรรยาย เช่น ครูอาสาสมัครรุ่นพี่ และ
วิทยากรจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทย ในสหรัฐอเมริกา ในด้านนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประสานงาน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน
2. เพื่อศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของเจ้าหน้าที่ครูอาสาสมัครสอนการศึกษานอกโรงเรียน ในสหรัฐอเมริกา และผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. การสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์บุคลากรกลุ่มผู้บริหาร จำนวน 3 คน ได้แก่ เจ้าอาวาสวัดไทยในสหรัฐอเมริกา ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์สถาบันส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน และหัวหน้าฝ่ายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศ กลุ่มผู้ปฏิบัติ จำนวน 4 คน ซึ่งเป็นหัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก และกลุ่มครูอาสาสมัคร จำนวน 40 คน รวมทั้งสิ้น 47 คน (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์จากบุคลากรทั้งหมด
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบบันทึกการสังเกตและโดยการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมาโดยแบ่งเป็นสามตอน คือ ตอนที่หนึ่ง เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนทั้งหมดห้าด้าน คือ ด้านนโยบายการจัดการศึกษา ด้านการประสานงาน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการ

พบกลุ่ม และด้านการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ตอนที่สาม เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก) และได้ให้ผู้ช่วยตรวจสอบความครอบคลุมด้านเนื้อหา และความเหมาะสมในการใช้ภาษา และความเหมาะสมด้านการวัดผล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง จำนวน 47 คน ในช่วงเดือนพฤษภาคม 2540 รวมเวลาทั้งสิ้น 31 วัน หลังจากการสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้วได้ทำการสังเกตและบันทึกผลลงในแบบการสังเกตทันที

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่ได้จากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 47 คน เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกาทั้ง 5 ด้าน วิเคราะห์โดยอาศัยเนื้อหาเป็นเกณฑ์ ข้อมูลเรื่องเดียวกันจะนำมาบูรณาการเข้าด้วยกัน แล้วอธิบายและสรุปในเนื้อหานั้นๆโดยใช้ความถี่และร้อยละ

2. ข้อมูลจากการสังเกตวิเคราะห์โดยการสรุปเนื้อหาประเด็นที่สำคัญ ๆ ในลักษณะภาพรวม

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา แบ่งเป็นกลุ่มบุคคลคือ

1. ผู้กลุ่มบริหาร

1.1 ด้านนโยบายการจัดการศึกษา พบว่ามีปัญหาด้านนโยบายการจัดการศึกษาไม่ชัดเจนเกี่ยวกับงบประมาณการใช้จ่ายในการช่วยเหลือวัดไทยในสหรัฐอเมริกา และหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

1.2 ด้านการประสานงาน พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับ วัดไทยในสหรัฐอเมริกา ชมรม และ กรมการศึกษานอกโรงเรียนไม่ค่อยได้ประสานงานกัน กรมฯยังไม่สามารถสนองความต้องการได้ทันที เกิดความล่าช้า ด้านข้อมูลบางครั้งมีความคลาดเคลื่อน โดยเฉพาะกรมการศึกษานอกโรงเรียนกับหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกในด้านการประสานงานยังไม่ได้พอเกี่ยวกับการบริการ

1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้นยังไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม เนื่องจากหลักสูตรระดับประถมศึกษา มีเนื้อหามากเกินไปสำหรับเยาวชนไทยที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาและหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นหลักสูตรของในประเทศไทย

1.4 ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม พบว่าการจัดกิจกรรมยังคงมีความจำเป็นสำหรับเยาวชนไทยในต่างประเทศเพราะเป็นการเน้นการส่งเสริมความเป็นไทย และให้เยาวชนไทยให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดี แต่ต้องมีการสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมืองที่ทันสมัยเป็นปัจจุบันทุกครั้งเพื่อให้ลูกหลานได้ทราบ

1.5 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการประเมินผล เนื่องจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกแต่ละแห่งเป็นผู้วัดผลและประเมินผลเอง อาจทำให้ผลการประเมินไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

2. กลุ่มผู้ปฏิบัติ

2.1 ด้านนโยบายการจัดการศึกษา พบว่ามีปัญหาเรื่องการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศน้อยมากทำให้บางครั้งไม่เข้าใจนโยบายหลักของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนและหลักการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบาย

2.2 ด้านการประสานงาน พบว่ามีปัญหาการประสานงานระหว่างวัดไทยในสหรัฐอเมริกา กับกรมการศึกษานอกโรงเรียนมีน้อยเป็นผลให้วัดไทยในสหรัฐอเมริกาไม่เข้าใจวิธีการปฏิบัติงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน เช่น ไม่เข้าใจวิธีการที่จะดำเนินการเปิดเป็นหน่วยจัดการศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน นอกจากนี้หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกและกรมการศึกษานอกโรงเรียนไม่ค่อยได้ประสานงานกันอย่างใกล้ชิดทำให้มีปัญหาในเรื่องการสื่อความหมายไม่ชัดเจน

2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้นยังไม่เหมาะสม เนื่องจากยังมีเนื้อหาบางวิชาลึกลงไป ทำให้เวลาที่ใช้ในการสอนต้องใช้เวลามากเวลาที่กำหนดไว้เดิมไม่เพียงพอ ส่วนเนื้อหาของหลักสูตรระดับประถมศึกษา มีเนื้อหาที่ยาวเกินไป ซึ่งเป็นการยากที่จะใช้สอนเยาวชนไทยที่เติบโตในสหรัฐอเมริกา

2.4 ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับเวลาไม่เพียงพอเนื่องจากเนื้อหาของการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มมีมาก

2.5 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน พบว่ามีปัญหาว่าเมื่อนักเรียนจบภาคเรียนในช่วงของฤดูร้อนแล้วนักเรียนจะลืมภาษาไทย นอกจากนี้นักเรียนที่สมัครสอบของกรมการศึกษาออกโรงเรียนไม่เข้าใจโจทย์คำถามในข้อสอบเช่นวิชาคณิตศาสตร์ เนื่องจากเป็นหลักสูตรของในประเทศไทย

3. กลุ่มครูอาสาสมัคร สรุปผลได้ดังนี้

3.1 ด้านนโยบายการจัดการศึกษา ครูอาสาสมัครมีปัญหาด้านนโยบายอยู่ในระดับปานกลางเกี่ยวกับเรื่องความไม่มั่นใจในการปฏิบัติงานตามนโยบาย และไม่ทราบว่านโยบายในการดำเนินงานการจัดการศึกษาออกโรงเรียนสำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกาและมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยเกี่ยวกับเรื่องการเปลี่ยนแปลงงบประมาณ และแผนการดำเนินงาน

3.2 ด้านการประสานงาน ครูอาสาสมัครมีปัญหาอยู่ในระดับมากเกี่ยวกับเรื่องขาดการประสานงาน ระหว่างเจ้าหน้าที่ของกรมการศึกษาออกโรงเรียนกับครูอาสาสมัคร รองลงมาคือไม่ได้รับข่าวสารของกรมการศึกษาออกโรงเรียน และปัญหาอยู่ในระดับน้อยคือขาดการประสานงานกับหน่วยจัดสาขาที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา

3.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูอาสาสมัครมีปัญหาอยู่ในระดับมากเกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรระดับประถมศึกษาค่อนข้างยาก และมากเกินไป รองลงมาคือ เยาวชนไทยที่เกิดในต่างประเทศให้ความสนใจกับสื่อที่นำไปใช้สอนน้อยมาก และสุดท้ายคือ ระยะเวลาไม่เหมาะสมกับภาคฤดูร้อน ปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลางเกี่ยวกับเรื่องขาดการนิเทศติดตามผลจากเจ้าหน้าที่กรมการศึกษาออกโรงเรียน และนักศึกษามีความรู้พื้นฐานภาษาไทยแตกต่างกัน ปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยเกี่ยวกับเรื่องเนื้อหาหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไม่เหมาะสมกับเยาวชนไทยและสภาพแวดล้อม และมีจำนวนครูน้อยไม่เหมาะสมกับจำนวนเด็ก

3.4 ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ครูอาสาสมัครมีปัญหาอยู่ในระดับมากเกี่ยวกับความไม่เข้าใจจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรม และมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเกี่ยวกับเรื่องคู่มือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มไม่มี รองลงมาคือระยะเวลาที่ใช้ในการจัดอบรมครูอาสาสมัครน้อยเกินไป และอาจารย์ประจำกลุ่มบางคนไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานลำดับสุดท้ายคือ ขาดการนิเทศและติดตามผลจากเจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน

3.5 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ครูอาสาสมัครมีปัญหาด้านการประเมินผลการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากเกี่ยวกับการที่เยาวชนไทยขาดทักษะในการอ่านภาษาไทยอย่างแตกฉาน รองลงมาคือ เวลาในการประเมินผลน้อยเกินไป และความยุ่งยากในการจัดทำเอกสาร ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เกี่ยวกับเรื่องของเกณฑ์การประเมินผลไม่เหมาะสมกับเยาวชนไทย การประเมินผลไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และไม่ได้นำผลจากการวัดผลประเมินผลมาปรับปรุงแก้ไข ปัญหาอยู่ในระดับน้อยเกี่ยวกับการที่ผู้ปกครองบางคนไม่เห็นความสำคัญของการประเมินผล

2. ข้อคิดเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
สำหรับเยาวชนไทย ในสหรัฐอเมริกา ของกลุ่มผู้บริหารกลุ่มผู้ปฏิบัติงานและกลุ่มครูอาสาสมัคร ทั้ง 5 ด้าน สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านนโยบายการจัดการศึกษา ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติ เสนอว่ากรมการศึกษานอกโรงเรียนจำเป็นต้องชี้แจงนโยบายให้ชัดเจนแก่ทางวัด และหน่วยจัดฯ ส่งเสริมให้มีการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย และจัดให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม ที่อาศัยอยู่ในต่างประเทศ ครูอาสาสมัครมีข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาในด้านนโยบายมากที่สุด คือ จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ รองลงมาคือ ชี้แจงนโยบายในการปฏิบัติงานให้หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก และครูอาสาสมัครได้ทราบ รองลงมาคือจัดทำแผนปฏิบัติงานให้ชัดเจนและจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับการทำกิจกรรม

2.2 ด้านการประสานงาน ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติมีข้อเสนอว่ากรมการศึกษานอกโรงเรียนจำเป็นต้องเพิ่มความก้าวหน้าไปยังวัด หรือสมาคมฯ ในสหรัฐอเมริกา และจัดส่งผู้แทนกรมฯ ไปประสานงาน สำหรับครูอาสาสมัครมีข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการประสานงานมากที่สุด คือ ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนไปประสานงานกับครูอาสาสมัคร รองลงมาคือ การประชาสัมพันธ์งานการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทยในต่างประเทศให้มากยิ่งขึ้น รองลงมาคือ จัดทำทำเนียบครูอาสาสมัคร และขอข้อมูลจากหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา

2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติมีข้อเสนอแนะว่าควรปรับปรุงหลักสูตรระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรมฯ ต้องส่งเสริมให้มีครูอาสาสมัครในพื้นที่ และจัดทำสื่อให้ทันสมัย ครูอาสาสมัครมีข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขด้านการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด คือ ควรปรับหลักสูตรระดับประถมศึกษาให้เหมาะสมกับเยาวชนไทย และสภาพแวดล้อม รองลงมาคือจัดทำสื่อให้ทันสมัยเพื่อให้เยาวชนไทยสนใจ รองลงมาคือ จัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับระยะเวลาในภาคฤดูร้อน รองลงมาคือ จัดทำแผนในการปฏิบัติงานการนิเทศติดตามผล รองลงมาคือ ควรจัดหาครูอาสาสมัครที่มีเทคนิคในการสอนภาษาไทย รองลงมาคือเพิ่มจำนวนครูอาสาสมัครที่ไปทำการสอนให้มากขึ้น และควรปรับหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม

2.4 ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติ มีข้อเสนอแนะว่าในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มควรมีการสอดแทรกเหตุการณ์บ้านเมืองที่เป็นปัจจุบันเพื่อให้ลูกหลานไทยได้เกิดจิตสำนึกที่จะช่วยเหลือ สนับสนุนประเทศชาติ ครูอาสาสมัครมีข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ควรมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานและจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม รองลงมาคือ จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม รองลงมาคือ ควรลดจำนวนการทำกิจกรรมเพื่อให้เหมาะสมกับระยะเวลา และจัดให้มีเจ้าหน้าที่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนไปติดตามผล

2.5 ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติมีข้อเสนอแนะว่ากรมฯ ควรต้องมีข้อสอบถามให้หน่วยจัดได้ใช้สอบเพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกัน ครูอาสาสมัครมีข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข คือ ควรพัฒนาการสอนภาษาไทยเพื่อให้เยาวชนไทยเกิดทักษะ รองลงมาคือ ควรเพิ่มเวลาในการประเมินผล รองลงมาคือ ควรจัดทำแบบฟอร์มเอกสารการทดสอบให้ชัดเจน รองลงมาคือ ควรปรับปรุงเกณฑ์การประเมินผล รองลงมา คือ

ควรให้ผู้สอนเป็นผู้จัดทำเครื่องมือประเมินผล รองลงมาคือ ควรนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงแก้ไข รองลงมาคือ ครูอาสาสมัครควรชี้แจงให้ความรู้แก่ผู้ปกครองให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น และควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน

3. สังเกตสภาพการดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย สรุปได้ดังนี้

3.1 สภาพทั่วไป หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก 4 หน่วย สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 1 แห่ง คือ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและ สังกัดสภาสถาบันราชภัฏ จำนวน 3 แห่ง คือ สถาบันราชภัฏพระนคร สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี หน่วยจัดทั้ง 4 แห่ง ยังไม่มีห้องปฏิบัติงานเป็นเอกเทศ ยังคงต้องอาศัยส่วนหนึ่ง ซึ่งเป็นห้องปฏิบัติงานของสถาบันการศึกษานั้น ๆ ในการทำงาน ด้านวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ จำพวกเครื่องคอมพิวเตอร์ พิมพ์ดีด เครื่องโม่เย็บ ฯลฯ จะต้องอาศัยใช้ร่วมกับของสถาบันการศึกษานั้น เช่น ในการเปิดรับสมัครครูอาสาสมัคร จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์พวกคอมพิวเตอร์ พิมพ์ดีด เพื่อจัดทำเอกสาร และให้เจ้าหน้าที่ใช้เก็บเอกสารต่าง ๆ

3.2 สภาพการดำเนินงาน หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เป็นหน่วยงานหนึ่งซึ่งต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับเยาวชนไทยที่อยู่ในต่างประเทศ ดังนั้นหัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกและเจ้าหน้าที่จึงต้องปฏิบัติงานหลังจากเสร็จสิ้นภารกิจการสอนเพื่อมาจัดทำเกี่ยวกับเอกสารการเงิน และตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารการสอบความรู้ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน นอกจากนี้ยังต้องเตรียมการเกี่ยวกับการรับสมัครครูอาสาสมัคร และจัดอบรมครูอาสาสมัคร จากการสังเกตและสัมภาษณ์ในช่วงที่มีการอบรมครูอาสาสมัครของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ทั้งหัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก และเจ้าหน้าที่ต่างเตรียมการกันเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยในการอบรมครูอาสาสมัคร หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนได้เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ด้านภาษาไทย วัฒนธรรม ฯลฯ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทย
ในสหรัฐอเมริกา ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทยใน
สหรัฐอเมริกา 5 ด้าน คือ

1.1 ปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ด้านนโยบายการจัด
การศึกษา ผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า

ปัญหาด้านนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนที่อยู่ในระดับปานกลาง
2 ข้อ คือ ไม่มั่นใจในการปฏิบัติงานตามนโยบายและไม่ทราบว่ามีนโยบายในการดำเนินงานการจัดการศึกษา เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่า กรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นองค์การหนึ่ง ซึ่งได้กำหนดนโยบายและหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจนอยู่แล้ว ซึ่งเป็นไปตามหลักการ และสอดคล้องกับการจัดองค์การของลีลา ลีลานูเคราะห์ (2530 : 15) ที่ว่า การจัดองค์การนั้นต้องมีวัตถุประสงค์ นโยบาย และแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน แต่เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นเป็นผลมาจากบางกลุ่มไม่เคยเป็นข้าราชการสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนมาก่อนและไม่ได้ผ่านการศึกษา กฎ ระเบียบ นโยบาย วัตถุประสงค์ ตลอดจนโครงการที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดเอาไว้แล้วจึงทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานเพราะไม่มั่นใจว่าจะปฏิบัติงานได้ตรงตามนโยบายและวัตถุประสงค์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ตั้งไว้ (สรุปจากปัญหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูอาสาสมัครในแบบสัมภาษณ์) นอกจากนี้ยังมีบางกลุ่มไม่ทราบว่ามีนโยบายในการจัดการศึกษาให้กับเยาวชนไทยทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากรมการศึกษานอกโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ในเรื่องนโยบายน้อยเกินไปจึงมีบุคคลบางกลุ่มเท่านั้นที่ทราบเกี่ยวกับนโยบายของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ส่วนปัญหาด้านนโยบายที่อยู่ในระดับน้อย 2 ข้อ คือ มีการเปลี่ยนแปลงงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน และมีการเปลี่ยนแปลงแผนการดำเนินงาน เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกานั้น เป็นงานที่ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 แต่เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารเมื่อครบวาระทำให้แผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ต้องเปลี่ยนไปตามนโยบายของผู้บริหาร ขณะเดียวกันก็มีนโยบายในเรื่องของการประหยัดงบประมาณ ทำให้งบประมาณบางส่วนถูกตัดไป เช่น การ

นิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ณ วัดไทยที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา

สำหรับผู้บริหารโดยเฉพาะวัด และหน่วยจัดฯ แล้วพบว่า ยังไม่ทราบว่าการศึกษานอกโรงเรียนจะช่วยทางวัด และหน่วยจัดอย่างไร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวัดที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา ดังนั้น หากบุคลากรขาดความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย ก็อาจทำให้เกิดปัญหาความไม่เข้าใจในการปฏิบัติงาน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการประชาสัมพันธ์ และแจกเอกสารไปยังวัดไทยในสหรัฐอเมริกา และหน่วยจัดฯ ให้เข้าใจถึงนโยบายของกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

1.2 ปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประสานงาน พบว่ามีปัญหาด้านการประสานงานอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ ขาดการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนกับครูอาสาสมัคร และไม่ได้รับข่าวสารของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่เป็นปัญหาระดับน้อยมีเพียง 1 ข้อ คือ ขาดการประสานงานกับหน่วยจัดสาขาที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา จากการศึกษาปัญหาดังกล่าว เนื่องจากว่าช่องว่างระหว่างการศึกษานอกโรงเรียนกับหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนห่างกันมากตั้งแต่เริ่มต้นโดยที่หน่วยจัดรับสมัครและคัดเลือกครูอาสาสมัคร เพื่อไปทำการสอนที่วัดไทยในสหรัฐอเมริกาขั้นตอนการรับสมัครเหล่านี้กรมการศึกษานอกโรงเรียนมิได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการคัดเลือกครูอาสาสมัคร ในเรื่องนี้กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้มีนโยบายร่วมกับหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนที่จะเป็นผู้คัดเลือกครูอาสาสมัครเพื่อไปสอน ณ วัดไทยในสหรัฐอเมริกา (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2539 : 18) ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการประสานงานระหว่างกรมการศึกษานอกโรงเรียนกับครูอาสาสมัคร เพราะสามารถติดต่อประสานงานกันโดยตรง นอกจากนี้ยังพบว่า กรมการศึกษานอกโรงเรียนขาดการประสานงานกับหน่วยจัดสาขาที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการจัดการเรียนการสอนวัดไทยซึ่งเป็นหน่วยจัดสาขาที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาจะประสานงานผ่านหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอกโดยตรงไม่ว่าจะเป็นการขอครูอาสาสมัคร การขอสื่ออุปกรณ์ ทำให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนไม่สามารถที่จะรู้ถึงปัญหาของทางวัดที่เปิดดำเนินการเรียนการสอน และขณะเดียวกันเมื่อวัดไทยในสหรัฐอเมริกามีการประชุมสมัชชาสงฆ์ กรมการศึกษานอกโรงเรียนมิได้ให้ความสำคัญทำให้ไม่ทราบข้อมูลการปฏิบัติงานซึ่งเป็นเหตุของปัญหาด้านอื่นๆ ตามมา

1.3 ปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่ามีปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ คือ เนื้อหาหลักสูตรระดับประถมศึกษาค่อนข้างยากและมากเกินไป รองลงมา คือ เยาวชนไทยที่เกิดในต่างประเทศให้ความสนใจกับสื่อที่นำไปใช้สอนน้อยมากและสุดท้าย คือ ระยะเวลาไม่เหมาะสมกับภาคฤดูร้อนจากการศึกษาปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าบุคลากรให้ความสำคัญเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตรระดับประถมศึกษาค่อนข้างยากและมากเกินไป เป็นปัญหาที่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากว่าหลักสูตรที่นำไปใช้กับเยาวชนไทยนั้นเป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นบนพื้นฐานที่มาจากประเทศไทย นักวิชาการมุ่งแต่ความเป็นมาตรฐานทางเนื้อหามากกว่าความสนใจและความต้องการของเด็ก การให้เด็กได้เรียนรู้ในเรื่องที่ใกล้ตัวเด็ก จึงเป็นการยากที่จะทำให้เด็กเกิดความเข้าใจในเนื้อหาวิชา อีกทั้งเนื้อหาที่มากเกินไปในการที่จะให้เด็กในสหรัฐอเมริกาได้รับรู้เพราะสภาพของสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ควรจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขดังข้อเขียนของ สมพงษ์ จิตระดับ (2536 : 55) ว่าหลักสูตรระดับศึกษาน่าจะได้มีการทบทวนและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นและในการปรับปรุงหลักสูตร จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องคำนึงถึงเป้าหมาย เจตนารมณ์ ความเชื่อ หลักการที่สำคัญ วัตถุประสงค์ เนื้อหาประสบการณ์ กระบวนการจัดการศึกษา เป็นต้น

นอกจากนี้ เยาวชนไทยที่เกิดในต่างประเทศยังให้ความสนใจกับสื่อที่นำไปใช้สอนน้อยมาก ทั้งนี้ เนื่องจากว่าสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีสื่อทางการศึกษาที่ทันสมัย เมื่อครูอาสาสมัครนำสื่อของกรมการศึกษานอกโรงเรียนไปใช้สอน เช่น ชุดวิชา เทป ซึ่งถ้ามีการเปรียบเทียบแล้วจะเห็นว่าสื่อที่นำไปนั้นเป็นชุดวิชาที่ไม่เด่นพอทั้งรูปเล่ม เนื้อหา สารที่ค่อนข้างยาก จึงเป็นเหตุให้เด็กสนใจสื่อประเภทนี้น้อยลง ซึ่งสอดคล้องกับข้อเขียนของ สมพงษ์ จิตระดับ (2536 : 29) ว่าเมื่อใช้สอนไปหลาย ๆ ครั้งเด็กจะเบื่อ ครูจึงต้องเปลี่ยนสื่อการสอนอยู่เสมอและปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาไม่เหมาะสมกับภาคฤดูร้อน ทั้งนี้ เนื่องจากว่าเนื้อหาของหลักสูตรที่มากเกินไปซึ่งเมื่อนำไปทำการสอนในช่วงฤดูร้อนของสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีเวลาประมาณ 8 สัปดาห์ จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูอาสาสมัครจะต้องเร่งจัดทั้งกิจกรรม และการเรียนการสอน ดังนั้น หลักสูตรที่นำไปใช้จึงควรสัมพันธ์กับระยะเวลาที่ใช้สอนด้วย

ส่วนด้านที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ ขาดการนิเทศติดตามผลจากเจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน และนักศึกษามีความรู้พื้นฐานภาษาไทยแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากว่าในการดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกที่ส่งครูอาสาสมัครไปทำการสอน ณ วัดไทย ที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา นั้น กรมการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งมีส่วนร่วมในการดำเนินงานยังไม่เคยมีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะมีงบประมาณจำกัด ดังนั้น การนิเทศติดตามผลน่าจะมีส่วนสำคัญที่จะช่วยแก้ปัญหาให้กับเจ้าหน้าที่ดำเนินงานทั้งในและนอกประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับคณะกรรมการสำนักงานกรมการศึกษาแห่งชาติ (2536 : 41) ซึ่งให้การสนับสนุนโดยเน้นเรื่องการนิเทศการศึกษา การฝึกอบรม การวัดผลและประเมินผลการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษามีความรู้พื้นฐานภาษาไทยแตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องจากเยาวชนไทยที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีทั้งที่ไปจากประเทศไทยและส่วนหนึ่งเป็นเด็กที่เกิดและเติบโตอยู่ในสหรัฐอเมริกา ดังนั้น พื้นฐานความรู้ทางภาษาไทย และความสนใจของเด็กย่อมแตกต่างกันทั้งในเรื่องของการฟัง และการพูด ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของคณะครุสภาฤดูร้อน (2534 : 20 - 40) ว่านักเรียนกลุ่มเด็กเล็กร้อยละ 50 ของห้องเด็กเล็ก ซึ่งมีอยู่ 3 ห้อง ยังไม่เข้าใจภาษาไทยดี บางคนฟังเข้าใจแต่พูดไม่ได้

ส่วนด้านที่เป็นปัญหาในระดับน้อย 2 ข้อ คือ เนื้อหาหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไม่เหมาะสมกับเยาวชนไทยและสภาพแวดล้อม และมีจำนวนครูน้อยไม่เหมาะสมกับจำนวนเด็ก ทั้งนี้ เนื่องจากว่าหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งนำไปใช้จัดการเรียนการสอนให้กับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกานั้นเป็นหลักสูตรที่ใช้กับในประเทศไทย ดังนั้น เมื่อศึกษาถึงสภาพของโครงสร้างหลักสูตรแล้ว จะเห็นว่าไม่เหมาะสมที่จะนำไปใช้กับเยาวชนไทยในต่างประเทศ อย่างยิ่งโดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งมีระบบที่ต่างกันจำเป็นอย่างยิ่งที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนจะต้องปรับปรุงหลักสูตร มิฉะนั้นแล้วเด็กจะต้องมาเริ่มต้นหรือทบทวนกันจนเกือบจะทุกปี ส่วนปัญหาเรื่องจำนวนครูน้อยไม่เหมาะสมกับจำนวนเด็ก เนื่องจากว่าแต่ละหน่วยจัดสาขาจะมีจำนวนนักเรียนแตกต่างกันไปบางหน่วยจัดสาขามีเพียงพอ แต่บางหน่วยจัดสาขาไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย และวัฒนธรรมไทยสำหรับเยาวชนไทยของ ประทุม เป้นสุวรรณ (2539 : 5) ที่ว่า อัตรากำลังไม่เพียงพอที่จะจัดการเรียนการสอนให้ครบตามหลักสูตร

1.4 ปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรม การพบกลุ่ม พบว่ามีปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ ไม่เข้าใจ จุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมจากการศึกษาปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าปัญหาความไม่เข้าใจ จุดประสงค์ของการจัดกิจกรรม ทั้งนี้ เนื่องจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้มอบให้หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกต่าง ๆ ดำเนินการฝึกอบรมแก่ครูอาสาสมัครที่ได้รับการคัดเลือกไปให้ความรู้แก่เยาวชนไทยในต่างประเทศ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2537 ค : 1) แต่เนื่องจากบุคคลที่เข้ารับการอบรมขาดการอบรมอย่างต่อเนื่องทำให้ไม่เข้าใจจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มและการปฏิบัติ

ส่วนด้านที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ คือ คู่มือที่ใช้ในการจัด กิจกรรมพบกลุ่มไม่มี ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดอบรมครูอาสาสมัครน้อยเกินไปอาจารย์ประจำ กลุ่มบางคนไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และขาดการนิเทศและติดตามผลจากเจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน

จากการศึกษาปัญหาดังกล่าว ปัญหาเกี่ยวกับคู่มือที่ใช้ในการจัด กิจกรรมพบกลุ่มไม่มี เป็นปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ เนื่องจากว่า การจัดกิจกรรมใน ต่างประเทศนั้นครูอาสาสมัครจะเป็นผู้จัดกิจกรรม โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและเหตุการณ์ ปัจจุบันในขณะนั้นภายใต้ระเบียบการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของกรมการศึกษานอกโรงเรียนซึ่ง สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ว่า “เนื้อหาจะเหมาะสมขึ้นอยู่กับผู้สอนที่รู้จักคัดเลือกและนำมาใช้ให้ เหมาะกับชุมชนและประยุกต์ให้เข้ากับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงนั้น” (โสภิต ราชวงศ์ ศึก. 2539 : คำสัมภาษณ์) กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้กำหนดกิจกรรมไว้ให้เลือกโดยได้จัดทำคู่มือที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ส่วนปัญหาเรื่องระยะเวลาที่ใช้ในการจัดอบรมครูอาสาสมัครน้อยเกินไปนั้น ทั้งนี้ เนื่องจากหลักสูตรการฝึกอบรมครูอาสาสมัครสอนการศึกษานอกโรงเรียนได้ กำหนดให้มีการอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเป็นเวลา 4 วัน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2537 ค : 4) แต่ในการปฏิบัติจริงต้องลงมือปฏิบัติมากกว่า 4 วัน ทั้งนี้ เนื่องจากมีเนื้อหาในการ อบรมมาก แต่กำหนดจำนวนชั่วโมงไว้จำกัดตามโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม (กรมการศึกษานอก โรงเรียน. 2537 ค : 2 - 3) ส่วนปัญหาอาจารย์ประจำกลุ่มบางคนไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงาน ทั้งนี้ เนื่องจากในการจัดอบรมครูอาสาสมัครที่จะไปทำการสอนในต่างประเทศนั้น ครู อาสาสมัครบางคนมีความจำเป็นไม่สามารถเข้ารับการอบรมในช่วงที่มีการบรรยายกิจกรรมของ กรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงเป็นเหตุให้ครูอาสาสมัครนั้นไม่เข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ

กรรมการศึกษานอกโรงเรียน ทั้งนี้ จากการสังเกตผลการจัดทำเอกสารการประเมินผลการศึกษาที่มีความผิดพลาด และปัญหาสุดท้าย คือ ขาดการนิเทศและติดตามผลจากเจ้าหน้าที่กรรมการศึกษานอกโรงเรียน ทั้งนี้ เนื่องจากกรรมการศึกษานอกโรงเรียนมีงบประมาณจำกัด ทำให้ไม่สามารถนิเทศและติดตามผลได้ โดยเฉพาะในปีงบประมาณ 2541 ต้องใช้งบประมาณอย่างประหยัด เพราะรัฐบาลจำเป็นต้องประหยัดงบประมาณ

1.5 ปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประเมินผล การเรียนการสอน พบว่ามีปัญหาด้านการประเมินผลที่อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ คือ เยาวชนไทยขาดทักษะในการอ่านภาษาไทยอย่างแตกฉาน เวลาในการประเมินผลน้อยเกินไป และความยุ่งยากในการจัดทำเอกสาร เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า การที่เยาวชนไทยขาดทักษะในการอ่านภาษาไทยอย่างแตกฉาน ทั้งนี้ เนื่องจากว่าเด็กที่มาเรียนจะมีอายุในช่วง 8 - 12 ปี เด็กสามารถฟังและพูดได้พอสมควร แต่การอ่านและเขียนยังมีอุปสรรคมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาศรี สีนอำไพ (2535 : 52) ที่กล่าวว่าเด็กไทยที่เกิดหรือเติบโตในสหรัฐอเมริกาไม่สามารถใช้ทักษะภาษาไทยในการสื่อความหมายได้ เพราะอาจจะพูดและฟังได้บ้าง แต่ไม่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้เลย ซึ่งการขาดทักษะภาษาไทยอาจทำให้เด็กไทยในต่างประเทศขาดความเข้าใจ ศิลปะและวัฒนธรรมไทย ปัญหารองลงมา คือ เวลาในการประเมินผลน้อยเกินไป ทั้งนี้ เนื่องจากว่า ในการจัดการเรียนการสอนภาคฤดูร้อนของแต่ละรัฐในสหรัฐอเมริกาจะมีระยะเวลาที่แตกต่างกันไปตามภูมิประเทศ บางรัฐ อาจปิดภาคฤดูร้อน 2 เดือนเต็ม หรือมากกว่านี้ แต่บางรัฐปิดภาคฤดูร้อนเพียงเดือนเศษ ๆ จึงเป็นปัญหว่ารัฐที่มีเวลาน้อย การเรียนการสอนก็ต้องเร่งจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ทันกับเวลานั้น ๆ ด้วย ดังสัมโมทนียกถา ของ พระธรรมราชาวัตรตอนหนึ่ง (วัดไทยลอสแอนเจลิส, 2529 : 8) ที่ว่า ครูก็ดี ผู้ปกครองก็ดี มีความคิดเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน คือ การเรียนของเด็กไม่ก้าวหน้า ผู้ปกครองอยากเห็นลูก ๆ อ่านหนังสือไทยออก พูดภาษาไทยได้ แต่ก็เป็นไปได้ยาก เพราะเวลาเรียนมีน้อยสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง เท่านั้น ปัญหาอันดับต่อมาคือ ความยุ่งยากในการจัดทำเอกสาร ทั้งนี้เนื่องจากเป็นเพราะในการประเมินผล การสอบเทียบความรู้ของกรรมการศึกษานอกโรงเรียนต้องให้ครูอาสาสมัครเป็นผู้ทำหน้าที่ในการรับสมัครนักเรียน จัดสอบ และจัดทำผลการสอบ เพื่อเสนอต่อกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งครูอาสาสมัครบางคนไม่เคยชินกับเอกสารต่าง ๆ ทำให้ต้องรับภาระงานเพิ่มมากขึ้น และเอกสารนั้นก็มักสลับซับซ้อนยุ่งยากแก่ความเข้าใจของครูอาสาสมัครบางคน ซึ่งสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ว่า “ในด้านการจัดเอกสารการประเมินผลการศึกษาของกรรมการศึกษานอกโรงเรียนใน

บางเรื่องซับซ้อนและสับสนควรจะง่าย ๆ และชัดเจนมากกว่านี้ เพราะครูอาสาสมัครที่ไปสอนใช้เวลาอันจำกัด และการประเมินผลควรจะเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนไม่ซับซ้อน สามารถเข้าใจได้ในเวลากระยะสั้น ๆ และเข้าใจร่วมกันได้ทุกคน โดยเฉพาะในกลุ่มครูอาสาสมัครด้วยกัน ไม่ใช่เข้าใจเฉพาะหัวหน้าทีมเท่านั้น” (สุขพงศ์ ทศนกุลกิจ. 2539 : คำสัมภาษณ์) ดังนั้น กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้ดำเนินการปรับปรุงเอกสารการสอบตลอดจนการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อให้ครูอาสาสมัครได้นำไปประกอบการปฏิบัติงาน

ส่วนด้านที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ คือ เกณฑ์การประเมินผลไม่เหมาะสมกับเยาวชนไทย การประเมินผลไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และไม่ได้นำผลจากการวัดผลประเมินมาปรับปรุงแก้ไข เมื่อพิจารณาจากปัญหาแล้ว พบว่าเกณฑ์การประเมินผลไม่เหมาะสมกับเยาวชนไทย ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรที่นำไปใช้ส่วนหนึ่งเป็นหลักสูตรที่ใช้ในประเทศไทย ซึ่งน่าจะเหมาะสำหรับเด็กในประเทศไทยมากกว่าที่จะนำไปใช้กับเยาวชนไทยในต่างประเทศ ซึ่งมีพื้นฐานและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันกับเยาวชนไทยอีกทั้งหลักสูตรยากเกินไป ดังนั้นกรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงจัดให้มีการวัดผล ประเมินผลการเรียนระดับ ป. 2 ป. 4 และ ป. 6 เพื่อเป็นคะแนนตัดสินผ่านในอัตราส่วน 30 : 30 : 40 (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2540 : 12)

ส่วนการประเมินผลไม่สอดคล้องกับเนื้อหานั้น ทั้งนี้เนื่องจากครูอาสาสมัครเป็นผู้ทำการสอน แต่ผู้ออกข้อสอบคือหัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ดังนั้นเนื้อหาที่ออกข้อสอบจึงเป็นจุดบกพร่องในการประเมินผลตามคำสัมภาษณ์ว่า “ผู้สอนไม่ได้ออกข้อสอบ ผู้ออกข้อสอบไม่ได้ทำการสอน” (สุพัตรา ไทวรภา. 2537 : คำสัมภาษณ์)

ส่วนปัญหาการวัดผลประเมินผล ซึ่งไม่ได้นำมาปรับปรุงแก้ไขนั้น เนื่องจากครูอาสาสมัครที่ไปทำการสอนจะสลับเปลี่ยนกันไปปฏิบัติงานเป็นระยะเวลา 3 เดือนเป็นอันสิ้นสุดโครงการ ทำให้ไม่สามารถนำผลของการวัดผลและประเมินผลมาปรับปรุงแก้ไข

ส่วนด้านที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย 2 ข้อ คือ ผู้ปกครองบางคนไม่เห็นความสำคัญของการประเมินผลและขาดความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบในการปฏิบัติงานเพื่อพิจารณาแล้ว พบว่า ผู้ปกครองบางคนไม่เห็นความสำคัญของการประเมินผล ทั้งนี้เนื่องจากว่าผู้ปกครองในต่างประเทศไม่เข้าใจในการวัดผลประเมินผล จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูอาสาสมัครจะต้องชี้แจงให้ผู้ปกครองเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของ ประทุม แป้นสุวรรณ (2539 : 5) ที่กล่าวว่าควรจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และการประเมินผล นอกจากนี้ครูอาสาสมัครยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เนื่องจาก

ระเบียบการปฏิบัติงานการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน นั้น ครูอาสาสมัครที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมทำให้ไม่เข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับระเบียบ จึงก่อให้เกิดความยุ่งยากสับสนขึ้น

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา เรียงตามลำดับจากข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากไปหาน้อย ดังต่อไปนี้ (1) ควรปรับหลักสูตรระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (2) ควรพัฒนาการสอนภาษาไทย เพื่อให้เยาวชนไทยเกิดทักษะ (3) จัดให้มีเจ้าหน้าที่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนไปประสานงานกับครูอาสาสมัคร (4) ควรมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานและจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และ (5) จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และแบ่งบทบาทหน้าที่ระหว่างกรมการศึกษานอกโรงเรียน หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกให้ชัดเจน

จากข้อเสนอแนะเหล่านี้ สมควรอย่างยิ่งที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกรมการศึกษานอกโรงเรียนควรได้นำไปพิจารณาปรับปรุงในการดำเนินงานที่ผ่านมา และมีการปรับแผนการปฏิบัติงานให้ยืดหยุ่นตามสภาพและความต้องการของครูอาสาสมัคร และเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก หัวหน้าคณะสงฆ์ไทยในวัดไทยต่าง ๆ ที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา และครูอาสาสมัครสอนการศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศ ให้ได้รับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการต่างประเทศ กรมการศาสนา ทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันราชภัฏต่าง ๆ เป็นต้น ให้ได้รับทราบกิจกรรมต่าง ๆ ในการให้บริการการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศ และควรได้มีการสำรวจความต้องการของวัดไทยในสหรัฐอเมริกา ก่อนที่จะดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อให้สนองความต้องการของเยาวชนไทยอย่างแท้จริง และในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ หรือให้บริการแก่วัดไทยในการดำเนินงานควรได้มีการเตรียมการ และพร้อมที่จะให้บริการได้ทันที ดังนั้นจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมก่อนที่จะออกบริการอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป จากผลการศึกษาค้นคว้า การดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทย ในสหรัฐอเมริกา พอสรุปเป็นข้อเสนอแนะ เพื่อประกอบการพิจารณาปรับปรุงรูปแบบการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับเยาวชนไทย ในสหรัฐอเมริกาดังต่อไปนี้

1.1 การดำเนินงานด้านนโยบายการจัดการศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และบุคคลทั่วไปได้ทราบถึงนโยบายของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับเยาวชนไทย ในสหรัฐอเมริกาเพราะจะทำให้หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบนโยบายที่ชัดเจน และปฏิบัติงานได้ตรงตามนโยบาย นอกจากนี้กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดทำนโยบายซึ่งแสดงรายละเอียดให้สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบและถือปฏิบัติด้วย

1.2 การประสานงาน กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดส่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไปร่วมปฏิบัติงานกับหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน และร่วมประชุมกับครูอาสาสมัคร เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำอย่างใกล้ชิดเพื่อเป็นขวัญ และกำลังใจให้แก่ครูอาสาสมัครในการปฏิบัติหน้าที่

1.3 การจัดการเรียนการสอน กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรมีการพัฒนาหลักสูตรระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และสอดคล้องกับความเป็นอยู่ของเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ สื่อที่นำไปใช้ควรมีการปรับปรุงให้เป็นสื่อที่ทันสมัย ทัดเทียมเท่ากับสื่อในต่างประเทศ

1.4 การจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม กรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรจัดทำคู่มือกิจกรรมการพบกลุ่มให้กับครูอาสาสมัคร เพื่อจะได้เข้าใจถึงจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มซึ่งเป็นกิจกรรมที่จำเป็น นอกจากนี้ควรให้ครูอาสาสมัครผ่านการอบรมหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา เพราะจะทำให้การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเป็นไปในแนวเดียวกัน

1.5 การประเมินผลการเรียนการสอน กรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรกำหนดเกณฑ์การประเมินผลใหม่เพื่อให้เหมาะกับสภาพของเยาวชนไทย เช่น กำหนดให้มีคะแนนเก็บ 40:60 แทนการประเมินผลจากปลายภาคครั้งเดียว เพราะเยาวชนไทยยังขาดทักษะในการอ่านภาษาไทยอย่างแตกฉาน นอกจากนี้กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดทำคู่มือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อให้ครูอาสาสมัครได้นำไปเป็นแบบอย่าง

1.6 หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ควรคัดเลือกครูอาสาสมัครที่มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน และสามารถอุทิศเวลาให้กับการปฏิบัติงานในต่างประเทศอย่างแท้จริง ทั้งนี้เพื่อให้ครูอาสาสมัครมีสมรรถภาพและศักยภาพในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป จากผลการศึกษาวิจัย ปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา สามารถนำมาเป็นข้อเสนอสำหรับการวิจัยดังต่อไปนี้

2.1 ควรศึกษารูปแบบของการประสานงาน การปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริการะหว่างกรมการศึกษานอกโรงเรียนกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2 ควรศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของหัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอกที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน

2.3 ควรศึกษาปัญหา ในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครสอนการศึกษานอกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา

2.4 ควรศึกษานโยบายที่มีผลต่อการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา

บรรณานุกรม

- การศาสนา, กรม. รายชื่อวัดไทยในต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: ฝ่ายศาสนวิเทศ. 2538.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. คู่มือนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา
พุทธศักราช 2531. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา. 2533
- คู่มือนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น(ม.3)
หลักสูตรพุทธศักราช 2530 ทั้ง 3 วิธีเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.
- คู่มือนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย(ม.6)
หลักสูตรพุทธศักราช 2530 ทั้ง 3 วิธีเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.
- นโยบายการจัดการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับเยาวชนไทยใน
ต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย. 2537 ก.
- นโยบายการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6.
สงขลา: โรงพิมพ์ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ภาคใต้, 2530.
- แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ติดตามคำตอบเกี่ยวกับการจัด
การศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
พุทธศักราช 2530 ทั้งสามวิธีเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา 2531.
- แนวทางการให้หลักสูตรประถมศึกษาประเภทบุคคลภายนอก สำหรับคนไทยในต่าง
ประเทศ. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน. 2537 ข.
- สรุปผลการประชุมสัมมนาผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ดำเนินงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดสงขลา จังหวัดนครปฐม จังหวัดขอนแก่น. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
ประเภทบุคคลภายนอก, 2533.
- หลักสูตรการฝึกอบรมครูอาสาสมัครสอนการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับคนไทยใน
ต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: 2537 ค.
- หลักสูตรประถมศึกษาประเภทบุคคลภายนอก สำหรับคนไทยในต่างประเทศ
พุทธศักราช 2530. กรุงเทพฯ: 2539. ก
- โครงการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศ” ใน เอกสารประกอบการ
ประชุมคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อพิจารณารูปแบบแนวทางการจัดการศึกษานอก
โรงเรียนในต่างประเทศ. หน้า 26 - 28. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมมาตรฐานการ
ศึกษานอกโรงเรียน, 2539. ข.

การศึกษานอกโรงเรียน , กรม. เอกสารประกอบการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

สำหรับคนไทยในต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน, 2539.

การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก, ศูนย์. อดีตถึงปัจจุบันการศึกษานอกโรงเรียน

ประเภทบุคคลภายนอก. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก: กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2534. อัดสำเนา.

กมล ชูทรัพย์. การบริหาร. กรุงเทพฯ: บริษัทผดุงวิทยา, 2516.

กิติมา ปรีดีดิกล. ทฤษฎีบริหารองค์การ. กรุงเทพฯ: ธนะการพิมพ์, 2529.

กุนธน ธนะพงศธร. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ หน่วยที่ 6 - 10, พิมพ์ครั้งที่ 9, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2535.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. โครงการจัดทำแนวทางการศึกษาภาษา

ไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพฯ: รายงานการประชุมผลการประชุมปฏิบัติการ, 2536.

เครือวัลย์ สุวรรณดิษฐากุล. ทักษะเชิงประเมินของครูอาสาสมัครและกรรมการโรงเรียนต่อแผน

การสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทย ระดับ 5 และระดับ 6 โรงเรียน

พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา. วิทยานิพนธ์ คม. กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2532.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. โครงการสอนภาษาไทย และวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศ.

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

_____. โรงเรียนวัดไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

ชานนท์ พงศ์อุดม. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครเดินสอน

การศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. นครปฐม.

มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526. อัดสำเนา.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. “การอาสาพัฒนาชนบทไทย”. วารสารพัฒนาชุมชน. 24, 11

(พฤศจิกายน 2528:19 - 20)

- ดร.ณิ ไยเผือก. ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษา
นอกโรงเรียน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. 2534. อัดสำเนา.
- ดาร์ณี ประยูรวงษ์. บทบาทผู้นำชุมชนในระดับท้องถิ่นตามนโยบายของแผนพัฒนาชุมชน
อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่:กรณีศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านแม่ปะและหมู่บ้าน
แม่ปาน. วิทยานิพนธ์ คม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2535. ดวงประทีป.
วัดไทยลอสแอนเจลิส: สหรัฐอเมริกา, 2529.
- ทรงศรี วีระรังษิยากรณ์. ความคิดเห็นของครูอาสาสมัครศึกษานอกโรงเรียน ในการดำเนิน
งานการศึกษาพื้นฐานมัธยมชุมชนของกรมศึกษานอกโรงเรียน. ปรินญานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- ทองจันทร์ กันธิยะ. การศึกษาความเข้าใจในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนของครูอาสา
สมัครการศึกษานอกโรงเรียน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
- ประทุม แป้นสุวรรณ. รายงานการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยสำหรับ
เยาวชนไทย. 2539. อัดสำเนา.
- ประกาศรี สีนอำไพ. อิทธิพลของพระพุทธศาสนาในการพัฒนาสำนึกความเป็นไทยของนักเรียน
โรงเรียนวัดไทยในสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2535.
- ป๋วย วิจารณ์พูนทรัพย์. “อาสาสมัคร” ใน เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเรื่องบทบาท
ของอาสาสมัคร. สภาสังคมสงเคราะห์:คณะกรรมการประสานงานส่วนภูมิภาค ภาค
1 แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ วันที่ 30 พฤษภาคม 2525 ณ หอประชุม
ศาลากลาง จังหวัดสระบุรี. อัดสำเนา.
- พุทธศาสนาฝ่ายเถรวาท. ศูนย์, ข่าววัดไทยในสหรัฐอเมริกา. สหรัฐอเมริกา รัฐแคลิฟอร์เนีย,
2524.
- พระธรรมวราขานุวัตร. ที่ระลึกในงานฉลองสมณศักดิ์พระธรรมวราขานุวัตร. วัดไทยลอสแอนเจลิส
สหรัฐอเมริกา, 2534.
- พระมหาสุรศักดิ์ ชีวานนโท. สัมฤทธิ์บัตรานุสรณ์. วัดไทยกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. สหรัฐอเมริกา:
กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. 2534.

- พิพัฒน์ นราภิรมย์ขวัญ. พ.ต.ท.รองผู้กำกับการ 5. สัมภาษณ์, 9 มิถุนายน 2536.
- ไพศาล หวังพานิช. วิธีการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศึกษาพร, 2528.
- ศิริอร ชันฤหัตถ์. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: อักษรพิพัฒน์. 2531.
- ศิวาพร มั่นทุกานนท์ กรรณิการ์ นิยมศิลป์ และนภาพร ชันธนา. การบริหารบุคคล. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดนำถึงการพิมพ์, 2528.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. คำสั่งที่ กศน. 479/2529 เรื่องกำหนดสถานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอก สำหรับคนไทยในต่างประเทศ. ลงวันที่ 25 กรกฎาคม 2529.
- สมัชชาสงฆ์ไทยในสหรัฐอเมริกา. สงฆ์ไทย. สหรัฐอเมริกา: วัดธัมมามาราม ชิคาโก, 2534
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหารบุคคลแผนใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2516.
- สมพงษ์ จิตระดับ. เด็ก 2 วัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2536.
- สีลา สีนานุเคราะห์. องค์การและการจัดการ. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2530.
- สุนทร โคตรบรรเทา. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ: อักษรสยามการพิมพ์, 2524.
- เสนาะ ดิยาวาร์. การบริหารบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.
- เสาวนีย์ เสนาสุ. งานอาสาสมัครและกิจกรรมเยาวชน. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2529.
- สุนน อมรวิวัฒน์. รายงานผลการวิเคราะห์แบบสอบถามของคณะกรรมการอำนวยการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เนื่องในการประชุมสมัชชาสงฆ์ไทย ณ วัดไทยลอสแอนเจลิส. สหรัฐอเมริกา, พฤษภาคม 2539.
- สุทธวิพรรณ คงสวัสดิ์. ปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิจัยเรียนรู้ด้วยตนเองในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- อนุสรณ์ พอ.มมร. ฉบับแจกประกาศนียบัตร. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2522.
- อนุสรณ์ พอ.มมร. โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2532.

- . อรุณ รักธรรม. หลักการบริหารและมนุษยสัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช. 2522.
- อวยชัย ชะบา. เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร. กรุงเทพฯ: สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2523.
- อุดม เขยกิจวงศ์. การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก สำหรับคนไทยในต่างประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2529.
- อุทัย หิรัญโต. หลักการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2520.
- อุตสาห์ กิจอันเจริญ. ทัศนะเชิงประเมินของครู พระสงฆ์ กรรมการโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในสหรัฐอเมริกา ระดับ 1 และระดับ 2, วิทยานิพนธ์ คม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2532.
- Barnard, Chester I. The Function of the Executive. London: Cambridge: University Press, 1966.
- Beach, Dales. Personnel: The Management of People at Work. 3 rd.ed. New York: Macmillan Publishing Co, 1970.
- Flippo, Edwin B. Principle of Personnel Management. 3 rd.ed. Tokyo: McGraw-Hill Kagakusha, Ltd., 1971.
- Gellbert, Sax. Principles of Education Measurement and Evaluation. Belmont. California: Wadsworth Publishing Co., Inc., 1974.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อวัดไทยในสังกัดมหานิกายและธรรมยุตในสหรัฐอเมริกา

รายชื่อวัดในสังกัดมหานิกายที่เป็นสมาชิกสมาคมฯสงฆ์ไทยในสหรัฐอเมริกา

<p>1. วัดไทยลอสแอนเจลิส
12909 ถนนแคนทารา
รัฐแคลิฟอร์เนีย
โทร. (818) 780-4200 , 785-9552</p>	<p>6. วัดมงคลรัตนาราม
1911 ถนนรูสเซล เบิร์กเลย์
รัฐแคลิฟอร์เนีย
โทร. (510) 849-3419</p>
<p>2. วัดไทยกรุงวอชิงตัน, ดี.ซี.
13440 ถนนเลย์ฮิลล์
รัฐแมริแลนด์
โทร. (301) 871-8660</p>	<p>7. วัดธรรมคุณาราม
644 อีส์ท์ 1000 นอร์ท เมืองเลย์ตัน
รัฐยูทาห์
โทร. (801) 544-7616</p>
<p>3. วัดธัมมาราม
7059 ถนนที่ 75 ตะวันตก
รัฐอิลลินอยส์
โทร. (708) 5948100-2 594-8100-2</p>	<p>8. วัดมงคลรัตนาราม
5306 ถนนปาล์มริฟเวอร์ เมืองแทมปา
รัฐฟลอริดา
โทร. (813) 621-1669</p>
<p>4. วัดวชิรธรรมปทีป
75 ถนนแคลิฟอร์เนีย
รัฐนิวยอร์ก
โทร. (914) 699-5778</p>	<p>9. วัดพุทธาวาส
6007 สเปนเดลไดร์ฟ เมืองฮิวส์ตัน
รัฐเท็กซัส
โทร. (713) 820-3255</p>
<p>5. วัดพุทธวราราม
4801 ถนนจูเลียน
รัฐโคโลราโด
โทร. (303) 4331826 433-1826</p>	<p>10. วัดพุทธรังษี
15200 ถนน 240 เซาร์เวส เมืองไมอามี
รัฐฟลอริดา
โทร. (305) 245-2702</p>

<p>11. วัดพุทธานุสรณ์
36054 ไนส์ บุรีผาด เมืองพริมอนท์
รัฐแคลิฟอร์เนีย
โทร. (415) 790-2294</p>	<p>16. วัดพุทธจักรมงคลรัตนาราม
87210 เซกัลด์ สตรีทเฟิร์ล ซีดี
รัฐฮาวาย
โทร. (808) 459-4176</p>
<p>12. วัดพระศรีรัตนาราม
890 ลินด์เซย์ เลน ฟลอริสตัน
รัฐมิสซูรี
โทร. (314) 839-3115</p>	<p>17. วัดไวสเลีย
932 นอร์ธเลสลี สตรีท เมืองไวสเลีย
รัฐแคลิฟอร์เนีย
โทร. (209) 738-4919</p>
<p>13. วัดมงคลเทพมณี
3304 ไคร์สโรธ เบนชาเลม
รัฐเพนซิลวาเนีย
โทร. (215) 638-9755</p>	<p>18. วัดพุทธธรรม
8910 เซาธคิงเกรี่ ไฮเวย์ ฮินเดล
รัฐอิลลินอยส์
โทร. (708) 789-8866</p>
<p>14. วัดพุทธภาวนา
3414 เซาธ์แซนฮิลล์โรด ลาสเวกัส
รัฐเนวาดา
โทร. (702) 435-1504</p>	<p>19. วัดพุทธนานาชาติ
8105 ถนนลินเดน เดลวาเล
รัฐเท็กซัส
โทร. (512) 247-2685</p>
<p>15. วัดพรหมคุณาราม
17217 เวสต์แมรีแลนด์ เอเวอร์นิว วอด์เดล
รัฐออริโซน่า
โทร. (602) 935-2276</p>	<p>20. วัดสามัคคีธรรมาราม
1056 เซอร์รี่ อเวนิว
รัฐแคลิฟอร์เนีย
โทร. (310) 434-4343</p>

<p>21. วัดพุทธธัมโม
24304 แอดวูด อเวนิว
เมอริโน วอลเลย์
รัฐแคลิฟอร์เนีย
โทร. (714) 656-1306</p> <p>22. วัดพุทธวิปัสสนา
4503 แอดแลนด์ไฮ อเวนิว
ลองบีช
รัฐแคลิฟอร์เนีย
โทร. (310) 4233083 423-3083</p> <p>23. วัดพุทธจักรมงคลรัตนาราม
139 ตะวันตกที่ 11 อเวนิว เอสคอนดิโด
รัฐแคลิฟอร์เนีย
โทร.(619) 738-6165</p> <p>24. วัดนครธรรม
3225 ลินคอร์นเวย์ ซานฟรานซิสโก
รัฐแคลิฟอร์เนีย
โทร. (415) 665-7566</p> <p>25. วัดชาวพุทธ
3495 เกรย์สตรีท
รัฐแคลิฟอร์เนีย
โทร. (909) 8802762 880-2762</p> | <p>26. วัดพุทธเมย์วูด
5950 เฮลีโอโทรป เซอร์เคิล เมืองเมย์วูด
รัฐแคลิฟอร์เนีย
โทร. (213) 9717435 971-7435</p> <p>27. วัดโพธิวารัังสฤษฏ์
14372 ฮาเวส สตรีท วิทเทียร์
รัฐแคลิฟอร์เนีย
โทร.(310) 946-9998</p> <p>28. วัดพุทธประทีป
310 พอพลาร์ อเวนิว ซานบรูโน
รัฐแคลิฟอร์เนีย
โทร. (650) 6159528 615-9528</p> <p>29. วัดพุทธมณฑล
34550 ออเรนจ์ สตรีท
เลก แอลซินโนเลย์
รัฐแคลิฟอร์เนีย
โทร.(909) 6478352</p> |
|---|--|

รายชื่อวัดในสังกัดพระธรรมยุตในสหรัฐอเมริกา

<p>1. วัดพุทธรัตนาราม
822 เมืองเคลเลอร์
รัฐเท็กซัส
โทร.(817) 430-4365</p>	<p>6. วัดธรรมประทีป
8526 โฮลเมอว์เวอร์โนลโรด อเล็กซานเดรีย
รัฐเวอร์จิเนีย
โทร. (703) 7991081 799-1051</p>
<p>2. วัดปาธรรมชาติ
14036 ถนนดอนจูเลียน เมืองลาพวนต์
รัฐแคลิฟอร์เนีย
โทร.(818) 336-2224</p>	<p>7. วัดญาณรังษี
11226 ถนนซาเฟิล เมืองแฟร์แฟกซ์
รัฐเวอร์จิเนีย
โทร.(703) 3236546 323-6546</p>
<p>3. วัดปาธรรมชาติ ชิกาโก
8243 เซาร์นิวแลนด์ เมืองเบอร์แบงก์
รัฐแคลิฟอร์เนีย
โทร. (708) 599-5920</p>	<p>8. วัดวอชิงตันพุทธนาราม
4401 ถนน 360 เมืองออเบิร์น
รัฐวอชิงตัน
โทร.(206) 927-5408</p>
<p>4. วัดพุทธดัลลัส
8484 ถนนสตูลท์ เมืองดัลลัส
รัฐเท็กซัส
โทร.(214) 340-6187</p>	<p>9. วัดพุทธนุชา
3094 เรนโบว์ไดร์ฟ
รัฐจอร์เจีย
โทร.(404) 2842416 284-2416</p>
<p>5. วัดพุทธาราม
5214 เมืองเมมฟิสโบโลว์
รัฐเทนเนสซี
โทร.(615) 890-5570</p>	<p>10. วัดภริทัตตวนาราม
5615 ถนนไฮวอด เมืองออนตาริโอ
รัฐแคลิฟอร์เนีย
โทร.(714)9887731 988-7731</p>

11. วัดสันติธรรม

3917 วินเนสโบโร ออกัสตาร์

รัฐจอร์เจีย

โทร.(706) 790-9374

12. วัดพุทธสามัคคีธรรม

4625 ถนนฮัมเมอร์ เมืองฟอร์ตสมิท

รัฐอาร์คันซอ

โทร.(501) 782-0126

13. วัดโพธิศรีสัตตนาถ

4845 ถนนรีโอลินดา เมืองซาคราเมนโต

รัฐแคลิฟอร์เนีย

โทร.(916) 925-6152 925-6152

14. วัดบุญญานาราม

1666 ถนนวอล์ท เมืองปาล์มเบย์

รัฐฟลอริดา

โทร.(407)728-2396 728-2396

15. วัดเมตตาवनาราม

2264 วันเดอร์ริง ไรต์ ไดรฟ์ เมืองซินฮิลด์

รัฐแคลิฟอร์เนีย

โทร.(619) 988-3474

16. วัดแคโรไลนาพุทธจักรวนาราม

93 มิดวิท โรค เมืองโบลิเวีย

รัฐนอร์ทแคโรไลนา

โทร.(919) 253-4526

17. วัดธรรมบูชา

6201 ถนนชอเยอร์ เมืองแซนแอนโตนิโอ

รัฐเท็กซัส

โทร.(512) 520-5011

18. วัดสังฆรัตนาราม

2200 สายที่ 55 เมืองโอคลาโฮมา

รัฐโอคลาโฮมา

โทร.(405) 677-4306

19. วัดวิจิตาราม

5327 ถนนนอร์ทบรอดเวย์ เมืองวิจิตา

รัฐแคนซัส

โทร.(316) 8380043 838-0043

20. วัดฟลอริดาธรรมาราม

2421 ถนนวินแลนด์ เมืองคิสซิมมี

รัฐฟลอริดา

โทร.(407) 397-9552

ภาคผนวก ข
รายชื่อวัดไทยที่ดำเนินการเปิดสอนโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์
ในสหรัฐอเมริกา

รายชื่อวัดไทยที่ดำเนินการเปิดสอนโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในสหรัฐอเมริกา

1. วัดวชิรธรรมปทีป	รัฐนิวยอร์ก
2. วัดธัมมาราม	รัฐอิลลินอยส์
3. วัดไทยลอสแอนเจลิส	รัฐแคลิฟอร์เนีย
4. วัดไทยกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.	รัฐแมรีแลนด์
5. วัดพุทธวราราม	รัฐโคโลราโด
6. วัดพุทธานุสรณ์	รัฐแคลิฟอร์เนีย
7. วัดพรหมคุณาราม	รัฐอริโซนา
8. วัดมงคลรัตนาราม เบิร์กลีย์	รัฐแคลิฟอร์เนีย
9. วัดมงคลรัตนาราม แทมปา	รัฐฟลอริดา
10. วัดธรรมคุณาราม	รัฐยูทาห์
11. วัดมงคลเทพมุนี	รัฐเพนซิลวาเนีย
12. วัดพระศรีรัตนาราม	รัฐมิสซูรี
13. วัดพุทธธรรม	รัฐอิลลินอยส์
14. วัดพุทธาวาส	รัฐเท็กซัส
15. วัดพุทธประทีป	รัฐแคลิฟอร์เนีย
16. วัดพุทธดัลลัส	รัฐเท็กซัส
17. วัดธรรมประทีป	รัฐเวอร์จิเนีย
18. วัดญาณรังษี	รัฐเวอร์จิเนีย
19. วัดพุทธนุชา	รัฐจอร์เจีย
20. วัดวิชิตาราม	รัฐแคนซัส
21. วัดพุทธวราราม	รัฐโคโลราโด
22. วัดวอชิงตันพุทธวราราม	รัฐวอชิงตัน
23. วัดป่าธรรมชาติ ชิคาโก	รัฐอิลลินอยส์

24. วัดพลอริตาธรรมาราม	รัฐพลอริตา
25. วัดเมตตาวนาราม	รัฐแคลิฟอร์เนีย
26. วัดพุทธสามัคคีธรรม	รัฐอาร์คันซอส
27. วัดสันติธรรม	รัฐจอร์เจีย
28. วัดไวสเลีย	รัฐแคลิฟอร์เนีย
29. วัดสามัคคีธรรมาราม	รัฐแคลิฟอร์เนีย
30. วัดพุทธจักรมงคลรัตนาราม ซานดิเอโก	รัฐแคลิฟอร์เนีย
31. วัดพุทธรัตนาราม	รัฐเท็กซัส
32. วัดแคโรไลนาพุทธจักรวนาราม	รัฐนอร์ทแคโรไลนา
33. วัดโพธิวารังสฤษฎ์	รัฐแคลิฟอร์เนีย
34. วัดพุทธวิปัสสนา ลองบีช	รัฐแคลิฟอร์เนีย
35. วัดพุทธาราม	รัฐเม็กซิโก
36. วัดพุทธนานาชาติ	รัฐเม็กซิโก
37. สำนักสงฆ์พุทธภูมิธรรมิการาม	รัฐแคลิฟอร์เนีย
38. วัดพุทธเมย์วูด	รัฐแคลิฟอร์เนีย
39. ศูนย์พุทธธรรมภาวนา	รัฐชิคาโก
40. วัดศรัทธาธรรม	รัฐเท็กซัส
41. วัดพุทธวราราม	เดนเวอร์
42. วัดพุทธจักรมงคลวราราม	รัฐฮาวาย
43. ศูนย์พุทธธรรมภาวนา	แอ่งคอเวจ

ภาคผนวก ค
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
เรื่อง
การดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา และข้อเสนอแนะ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ
 ด้านนโยบายการจัดการศึกษา ด้านการประสานงาน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

ตอนที่ 1

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว
 ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ (นาย,นางสาว,นาง).....
 ตำแหน่ง.....
 บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา

ตอนที่ 2

ตอนที่ 2 ปัญหา และข้อเสนอแนะการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับ
 เยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกามีดังนี้

1. ด้านนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
2. ด้านการประสานงาน
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน
4. ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม
5. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

แบบสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานงานการศึกษาออกโรงเรียน
เรื่อง
การดำเนินงานการจัดการศึกษาออกโรงเรียนสำหรับเยาวชนไทย
ในสหรัฐอเมริกา

แบบสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานงานการศึกษาออกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา.....

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....เวลา น.

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

1. หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก.....

ชื่อ.....

2. เจ้าอาวาสวัด.....

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาออกโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกาใน
ปัจจุบันในด้านต่อไปนี้เป็นอย่างไรร่าง

2.1 ด้านนโยบายการจัดการศึกษาออกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา มีปัญหาหรือไม่
อย่างไร

2.2 ด้านการประสานงาน

- การประสานงานเป็นอย่างไร
- เจ้าหน้าที่ของ กศน.มีส่วนช่วยเหลือมากน้อยเพียงใด
- หน่วยจัดฯ/วัดมีความต้องการให้มีการประสานงานแบบใด
- การประสานงานระหว่างหน่วยจัดฯ/วัด และ กศน.เป็นอย่างไร

2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน

- หลักสูตรภาษาไทย และวัฒนธรรมไทยในระดับประถมศึกษา และ
- มัธยมศึกษาตอนต้นมีความเหมาะสมกับเยาวชนไทยในต่างประเทศหรือไม่อย่างไร

- ระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนเหมาะกับเนื้อหาวิชาหรือไม่
- ควรมีการขยายโครงการจัดการเรียนการสอนให้มีความหลากหลาย
นอกเหนือไปจากการจัดสอบเทียบความรู้ หรือไม่อย่างไร
- ครูอาสาสมัครมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดี
หรือไม่อย่างไร
- การดำเนินงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียนช่วยสนับสนุนให้การ
ศึกษาของเยาวชนมีสัมฤทธิ์ผลหรือไม่อย่างไร

2.4 ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม

- กิจกรรมที่ กศน. กำหนดมีความเหมาะสมกับเยาวชนไทยหรือไม่
- ควรมีเนื้อหาเพิ่มเติมในหลักสูตรกิจกรรมพบกลุ่มอีกหรือไม่
- การจัดกิจกรรมประสบผลตามวัตถุประสงค์หรือไม่อย่างไร

2.5 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

- การประเมินผลในปัจจุบันมีความเหมาะสมหรือไม่
- กศน.ควรจัดทำข้อสอบกลางเพื่อให้หน่วยจัดฯ นำไปใช้หรือไม่หรือ
หน่วยจัดควรเป็นผู้ออกข้อสอบเอง
- การสอนภาคฤดูร้อนเกิดสัมฤทธิ์ผล ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
หรือไม่อย่างไร

แบบสัมภาษณ์ครูอาสาสมัคร
เรื่อง
การดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทย
ในสหรัฐอเมริกา

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ มีทั้งหมด 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 ปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับ
เยาวชนไทย ในสหรัฐอเมริกา แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านนโยบายการจัดการศึกษา
ด้านการประสานงาน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม
และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 ความเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานจัดการศึกษา
นอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทย ในสหรัฐอเมริกา

ตอนที่ 1

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

2. ตำแหน่ง.....

3. บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับ
เยาวชนไทย ในสหรัฐอเมริกา.....

.....

.....

ตอนที่ 2 ปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทย
ในสหรัฐอเมริกา

1. ด้านนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทย ในสหรัฐอเมริกา มี
ปัญหาหรือไม่อย่างไร

1.
2.
3.

2. ท่านคิดว่าการประสานงานระหว่างกรมการศึกษานอกโรงเรียนกับหน่วยจัด
การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก และครูอาสาสมัครในปัจจุบันเป็น
อย่างไร

1.
2.
3.

3. ขอให้ระบุสาเหตุสำคัญที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพ

1.
2.
3.

4. สาเหตุสำคัญที่ทำให้การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

1.
2.
3.

5. ท่านคิดว่าการประเมินผลการเรียนการสอนในปัจจุบัน มีปัญหาในการประเมิน
หรือไม่อย่างไร

1.
2.
3.

ตอนที่ 3 ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทย ในสหรัฐอเมริกา

1. การดำเนินงานด้านนโยบายการจัดการศึกษา ควรทำอย่างไร

1.
2.
3.

2. การประสานงานระหว่างกรมการศึกษานอกโรงเรียนกับหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทภายนอกและครูอาสาสมัคร ควรทำอย่างไร

1.
2.
3.

3. ท่านมีวิธีการจัดการเรียนการสอน สำหรับเยาวชนไทย ในสหรัฐอเมริกา อย่างไร เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์มากที่สุด

1.
2.
3.

4. ท่านคิดว่าจะมีการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มอย่างไร จึงจะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

1.
2.
3.

5. ควรดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างไร จึงจะทำให้งานประสบผลสำเร็จ

1.
2.
3.

แบบบันทึกการสังเกต
การดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนไทย
ในสหรัฐอเมริกา
สังเกตเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2540 ใช้เวลา.....
ผู้สังเกต.....

1. สภาพทั่วไปของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกที่ตั้งอยู่
ในประเทศ (สถานที่ตั้ง ห้องปฏิบัติงาน วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์)
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
2. สภาพการดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก
ที่ตั้งอยู่ในประเทศ
 - 2.1 ด้านบุคลากร (เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน, พฤติกรรมของบุคลากร)
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.2 ด้านการจัดอบรมครูอาสาสมัครสอนการศึกษานอกโรงเรียน (การเตรียมสถานที่
อบรมครูอาสาสมัคร การจัดหาวิทยากร)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้บริหารและปฏิบัติงานที่ให้สัมภาษณ์

รายนามครูอาสาสมัครที่ให้สัมภาษณ์ มีดังนี้

- 1) นางสาวพรรณี สุวดี
- 2) นางสาวสุพัตรา ไทวราภา
- 3) นางประอร เพียรทอง
- 4) นางสาวสุรางค์ เจริญสุข
- 5) นางสาวอัมพร อินโท
- 6) นายชัยพร รูปน้อย
- 7) นางสาวสุดารัตน์ ชาญเลขา
- 8) นางนันทา วิฑูฒิศักดิ์
- 9) นางสาวนิตยา มุขลาย
- 10) นายสุขพงศ์ ทศนกุลกิจ
- 11) นางสาวจิตอารมย์ สวัสดิ์ขันธ์
- 12) นางศรีสกุล วัฒนวิบูลย์
- 13) นางโสภิต ราชวงศ์ศิริก
- 14) นางสุนันทา กิมะวะหา
- 15) นางเฉลา อรุณรัตน์
- 16) นายวิฑิต ตาแก้ว
- 17) นางจิราพร ปทุมเทวาภิบาล
- 18) นางสาวสมคิด เครือรัตน์
- 19) นางสาววาสี ประสงค์
- 20) นางประทุมพร เกียรติสมภาพ
- 21) นางสุมาลย์ พงษ์ไพฑูย์
- 22) นางกัญญา ยั่งยืน

23) นางวัฒนา	กันตสุข
24) นางสาวสุมาลี	เถียรทอง
25) นางศรียา	เพชรแก้ว
26) นางสาวรีนฤดี	สาตระพันธ์
27) นางพรณี	สุขโสภี
28) นางสาวสุนันทา	นาศิริรักษ์
29) นายหัสตินทร์	เชาวนปรีชา
30) นางนิรมล	หันหาบุญ
31) นางธัญวดี	รัตนะพล
32) นางสาวนฤมล	เพชรสุวรรณ
33) นางสาวนภัฏสร	ศรณรินทร์
34) นายประโมทย์	เยี่ยมสวัสดิ์
35) นายสุจินต์	วัฒนะรัตน์
36) ผศ.ทิพพดี	อ่องแสงคุณ
37) นางสาวสมใจ	ชมวิจิตร
38) นางมาลัย	บึงสว่าง
39) นางกาญจนาพร	รสโหมด
40) ว่าที่ ร.ต.บัญชา	สำรวรเย็น

การสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ดังมีรายนามต่อไปนี้

กลุ่มผู้บริหาร ประกอบด้วย

1. พระธรรมราชานุวัตร	อดีตเจ้าอาวาสวัดไทยลอสแอนเจลิส
2. นายพิชิต แสงลอย	ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์สถาบันส่งเสริม-
มาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
3. นางวิไลพรรณ สมตระกูล	หัวหน้าฝ่ายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
ในต่างประเทศ กรมการศึกษานอกโรงเรียน

กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

1. รศ.ไชยศิริ ปราโมช ณ อยุธยา	หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน
ประเภทบุคคลภายนอก คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผศ.สุดา เพียรบุญกรณ์	หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน
ประเภทบุคคลภายนอก
สถาบันราชภัฏพระนคร
3. นายอุดมเดช กมลบุตร	หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน
ประเภทบุคคลภายนอก
สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
4. นางสาวชิตหทัย นุตสถาปนา	หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน
ประเภทบุคคลภายนอก
สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวประสานสุข สุชาติานนท์

เกิดวันที่ 12 มกราคม พุทธศักราช 2495

สถานที่เกิด กรุงเทพมหานคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 27/399 ม.8 ถนนธนบุรี - ปากท่อ แขวงบางมด
เขตจอมทอง กทม.

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 7

สถานที่ทำงานปัจจุบัน สถาบันส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน
กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
กรุงเทพฯ 10300

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2514	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากกระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ. 2517	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง)
จากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2524	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.บ.) วิชาเอกชีววิทยา
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
พ.ศ. 2540	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
สำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา

บทคัดย่อ
ของ
ประสานสุข สุชาติานนท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก การศึกษาผู้ใหญ่
มีนาคม 2541

สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นงานวิจัยซึ่งมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา ในห้าด้าน คือ ด้านนโยบายการจัดการศึกษา ด้านการประสานงาน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และเพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร 3 ท่าน ผู้ปฏิบัติ 4 คน และครูอาสาสมัคร 40 คน รวมทั้งสิ้น 47 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกการสังเกต สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติ และครูอาสาสมัคร เห็นว่า การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกาด้านนโยบายการจัดการศึกษา มีปัญหาในเรื่องการไม่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายการจัดการศึกษา และไม่มั่นใจในการปฏิบัติงานเพื่อให้สนองตามนโยบายการจัดการศึกษา

2. ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติ และครูอาสาสมัคร เห็นว่า ด้านการประสานงาน มีปัญหาในเรื่องเจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนขาดการประสานงานกับวัดไทยที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกและครูอาสาสมัคร ทำให้ไม่สามารถทราบปัญหาและแนวทางช่วยกันแก้ปัญหาในเรื่องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อ และเอกสารต่างๆ

3. ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติ และครูอาสาสมัคร เห็นว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน มีปัญหาในเรื่องเนื้อหาหลักสูตรทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้นยากเกินไป สื่อที่นำไปใช้สอน ไม่เป็นที่สนใจ เนื่องจากไม่ทันสมัย และระยะเวลาไม่เหมาะสมกับภาคฤดูร้อน

4. ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติ และครูอาสาสมัคร เห็นว่า ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม มีปัญหาในเรื่องความไม่เข้าใจจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรม และไม่มีคู่มือในการจัดกิจกรรม

5. ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติ และครูอาสาสมัคร เห็นว่า ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน มีปัญหาในเรื่องเยาวชนไทยขาดทักษะในการอ่านภาษาไทยขั้นต้น และขาดการนิเทศติดตามผลการเรียนการสอน

6. ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติ และครูอาสาสมัครเสนอแนะว่า ควรจัดให้มีการชี้แจงนโยบายการจัดการศึกษาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจอย่างชัดเจน ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนไปประสานงานกับหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนและครูอาสาสมัคร ควรปรับหลักสูตรระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้เหมาะสม ควรจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยเพื่อให้ครูอาสาสมัคร และกรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดทำแบบฟอร์มและเอกสาร เช่น ใบสมัครขึ้นทะเบียน ใบลงทะเบียน ใบรายงานสรุปผลการเรียน และคู่มือปฏิบัติให้แก่ครูอาสาสมัคร

Nonformal Education Provision for Thai Youth in
the United States of America.

An Abstract

By

Prasarnsook Suchatanun

Presented in partial fulfillment of the requirements for
the Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

March 1998

This Master's Project was a research with purposes for studying problems in provision of nonformal education for Thai youth in the United States of America in 5 aspects: policy, coordination, instruction, group-meeting, and evaluation; and for gathering additional problems and suggestions from the persons involved on provision of nonformal education for Thai youth in the United States of America.

The samples used in this reaserch included 3 administrators, four practitioners, and 40 volunteer teachers, totalling 47. The instruments used for collecting the data were interview and observation forms. The statistics used were frequency and percentage.

The research findings were summarized as follows:-

1. The administrators, practitioners, and volunteer teachers viewed the provision of nonformal education for Thai youth in the United States of America in the policy aspect had problems in receiving no information on educational provision policy, and no confidence in working in line with the policy.

2. The administrators, practitioners, and volunteer teachers viewed the coordination aspect ;had problems in the staff in the Nonformal Education Department lacking coordination with Thai temples in the United States, the External Nonformal Education Unit, and volunteer teachers. This made it impossible for helping solve problems in teaching and learning, using media, and various documents.

3. The administrators, practitioners, and volunteer teachers viewed the instructional aspect had problems the curriculum contents at the primary education and lower secondary education levels being too difficult; the media used being unattractive for being old-fashioned; and the time duration being unsuitable for summer.

4. The administrators, practitioners, and volunteer teachers viewed the group-meeting aspect had problems in failing to understand activity objectives, and no handbooks on activity organization.

5. The administrators, practitioners, and volunteer teachers viewed the evaluation aspect had problems in Thai youth lacking basic reading skills; and lacking a follow-up.

6. The administrators, practitioners, and volunteer teachers suggested that the educational provision policy be clearly understood by all agencies involved; the staff on the Nonformal Education Department be assigned to work in collaboration with provision units and volunteer teachers; the primary education and lower secondary education curriculums be adjusted to suit with Thai youth; the up-to-date instructional media be secured for the volunteer teachers; Thai youth be taught the basic skills in reading and writing Thai; and educational forms and documents, such as application form, registration form, grade report form, and handbooks for practice be prepared by the Nonformal Education and supplied to the volunteer teachers.